

K Bible - 67, Psalm

LLYFR Y PSALMAU,

Wedi eu Cyfieithu, a'u cyfansoddi

Ar fefur cerdd, yn Gymraeg.

Drwy waith EDMUND PRYS, Arch-Diacon
Meirionydd.

PSALM I.

Y SAWL ni rodia, dedwydd yw
yn ôl drwg, ystryw-gyngor,
Ni saif arfordd trofeddwyr ffôl,
nid eiste 'en ffôl y gwatwor.
2 Ond ei hôll ferch ei fydd yn rhwydd,
ar ddeddf yr *Arglwydd* uchod:
Ac ar ei ddeddf, rhydd ddydd a nôs
yn ddiddos ei fyfyrnod.
3 Fe fydd fel pren plann ar lann dôl,
dwg ffrwyth amserol arno,
Ni chrina 'iddalen, a'i holl waith,
a lwydda 'n berffaith iddo.
4 Nid felly bydd y drwg di-rûs,
on fel yr ôs, ar gorwnt:
Yr hwn o'r tir a'i chwyth a'i chwâl,
anwadal fydd ei helynt.
5 Am hyn y drwg ni saif mewn barn
o flaen y cadarn uniawn:
Na'r pechaduriaid mawr eu bâr,
ynghynnulleidfa 'r cyfawn.
6 Canys yr *Arglwydd Dduw* fel hyn
a edwyn ffyrdd gwirioniaid:
Ac ef ni âd byth i barhau,
molwybrau pechaduriaid.

PSALM II.

Paham y terfysc gwyr y Byd,
a pham y cyfyd rhodres?
Pam y mae'r bobloedd yn cyd-wau,
yn eu bwriadau diles?
2 Codi y mae brenhinoedd Eŷl,
a'u bryd yn gyd-gyngorol:
Yn erbyn Duw a Christ (ein plaid)
y mae pennaethiaid bydol.
3 Drylliwn eu rhwymau, meddant hwy,
ni wnawn ni mwy ufudd-dod:
Ac ymaith taswn eu trom iau,
ni chânt yn frau mo'n gorfod.
4 Ond Duw'r hwn fydd hwnch wybrollen
a chwardd am ben eu geiriau:
Yr *Arglwydd* nef a wel eu bâr,
âfe a'u gwatwar hwythau.

5 Yna y dwaid yn ei lid
a hyn fydd rhybrid iddyn:
Oi eiriau ef y cyfyd braw.
a'i ddog a ddaw yn ddychryn.
6 Gofodais inneu (meddai ef)
â llaw grêf yn dragywydd,
Fy mrenin i, yn llywydd llonn,
ar fanetaidd Sion fynydd.
7 Dymma'r ddeddf addwedai yn rhwydd
hon gan yr *Arglwydd* clywais:
Ti yw fy mab (o'm perffaith ryw)
a heddyw i'th genhedlais.
8 Gofyn im, a mi it' a'i rhydd,
hôll wledydd i'w tiffeddu:
Y genhedlaethau dros y byd,
i gyd a gai meddiannu.
9 Ti a'u briwi hwynt yn dy farn:
â gwialen haiarn hayach:
Ti a'u maluri, hwythau an
mor fân a llestri priddach.
10 Am hyn yn awr frenhinoedd coeth,
byddwch ddoeth, a synhwyrol:
A chwithau farnwyr cymrwch ddyig,
i oftwng terfysg fyddol.
11 Gwalnaethwch chwi yr *Arglwydd*
ac ofnwch ef drwy oglud: (nef
A byddwch lawen yn Nuw cu,
etto drwy grynpu hefyd.
12 Cusenwch y mab rhag ei ddog,
a'ch bwyr yn ffyrnig heibio:
A gwynn ei fyd pob calon lân,
a ymddiriedan yntho.

PSALM III.

O *Arglwydd*, amled ydyw'r gwyr,
fydd yn drallodwyr i mi:
A llawer iawn i'm herbyn fydd,
o ddydd i ddydd yn codi.
2 Dwedai llawer o'r gwrthgyrch blaidd,
yn drwyn am f' enaid eisoes:
Nid oes iddo yn ei *Dduw* Iôr,
chwaith sawr vitôr o'i einioes.

A

5 Tithau

Pſalmau IV, V, VI.

- 3 Tithau O *Arglwydd* ymhob mann,
ydwyd yn darian i mi;
Fy ngogoniant wyt; tua'r nenn
y codi 'mhen i fynu.
- 4 Ar *Dduw* yr *Arglwydd* a'm holl lais
y gelwais yn dostruaidd,
Ac ef a'm clybu i ar frys,
o'i uchel frenllys sanctuaidd.
- 5 Mi orweddais, ac a gylgais,
ac mi a godais gwedi:
Canys yr *Arglwydd* oedd i'm dal,
i'm cynnal, ac i'm codi.
- 6 Nid ofnais, o'r achos hwn,
mo fyrrdiwn fydd yn barod,
O bobloedd o'm hamgylch yn dynn
i'm herbyn wedi dyfod.
- 7 Cyfod ti *Arglwydd*, achub fi,
drwy goſpi fy ngelynion:
Trewaist yr en, torraist eu daint;
er maint yr annuwiolion.
- 8 I'r *Arglwydd* i fith (o achos hyn)
y perthyn techydriaeth:
Ac ar ei bobl y diſgu gwllith;
ei fendith yn dra helaeth.

P S A L. IV.

- D**UW fy nghyfiawnder clywast fi,
im' cledi pan i'th elwais:
Rhyddheiaist fi dod i'm un wedd,
drugaredd, clyw fy oer-lais.
- 2 O feibion dynion hyd ba hyd
y trowch trwy gyd-ymgabledde,
Fy mharch yn warth? a hynny fydd
drwy gelwydd, a thrwy wagedd.
  - 3 Gwybyddwch ethol o *Dduw* cûn,
iddo i hûn y duwiofaſt:
  - 4 phan alwyf arno yn hÿ,
efe a wrendyarnaf.
  - 5 Ofnwch, a thewch, ac na phechwch,
meddylwch ar eich gwely:
  - 6 Aberthwch, gobethi wch *Dduw* ner,
rhodd cyfiawnder yw hynny.
  - 7 Pwy (medd llaweroedd) y pryd hyn,
a ddengys in' ddaioni?
  - 8 O *Arglwydd* dercha d'wyneb pryd,
daw digon iechyd i ni.
  - 9 Rhôit i'n calon lawenydd mwy,
(a hynny trwy dy fendith):
Nag a fyddai gan rai yn trin,
amlder o'u gwîn a'u gwenith.
  - 10 Mi orweddaf ac a hunaf,
a hynny fydd mewn heddwch:
Can's ti *Arglwydd* o'th unig air,
a ba'r im' ddiogelwch.

P S A L. V.

- A**RGLWYDD clyw 'ngweddi yn
Dduw deall fy myfyrdod: (ddiball)
- 2 Erglyw fy llais a'm gweddi ffin,
fy Nuw a'm brenin hyglod.
  - 3 Yn foreu gwprando fi fy Naf,
yn foreu galwafarnad:
  - 4 Can's nid wyd *Dduw* i garu drwg;
ni thrig i'th olwg anfad.
  - 5 Ni ſais ynfydion yn dy haen;
na'r rhai a wnaen anwiredd:
Y rhai hyn fydd gennit yn gâ,
ſet diſas i'th bob gwagedd.

- 6 Y rhai a ddwedant ffig a hûd;
a phob gwyr gwaedlyd creulon,
Ti a'u tynni hwynt-hwy o'r gwraidd,
fel ſiaidd annuwiolion.
- 7 Doſ ſinneu tua'th. dÿ mewn hedd,
am dy drugaredd gairaf:
- 8 Trwy ofn a pharch, a gogud-dwys,
i'th sanctuaidd Eglwys treiglaf.
- 9 I'th gyfiawnder a wain fi Ner,
rhag blinder a chafneb:
Duw gwnâ dy ſfordd rhag ofn eu brâd
yn waſtad rhag fy wyneb.
- 10 Can's i'w genau nid oes dim lawr,
mae llygredd llawn i'w ceudod:
Eu gyddfau fel ceulannau bedd,
a gwagedd ar eu taſod.
- 11 Diſtrywia hwynt, i'w camwedd, ſôn,
o'n holl gynghorion cwympant,
Hwnt a hwy, a'u holl ddrygoni,
i'th erbyn di rhyfelant.
- 12 O'r rhai a'm ddriedd ynot ti,
am it' gylgodi droſtynt,
llawenhant, a phob rhai a'th gâr,
cei ſawl yn llafar ganddynt.
- 13 Can's ti (*Arglwydd*) anſoni wllith;
dy fendith ar y cyffon:
A'th gywir ſerch fel tarian gref,
rhai droſo ef yn goron.

P S A L. VI.

- O***Arglwydd* na cherydda fi,
ym mhoethni di gynddaredd
Ac na choſpa fi dy llið,
oblegid fy anwedd.
- 2 O *Arglwydd* dy drugaredd dod,
wyſleig mewu nychedd rhybrudd:
  - 3 O *Arglwydd* tyr'd, iachâ fi'n chwyrn,
mae f' eſgyrn i mewn cyſtudd.
  - 4 A'm henaid i o'r lleſgedd hyn,
y fydd mewn dychryn ſeeler:
Tithau O *Arglwydd*, pa ryw hyd,
rhoi arnaf ddybryd brudd-der?
  - 5 Duw gwared f' enaid, dychwel, di,
iachâ fi a'th drugaredd:
  - 6 Nid oes yn angau gôf na hawl,
a phwy a'th ſawlo'r pridd-fedd?
  - 7 Diſfygiais gan ochain bob nôs,
mewn gwâl anniddos foddſa:
Rwy'n gwlychu drwy y cyſtudd mau,
am dagrau fy ngorweddſa.
  - 8 O ddigi'm cas a goddef drwg,
fy ngolwg fy'n tywyllu;
A chan y dwir a rêd yn rhâſ;
ynt angraff ac yn pylu.
  - 9 Pob un a wnelo, aed ymhell,
na dicell nac enwiredd,
Cans, clybu yr *Arglwydd* fy llais;
pan ſefais am drugaredd.
  - 10 Yr *Arglwydd* clybu ef fy arch,
rhof ſinneu barch a moliant:
Fe dderbyn fy ngweddi, a'm gwaedd,
am hyn yr haedd ogoniant.
  - 11 Fe wradwyddir, fe drallodir,
yn ddir fy holl elynion:
Ac ſo'u dychwelir drwy ſet glwth,
hwynt yn ddiſymmrth ddiſgon.

P S A L.

Psalmu VII, VIII, IX.

PSALM VII.

- O** Achub si fy Nŵw, fy Nŵr,
can's mae fy hyder ynod:
Rhag fy erlidwyr gwared si,
can's mae o'r rheini ormod.
- 2 Rhag llarpio f' enaid fel y llew,
heb un dyn glew a'm gweryd:
A'm rhwygo i yn ddrylliau mân,
fal dyna amcan gwaedlyd.
- 3 *O Arglwydd Dduw* os gwnaethum
os drwg y sy'n fy nwyllaw, (hyn,
4 Na thrwy ymddiried, dwyll i neb,
pe bawn wrthwynebid daw;
5 I erlid f' oes y gelyn doed,
dalied, a rhoed n'n iiaf:
A fathred f' urddas yn y llwch,
drwy'r dyfstrwch eithaf.
- 6 Cyfod, o *Dduw*, cyfod i'th ddig,
a gofswng big pob gelyn:
A drefso drofod yn y farn,
sef cadarn yw d'orchymryn.
- 7 Pan ddringych, yr holl bobl yn llu,
a ddaw o'th ddeutu attad:
Duw dychwel i'th farn er eu mwyn,
a gwrando'n cwyn yn waitad.
- 8 Duw dyro i'r bobl y farn glau,
a barn di finnau *Arglwydd*:
Ac fel yr haeddais dod farn iawn;
yn ôl fy llawn berffeithrwydd.
- 9 Derfid anwired y rhai drwg,
gwnâ 'n awlwg ffordd y cyhon:
Can's union wyd, a chraff, Duw cu,
yn chwilio deutu'r galon.
- 10 Ac am fod Duw yn canfod hyn,
Duw yw f' amddiffyn innau:
Duw fydd iachawdwr i bob rhai,
fydd lan ddifai' calonnau.
- 11 Felly mae Duw byth ar yr iawn,
a Duw yw'r cyfiawn farnydd,
Wrth yr annuwiol ar bob tro
mae Duw yn digio beunydd.
- 12 Ac oni thi'y'r annuwiol cās,
fo lifa 'i loywas gleddau:
Ar annel y mae bwa'r lôn,
a'i barod lymmion faethau.
- 13 Sef arfau angau at y nod,
y maent yn barod ddigon:
Ac ni faetha ef ergyd byrr
at yr erlidwyr poethion.
- 14 Wele hanes y gelyn drwg,
efe a 'mddwg ar draha:
O chwydd ar gamwed, beichiog fydd,
ar gelwydd yr eigora.
- 15 Cloddiodd ef bwl hyd ei gion llawr,
o fwriad mawr i'r truan:
Ac efa i'rthiodd ymron bawdd,
i'r dyfi i'w glawdd ei hunan.
- 16 Ei holl enwired ar ei ben,
o uchder nen a ddisyn:
A Duw a ddymchwel yr'un wedd,
ei gamwedd ar ei goryn.
- 17 I'm harglwydd *Dduw* rhof finnau
cāf ganfod ei gyfiawnder: (glôd
A channolaf ei enw yn rhwydd,
yr *Arglwydd* o'r uchelder.

PSALM VIII.

- O** *Arglwydd* ein lŵr ni a'n nerth;
O mor brydferth wid drwy'r hollfyd!
Dy enw, a'th barch, a roist uwch ben
daiar ac wybren hefyd.
- 2 Peraist i'th nerth o enau plant,
a'r rhai a fugnant beunydd,
Rhag d' elynion: tawed am hyn,
y gelyn a'r dialydd.
- 3 Wrth edrych ar dy nesoedd faith
a gweled gwaith dy fysedd,
Y lloer, y lŵr, a threih y rhôd,
a'u gosod mor gyfannedd.
- 4 Pa beth yw dŷn i'th i'w goffau,
o ddoniau ac anwyl-fraint?
A pheth yw mab dyn yr un wedd
lle rhoi ymgeledd cymmaint?
- 5 Ti wnaethost ddŷn o fraint a phris;
ychydig is angelion:
Mewn mawr ogoniant, parch, a nerth,
rhoist arno brydferth goron.
- 6 Ar waith dy ddwylo is y nef,
y gwnaethost ef yn bennaeth:
Gan ofod pob peth dan ei draed,
iddo y gwnaed llywodraeth:
- 7 Desaid, gwartheg, a holl dda maes;
a'r adar llaes eu heigyll,
Ehediad nef, a'r pŷg o'r donn,
sy'n tramwyr Eigion erchyll.
- 8 *O Arglwydd* ein lŵr ni a'n nerth,
mor brydferth wyd drwy'r hollfyd!
Dy enw a'th barch a roist uwch ben
daiar ac wybren hefyd.

PSALM IX.

- C**lodforaf si fy *Arglwydd* lŵn;
o'm calon, ac yn hollawl:
Ei rhyfeddau rhof ar lŵd,
ac mae'n ddylad eu canmawl.
- 2 Byddaf si lawen yn dy glôd,
ac ynod gorfoleddaf:
I'th enw (o *Dduw*) y canaf glod,
wyd hynod, y Goruchaf.
- 3 Tra y dychwelir draw'n ei hŵl
fy holl elynol luoedd,
Ilithrant o'th flaen, difethir hwy,
ni ddôn hwy mwy i'w lleoedd.
- 4 Can's rhoist fy marn yn fatter dŵ,
gwnaethost eisteddfa union:
Eisteddaist ar y gwir, yn llwr,
tydi yw'r barnwr cyhon.
- 5 Ceryddais, a distrywiaist di
y cenhedlaethi cydyn,
Diwreiddais ynfyd yn y bôn,
ni bydd byth son am dany'n.
- 6 Distrywiaist dithau (elyn glâs)
do lawer dinas hyfryd:
Darfu dy nerth byth, darfu hyn,
a'r eol o honyn hefyd.
- 7 Ond yr *Arglwydd* i'w nerth a fydd
ac yn dragwydd pery:
A pharod fydd ei faingc i farn,
a chadarn ydyw hynny.
- 8 Can's efe a farna y byd,
a'r bobli gyd fydd ynddo,
Trwy gyfiawnder, heb ofni neb,
a thrwy uniondeb rhagddo.

Psalmau X, XI.

9 Gwna'r *Arglwydd* hefyd hyn wrth trueiniaid f'u hamddiffyn: (raid, Noddfa a fydd i'r rhai'n mewn piſd, pan fo caledfyd arny'n.

10 A phawb a'th edwyn rhon eu cred, a'u holl ynddiried arnad: Can's ni adewaisit (*Arglwydd*) neb, a geisio, i' wyneb atiad.

11 Molwch chwî'r *Arglwydd*, yr hwn yn lanciaidd fynydd Sion: (fydd A dwedwch i'r bobl fel yr oedd ei holl weithredoedd mawrion.

12 Pan chwilio fe am waed neu drais, fe goſa lais y truaîn: Pan eisteddo ar faingc y frawd, fe glyw y tlawd yn germain.

13 Dy nawdd *Arglwydd*, dydi im' fydd dderchafydd o byrth angau: A gwel fy mlinder gan fy nghâs, y fydd o'n cwmpas innau.

14 Fel y mynegwyf dy holl wyrth, a hynymhyrth merch Sion: Ac fel y bwyf lawen a ffræth, i'th iachawdwriaeth dirion.

15 Y cenhedloedd cloddiant ffôs, lle' suddent, agos boddi: I arall lle cuddiafant rwyd, eu traed a faglywyd ynddi.

16 Yr *Arglwydd* nef fel hyn yn wir, adwaenir wrth ei farnau: A'r annuwiol a wnaethai'r rhwyd, yn hon y daliwyd yntau.

17 Yr annuwiol i uffern aed, ac yno gwnaed ei wely: A'r rhai a' llyngant *Dduw* dros gôf, bydd yng fyth eu lletry.

18 Can's tyth y gwirion a'r dŷn tlawd byd ddydd-brawd nis anghoir: Y gweiniaid a'r trueiniaid, hwy, eu gobaith mwy ni cholli.

19 O cyfod *Arglwydd* yn dy wŷn, na ad i ddyn mo'th orfod: Barna'r cenhedloedd ger dy fron, a'th farn yn union goſod.

20 Gyrrant *Arglwydd* ofn dy rym; yn awchlym i'th elynion: Fel y gwybyddont, pe baent mwy, nad ydynt hwy ond dynion.

P S A L. X.

O *Arglwydd* pa'm y ſei di, oddiwrthym ni cyn belled? Pa'm yr ymguddi di a'th rym, pan ydym mewn caethiwd?

2 Y dry gai fydd yn blino'r tlawd, gan drallawd, a chan-falchder: Yn y dichellion a wna'r rhai'n, hwynt-hwy eu hunain dalier.

3 Hoff ganddyn drwg ei chwant ei hun, pawb yn gyttûn a'i bechod: Bendithio mael ydyw eu ſwydd, a'r *Arglwydd* maent iw wrthod.

4 Yr annuwiol ni chais *Dduw* ner, (mae ef iw falchder cyfuch): Ni ehred ef, ac ni ſeddwl fod, un ſâth awdurdod goruwch.

5 Am fod ei ſtyrdd mewn llwyddiant ni wyl mo'th wir gyfammod: (hir,

Bydd dordyn wrth elynion mân; fel chwythu tân mewn ſerod.

6 Fe ddwedodd hyn a'y ſeddwl ſyth, ni ddigwydd byth im adfyd: Ni'm ſymmudir o oes i oes, ni châs na gloes, na drygfyd.

7 Yn ddichellgar, yn dwyllgar iawn; a'i fafn yn llawn mellidithion: Tan ei daſod y mae camwedd, a thraws enwiredd creulon.

8 Mewn cilſechydd y diſgwyl fann, i ladd y truan gwirion Ac ar y tlawd a llygad llym, yn dangos grym ei galon.

9 Fe orwedd fel y llew iw ffau; i fwrw ei faglaw trawlion: Y gwann a'r tlawd a dynn iw rwyd, ac yno daliwyd gwirion.

10 Fe duchan, fe a'ngrymma i hun, fel un ar farw o wendid, Ac ef yn gryf, a fel yn wael, ar wann i gael ei ergyd.

11 Yn ei galon, dwedodd am *Dduw*, nad ydyw yn goſadur: Cuddiodd ei wyneb, ac ni wél pa beth a wnel creadur.

12 Cyfod *Arglwydd*, dercha dy law, dy fod i'n coſlaw dangos, Ac nag anghoſa, pan fo rhaid, dy weiniaid a'th werinos.

13 Paham y cablant hwy wir *Dduw*, yr enwir annuw lledffrom? Pam y meddyliant arnat ti nad ymoſynni am danom?

14 Gwelaithyn: can's canfyddi drais a choſpi ſalaſ anſad: Tydi yw gobaith tlawd a'i borth, a chymmorth yr ymddifad.

15 Tor ymaith yr annuwiol rym yn gyſym, a'r maelſus; Cais allan eu hanwiredd hwy ni chad di mwy'n ddrygonus.

16 Yr *Arglwydd* fydd yn Frenin byth; ef yw'r gwehelyth lywydd: Diſtrywiwyd pob cenhedlaeth gref o'r dir ef, yn dragywydd.

17 Duw, gweddi'r gwann a glywaſt di; ac a gyſfuri'r galon: Tro eilwaith attom y gluſt dau, a chlyw weddian ffyddlon.

18 Tros yr ymddifaid y rhoi farn, a'r gwan fydd cadarn bellach: Megys nas gall daiarol ddyn mo'r pwyſo arny'n mwyach.

P S A L. XI.

C Redaf i'r *Arglwydd* yn ddi-nam paham y dwedwch weithian Wrth f' enaid, hwynt, a hêd f' thſryn, fel wrth aderyn bychan?

2 Wel'r annuwiol a'u bwâu, a'n cawel ſaethau'n barod. Am wirioniaid yn llechu'n fair, i ſaethu'r rhain, o gyſgod.

3 Y ſeiffain oll i lygredd aeth: ond beth a wnaeth y gwirion?

4 Mae'r *Arglwydd* yn ei ddinas gref, fe weryd ef y cyſion.

Yr

Pfalmau XII, XIII, XIV, XV.

Yr *Arglwydd* o'i orieddfa frŷ
at y tlawd tŷ ei olwg,
Gweithredoedd holl hiliogaeth dŷn,
iw lygaid ydyn amlwg.

5 Maer *Arglwydd* o'r naturiaeth hon,
prawf gyhon er ymgeledd:
Ond cās yw gan ei enaid lo
ddyn drwg a hoſſo wagedd.
6 Ar bechaduriaid marwor tām,
a brwmſtan a ddaw'n gawod,
A gwynt tymmetſlog uchel iawn,
ſal dyna lawn wialennod.
7 Can'ſ cyſion ydyw'r *Arglwydd* nēr,
cyſiawnder mac'n ei garu,
A'i wyneb at yr union trŷ,
a hynny iw ymgleddu.

P S A L. XII.

O Achub bellach *Arglwydd* cu,
ſe ddarfu'r trugarogion:
A'r holl wirionedd ar ball aeth,
o blith hiliogaeth dynion.
2 A gwēſus gweniaith dwedant ſfug:
er twyll a hŷg i'r eiddyn:
A chalon ddyblyg yr un wedd
y cair oferedd ganddyn.
3 Yr *Arglwydd* torred o'i ſarn ſaith
weſſſau'r gweniaith diles:
A'r holl daſodau ſffroſus iawn
a ſyddo llawn o rodres.
4 Gallwn orſod o nerth taſod,
dwy weſus y ſydd eiddom:
ſal hyn y dwedant hwy yn rhwydd,
a phwy ſydd *Arglwydd* arnoin?
5 Yntau ein Duw a ddwedodd hyn
rhag llethu'r gwaelddyn codaf:
Y dŷn goſſus, tlawd, a'r caeth,
mewn lecydwriaeth dodaf.
6 Pŵr iawn yw geiriau'r *Arglwydd* nef,
a'i 'ddewid ef ſydd berſaith,
ſel arian o ſſwn, drwv aml dro
wed'i goeth buro ſeithwaith.
7 Ti *Arglwydd*, yn ōl dy air di,
a'u cedwi mewn hyſfydych
Byth rhag y ddrwg genhedlaeth hon,
di weſſion i gael heddwch.
8 Pan dderchaſer y trawſion blin,
da ganddyn drŷn anwiredd:
ſelly daw dynion o bob parth
i ſwyſwy gwarth o'r diwedd.

P S A L. XIII.

PA hŷd fy *Arglwydd*, *Dduw* dilŷth?
a'i bŷth yr wyſ mewn angoſ?
Pa guddio'r wyd (o *Dduw*) pa hŷd,
dy lān wynebpryd rhagoſ?
2 Pa hŷd y rhed meddyliau tro
bob awr i ſſino'nghalon?
Pa hŷd y goddeſaf y dir,
dra codir fy nghaieion.
3 O *Arglwydd* edrych arnaf ſi,
a chlyw fy ngweddi ſſyddlon,
Egor ſy llygaid, rhag eu cau
ynghyſſga angau ddiſſlon.
4 Ee lithrwn ddim, (rhag maint yw'r
ſo ddwedid fy ngorchſygu, (llid
A llawen ſyddai ſy holl gās:
dal ſi o'th rās i ſſynu.
5 Minnau'n dy nawdd a rois ſy ſſydd,
a'm holl lawenydd eithaf:

Canaf i'm Duw am helpodd i,
gwnaf gerddi i'r Goruchaf.

P S A L. XIV.

FE ddwedai'r ynſyd nad oes Duw;
ac ſelly byw drwy goegni;
Ymlygru'n ſſaidd, ni chais gēl:
nid oes a wnel ddaioni.
2 O'r neſſyr edrychodd yr iōn
ar holl drigolion dafar,
A roddai neb ei goel ar *Dduw*,
a cheiſſio byw'n ddeallgar.
3 Fe giliodd pawb at lygredd bŷd,
ymdroent i gŷd mewn brynti:
Nid oes un a wnel well nā hyn,
nac un a ſynn ddaioni.
4 Eu gwddſſy ſedd agored cau
maent a thaſodau i'trywgar:
A gwenwyn lindys ſſyn parhau
dan eu gwēſſſant twyllgar.
5 A'u genau'n llawn (ſel gwenwyn-
o ſellidith, o'o ſuſtledd: (llith,
Ac anian eiſgud yw eu traed,
i dywallt gwaed a dialedd.
6 Diſtryw ac anhapſſyn eu ſſyrd
ni 'dwaenant briffſyrd heddwch;
Nid oes oſn Duw'n eu golwg hwy
ni cheiſſant mwy 'diſerwch.
7 Pam? onl wyddant hwy eu bod
drwy bechod, ymodd yma,
Yn yſſy ſy mhobl a'u cildroi,
un wedd a chnoi y bara?
8 Gweddio'r *Arglwydd* hwy ni wnānt,
yn hyn dychrynnant luoedd,
Am ſod Duw'n dala gyda'r iawn,
yn un a'r cyhawn bobloedd.
9 Gwradwyddech gynt gyngor y tlawd
ſel y gwnewch drallawd erto:
Am i'r tlawd gredy y doe llwydd
oddiwrth yr *Arglwydd* iddo.
10 Pwy a all roſi i ſſrael,
o ſion uchel ieſchyd?
Pwy ond ein Duw? yr hyn pan wnel,
bydd ſago ac ſſſſel hyfryd.

P S A L. XV.

DYWED i mi pa ddŷn a drig,
i'th lŷs parchedig, *Arglwydd*,
A phwy a erys ac a ſydd
ynt mynydd dy ſanſſeiddrwydd?
2 Yr hwn a rodia'n berſaith dda,
yr hwn a wna gyſiawnder:
A'r hwn a draetha o'i galon wir,
a drig ar dir uchelder.
3 Yr hwn ni ddyweid, ac ni wna
ddim ond o'r da bwy giludd:
Ac ni chynnwys y rhai a rōn
i'w cymmydogion g'wilydd.
4 Yr hwn ſydd iſel yn ei ſſyrd,
yn caru'i gŷd griffnogion,
Yr hwn ſſyn oſſi'r *Arglwydd* *Dduw*,
ac ſydd yn byw yn ſſyddlon.
5 Yr hwn ni thyng ddim ond y gwir
er dir neu niweid iddo:
Ac ni ro ei arian yn llog,
er dwyn cymmydog dano.
6 Na gwobr, na rhodd, yr hwn ni ſyn,
er dal yn erbyn gwirion.
7 A wnelo hyn ni lithra ſſyth,
ſe gailſ y ddilyth goron.

P S A L.

Psalmau XVI, XVII, XVIII.

P S A L. XVI.

CAdw fi *Dduw*, can's rhois fy mhwy's
a'm coel yn dradwys arnad :

2 Fy *Arglwyda* wyd ; mae dan fy mron,
y gyffes hon yn waitad :

3 Nad lles i'r yw. na'm da, na'm rhin:
Ond i drin sainct daiarol ;

4 Iesu'r rhai'n fy 'wyllys yw.
y rhai fy'n byw'n rhinweddol.

5 I'r rhai a redant at *Dduw* gau,
y daw gonidau amler ;

Eu diod offirm o waed, pi
offrynnaf fi un amler.

6 Ni henwaf chwaith. Yr *Arglwydd*
fy modd i fyw, a'm phiol: (yw)

A thydi Ior, fy'n rhoi 'mi rann,
a chyfran yn ddigonol.

7 A thrwy *Dduw* fyrrhiodd i mi rann,
o fewn y fann hyfydaf :

8 Digwyddodd imi, er fy maeth,
yr etifeddiaeth lanaf.

9 Bendithiaf fannau *Dduw* fy Ior,
hwn a roes gyngor i mi :

F'arennau hefyd ddydd a nos,
fydd im'yn dangos hynny.

10 Rhois fy Nêr (bob awr) ger fy mron;
o'r achos hon ni lithraf.

Can's mae ef ar fy neheu-law,
yma na thraw ni syllaf.

11 O herwydd hyn, llawen a llonn
yw fy nghalon ; ac eilwaith

Hyfyd yw fy mharch a di-ddig,
a'm cnawd a drig mewn gobaith.

12 Can's yn uffern ni edi di
mo'm henaid i, i aros :

Nath anwyl sainct (drwy nawr y bedd)
i weled llygredd ceuffos.

13 Dangosi im lwybr i fyw 'n iawn,
dy fron yw'r llawn llawenydd :

Can's yn dy nerth, nid yn y llwch,
mae digrifwch tragywydd.

P S A L. XVII.

Clyw gyfiawnder *Arglwydd* mād,
ystr fy nad i'th grybwyll,

Clust ymwrando a'r weddi fau
fydd o wefusau didwyll.

2 Disgwylia 'marn oddiwrthit ti,
can's da y gweli'r union :

Profiait a gwyddost ganol nōs
morddiddos ydyw' nghalon.

3 Pan chwiliait fi (da yw dy gos)
ni chesait yno gamwedd,

Fy myfyr mād na'm meddwl llacs,
na ddoed i faes o'm dannedd.

4 Iochel cydwaith dyron drwg,
drwy d'air a'th amlwg cyngor,

Ffordd y dyntrawfgyfhaerilyd llymm,
se ddyigwyd im ei hepgor.

5 Ond yn dy union lwybrau di,
Duw cynnal fi yn wastad,

Rhag lithro allan o'th iawn hwyl,
Duw diggwyl fy ngerddeddiad.

6 Galw yr wyf arnad, am dy fod
yn *Dduw* parod i wrando,

Gositwng dy glust, a chlyw yn rhodd
fy holl ymadrodd etto.

7 Cyfrannu dy ddaionus rád,
(ti'r hwn wyt geidwad ffyddlon

I'r rhai fy'n ymroi dan dy law.)
rhag broch, a draw y trawllon.

8 Cadw fi'n anwyl rhag eu twyll,
fel anwyl ganwyll llygad ;

Ynghyfod dy adenydd di,
o cadw fi yn wastad :

9 Rhag yr annuwiol a'u maw'r bwys,
a rhag synghyfrwys elyn,

Y rhai a gais fy enaid i,
gan godi yn fy erbyn.

10 Maent hwy mor dordyn ac mor
ac yn rhy gas eu geiriau : (frās,

Ac yn rhoi allan siroft ar léd,
gan falched eu parablau.

11 Maent hwy yn amgylchu yn flin,
lle yr ym ni'n cynniwer,

Ac a'u golygon tua'r llawr
mewn gwag a thramawr hyder.

12 Maent hwy fel llew, dan godi gwrych
a fai'n chwennych yiglyfaeth :

Neu fel llew ieuang (er i les)
a geisiai loches hyfaeth.

13 Cyfod *Arglwydd*, o'i flaen ef iaf
di help a gas i'm henaid,

A tharo i lawr a'th gleddyf noeth
yr enwir fflamboeth tanbaid.

14 Rhag gwyr dy law rhag gwyr y byd
i' a'u rhann i gyd oddiyma,

Gan lenwi boliau, a rhoi iw plant
yn sawr eu chwant a'u traha.

15 Minnau mewn myfyr, fel mewn hūn
a welaf lun d'wynebpryd.

A phan ddihunwyf o'r hun hon
y byddaf ddigon hyfyd.

P S A L. XVIII.

O Ior 'ngrym caraf di'n sawr,
synghreighlawr, twr fy mwared :

2 Fy Naf, fy nerth, fy nawdd, fy Nuw,
hwn yw fy holl ymddiried.

3 Pan alwyf ar fy Ior hynod,
i'r hwn mae clod yn gyfion,

Yn a'i'm cedwir yn ddiau
rhag drogau fy nghaffion.

4 Gofidion angau o bob tu
oeddynt yn cyrchu 'n herbyn,

A llifodd asonydd y fall
yn ddiball, er fy nychryn.

5 Pan ydoedd swyaf osn y bedd,
a gwaedlyd ddiwedd arnaf,

Ag arfau angau o bob tu,
a'm cās yn nefeu ataf :

6 Yna y gelwais ar fy Nêr,
ef o'r uchelder clywedd,

A'm gwaedd a ddaeth hyd ger ei fron,
a thirion y croesadwod.

7 Pan ddiglod Duw, daeth daiar-gryn,
a sail pob bryn a siglodd :

A chyffro drwy'r wlad ar ei hyd,
a'r holl fyd a gynhyrfodd.

8 O'i enau tân, o'i ffroenau tarth,
yn ynnu pob parth wybren ;

9 A chan gwmmylau dan ei draed,
du y gwnaed y ffurfafen.

10 Ac fal yr oedd ein Ior fel hyn,
uwch Cherubyn yn hedeg :

Ae uwch law adenydd y gwynt,
mewn nesol helynt hoywdeg.

11 Mewn dyfroedd a chwmmylau fry,
mae i wely heb ei weled: Ac

Psalmau XVIII.

- 12 Ac yn eu gyrru'n genillyg mân
a marwor tân i wared.
- 13 Gyrrodd daranau' dyna i lef,
gyrrodd o'r nef gennadon.
- 14 Cenillyg, marwor tân, mellit yn
fal dyna i faethau poethion. (gwau)
- 15 Distrywiwyd dy gâs; felly gynt
gan chwithad gwynt o'th enau,
Gwaigeraist di y moroedd mawr,
gwelwyd y llawr yn olau.
- 16 Felly gwnaeth Duw â mi'r un modd,
anfonodd o'r uchelder,
Ac a'm tynnodd o'r lle yr oedd
i'm hanigylch ddyfroedd lawer.
- 17 Fe a'm gwaredodd Duw fel hyn,
oddiwrth fy ngelyn cadarn,
Yn rhydwim i mi am ei fod;
rhof finau glod hyd ddyddfarn.
- 18 Safent o'm blaen ni chawn ffordd
tra fum yn hydd fy'ngofid; (rydd,
Ond yr *Arglwydd* ef oedd i'm dâl,
a'm cynnal yn fyngwendid.
- 19 Fy naf ei hun a'm rhoes yn rhydd,
'fe fu wareddydd i mi;
Ac o draferch i mi y gwnaeth,
na bawn i gaeth ond hynny.
- 20 Yr *Arglwydd* a'n gobrwy'n ôl
fy ngwaitadol gyfiawnder;
Ac yn ôl glendid fy nwy law,
tâl i'm a ddaw mewn amŷer.
- 21 Can's ceisiais ffordd fy *Arglwydd*
ni wneuthum hyder ormod, (Nêr
Na dim ŷeuler erbyn fy Nuw,
gochelais gyfryw bechod.
- 22 Can's ei ddeddfau, maent ger fy
a'i hollaw! gyfion farnau; (unron
Ac ni rois hebio'r un o'r rhai'n,
hwy ŷnt fy nghoel-fain innau.
- 23 Bûm berffaith hefyd o'i flaen, ag
ymgedwais rhag bwy'n rhyddrwyg.
- 24 A'r *Arglwydd* gobrwyodd fi'n llawn
yr hyn fu'n iawn i'w olwg.
- 25 I'r trugarog twaredd rhoi,
i'r perffaith troi berffeithrwydd;
26 A'r glân gwneilendid, ac i'r tynn
yn byddi gyndyn, *Arglwydd*.
- 27 Can's mawr yw dy drugaredd di,
gwaredi'r truan tawel;
Ac a oŷyngi ger dy fron,
rai â golygon uchel.
- 28 Ti a oleui'nganwyll i,
am hynny ti a garaf,
Tydi a droi fy nêr yn ddydd,
a'm tywyll fydd goleuaf.
- 29 Oblegid ynot ti, fy Naf,
yn torraf trwy y fyddin:
Ie'n fy Nuw y neidiai'n llwyr,
be tros y fagwyr feinin.
- 30 Ys perffaith ydyw ffordd Duw nef,
a'i air ef fydd buredig:
Ac i bôb dyn ynddo a grêd
mae'n ŷwcedd bendigedig.
- 31 Can's pwy fy *Dduw*? dwedwch yn
pwy ond yr *Arglwydd* nefol? (rhwydd
A phwy fydd graig onid ein Duw?
Ief, diŷigl yw'n dragwyddol.
- 32 Dew a'm gwregyfodd i â nerth,
a rhoes i'm brydferth lwybran,
- 33 Fe roes fy nrhaed ar hy-lywbr da,
gorfeddfa'r uchel fannau.
- 34 Efe fy'n dysgu rhyfel i'm
gan roi grym i'm pawennau:
Fel y torrir bwa o ddur
yn brylwr rhwng fy mreiciau.
- 35 Daeth o'th ddaioni hyn i gŷd,
rhoist darian iechyd i mi;
A'th law ddeau yr wyd i'm dwyn,
o'th ŷwynder yr wy'n tyfu.
- 36 Ehengaist i mi lwybrau tēg,
i redeg buan gamrau;
Nid oes ynof un cymmal gwann,
ni weggian fy mynyglau.
- 37 Erellidais i fy nghâs yn llym,
a daethum i'w goddiwedd:
Ac ni throis un cam i'm hól mwy
nes eu bod hwy'n gelanedd:
- 38 Gwnaethum arnynt archollion hylt
fel ŷefyll na's gallafant.
Ond trwy ammarch i'w cig a'u gwaed
i lawr dan draed ŷyrthiafant.
- 39 Gwregyliaist fi â gwregys nerth,
at wrês ac angerth rhyfel:
A'r rhai a ddaeth i'm heb yn i,
a gwmpaist di'n ddlogel.
- 40 Fal hyn y gwnaethost i mi gau
ar warrau fy ngelymion,
A'm holl gâs a ddifethais i,
rhois hwynt i weiddi digon.
- 41 Ac er gweiddi drwy gydol dydd
ni ddoe achubydd attynt,
Er galw'r *Arglwydd*, ni ddoe neb
a roddai ateb iddynt.
- 42 Mahuriais hwy fell llwch mewn
fel dyna helynt efrwyd; (gwynt,
Ac mi a'u ŷethrais hwynt yn ffromm,
fel pridd neu dom heolydd.
- 43 Gwaredaist fi o law fy nghâs,
rhoist bawb o'm cwmplas danaf:
Do rai hi wellent fi erioed
a llaw, a threed, hyd attaf.
- 44 Addaw ufudd-dod, on fo gaid
gan blant eŷtroniaid gelwydd:
45 A phlant eŷtroniaid twyll a wnânt,
ond crynant i'w ŷafellydd.
- 46 Eithr byw yw'r *Arglwydd* ar fy
ŷy nghraig fendigaid hefyd, (mlaid,
Derchaser Duw; yntho eŷtrig
ŷy nerth a'm unig lechyd.
- 47 Fy Nuw tra fo â i nerth i'm dâl,
rhoi dial hawdd y gallaf:
A rh'oli pobloedd: can's efo
ŷydd yn eu twŷlo attaf.
- 48 Fy ngwareddydd, a'm derchafydd,
o chyfyd rhai i'm herbyn,
Wyt ti o *Dduw*; a'm dug ar gais
rhag drwg a thrais y gelyn.
- 49 Am hyn canmolaf di yn rhwydd
o *Arglwydd*, *Dduw* y lluoedd:
Canaf dy glod: a hyn fydd dyig
ym myŷ yr holl genhedloedd.
- 50 Duw fydd yn gwneuthur (o'i fawr
fawrhâd i frenhin Dafydd, (râd
Ac i'w enceiniog ei wellâd,
ac i'w hâd yn dragwydd.

Psalmau XIX, XX, XXI.

P S A L. XIX.

DATGAN y nefoedd fawredd Duw,
yr unrhyw gwna'r ffurfalen:

- 2 Y dydd i ddydd, a'r nŷs i nŷs,
i y'n dangos cŵrs yr wybren.
- 3 Er nad oes ganthynt air nac iaith,
da'dywaid gwaith Duw lywydd,
diau nad oes na môr na thir,
na chlywir eu lleferydd.
- 4 Aeth eu sain hwy drwy yr holl fyd,
a'u geiriau hyd eithafoedd.
Yr haul teg a'i gwmpas fydd bell,
a'i babell yn y nefoedd.
- 5 O'r hon y cyfyd ef yn rhod,
fel priod ol orweddfa,
I'w gwrs cyrch drwy lawenydd mawr
fel cawr yn rhedeg gyrfa.

6 O eithaf hyd eithafoedd nef
y mae af ai amgylchied:
Ac ni all dim (He rhydd ei dro)
ymguddio o'i oleuad.

7 Dylg yr *Arglwydd* fydd berffaith
a dry i'r iawn yr enaid, (ddawn
Felly rhydd ei wir dyfolaeth
wybodaeth i'r ffyddloniaid.

8 Deddfau Duw lôn dynt union,
llawenhant galon ddi-ddrwg,
A'i orchymyn fydd bur ddiau,
a rhydd olau i'r golwg.

9 Osb yr *Arglwydd* fydd lân, ac byth
y pery'n ddilyth hyfryd.
Barnau'r *Arglwydd* ynt yn wir llawh
i gyd, a chyfiawn hefyd.

10 Mwy deisyfedig ynt nac aur,
ie na choeth-aur lawer,
Melysach hefyd ynt na'r mêl,
i'f dagrau terfelf tyner.

11 Can's ymddynt dyfigr fi, dy was,
ar addas, a'r unionder:
A'r holl gamp fy o'u cadw hwy,
felly ceir gobrwy lawer.

12 Er hynny i gyd, pwy a all,
iawn ddeall ei gamweddu:
O gwnâ si'n lân, a bydd ddi-ddig
o'm holl guddiedig seiau.

13 Duw attal seiau rhyfys, chwant,
na thyfant ar fy ngwarthaf:
Yno byddaf wedi'nglanhau
o'm holl bechodau mwyaf.

14 O *Arglwydd*, fy mhrynwr a'm nerth;
bydded yn brydferth gennyd
Fy'madrodd, pan ddél ger dy fron,
a'm myfyr calon hefyd.

P S A L. XX.

GWrandawed di yr *Arglwydd* Nêr,
pan ddél cyfyngder arnad,
Enw Duw Jacob, ein Duw ni,
a'th gadwo di yn wastad.

2 O'i gyfeger rhoed it help a nerth,
a braich o brydferth Sion.
3 Cofied dy offryn poeth a'th rôdd,
bo'rhai'n wrth fodd ei galon.

4 Rhoed iti wrth dy fodd dy hûn,
dyddyddym a'th adduned
Dy swriad iach a'th arfaeth tau,
a'th weddiau gwrandawed,

5 Yn enw ein Duw gorfoleddwa
yn hyf, a chodwn faner:

A'th ddeifyniadau gwnaed yn rhwydd,
yr *Arglwydd* o'r ulchelder.

6 Yr *Arglwydd* gweryd (felly gwn)
oi gyfeger drwt ei heiniog:
Gwrendy ei arch, gyrr iddo rym
yn gyflym ac yn gefnog.

7 Rhai ar gerbydau rhont eu pwys,
rhai ar feirch ddwy ymddiried:
Minneu ar enw yr *Arglwydd* *Dduw*
mai hwnnw yw'n ymwared.

8 Hwy a'mroelant a fyrrhiatiant,
yn eu nerth eisoes yno:
Codaïom a fasaïom ni,
o *Dduw*, a thi i'n llwyddo.

9 Cadw ni *Arglwydd* a'th law gref,
boed brenhin y nef droïom:
Gwrandawed hwnnw annom ni,
a'n gweddi pan y llefom.

P S A L. XXI.

O *Arglwydd*, yn dy nerth a'th rin,
maer brenhin mewn llawenydd:
Ac yn dy iechyd, yr un wedd,
mae ei orfoledd beunydd.

2 Holl ddeifyniad ei galon lân,
iddo yn gyfan doddaist:
Cael pob dymuniad wrth ei fodd,
ac o un rhodd ni phellaist.

3 Can's da'r achubaiſt ei ffaen ef,
o donlau nef yn gyntaf:
Acar ei ben (ddaïonus lôn)
rhoist goron aur o'r puraf.

4 Ef, a ofynnodd gennynt oes,
a rhoddaist hiroes iddo:
A hon dy rodd, dros byth y bydd,
pid a'n dragwydd hebio.

5 I'th iachawdwriaeth y mae'n byw,
a mawr yw ei ogoniant:
Gofodaist arno baroh a nerth,
a phrydferth yw ei lwyddiant.

6 Rhofist dy fendithion uwch pob tawl,
yn rhodd dragwyddawl iddo:
A llewyrch d'wyneb byth a fydd,
yn fawr lawenydd arno.

7 Am fod y brenhin yn rhoi' gred,
a'i mddiried yn yr *Arglwydd*:
Dan nawdd y Goruchaf tra so,
gwn na ddaw iddo drangwydd.

8 A thydi *Arglwydd* a'th law lân,
cei allan dy elynion;
Rhag dyddcheulaw (er a wnânt)
ni ddiangant dy galeion.

9 Ti a'u gofodi'n nydd dy ddi,
fel ffwrnais ffyrnig danllyd:
Yr *Arglwydd* i'w lid a'u difa,
a'r tau a'n hyla'n enbyd.

10 Diwreiddi di eu ffwrth o'r tir,
a'u hâd yn wir ni thycian:
11 Am swriadu it ddrwg dîlen:
beb ddwyn i ben mo'u hamcan.

12 Ti a'u gofodi hwy'r nait du,
a thi a'th lu i'w herbyn:
Ac a lefeli dy swân,
at eu hwynebau cyndyn.

13 Ymddercha dithau i' *Arglwydd*
i'th north dy hûn a'th erid: (gŵn,
Ninnau a gawn, o'n rhann ni,
i foli dy gadernid.

P S A L.

Pŷalmau XXII, XXIII.

P S A L. XXII.

D Angos fy Nuw, fy Nuw, a'm grym;
pa achos i'm gadewaisf;
Fell wyt o'm iechyd ac o'nad

fy mfoeddlaid, llwyr i'm pellaiñ.
2 Fy Nuw'rwy'n llefaai, tithau heb
roi i'm mo'r atted-etto.
Bob dydd a nos mae nghri'n ddi-ffael,
ac heb gael mo'm dihuddo.

3 A thi wyt Sancti Sancti i barhau,
lle daw gweddiau'n waitad;
A holl dy Israela'u clod,

a'u pwys a'u hyfod attad.
4 Ynot gobeithlai'n tadau ni,
a thyd oedd eu bwccled:
Ymddiried ynot, *Arglwydd* hael,
ac felly cael ymwared.

5 Llefañant drwy ymddiried gynt,
da fuoll iddynt, *Arglwydd*:
Eu hachub hwynt a wnaethost di
rhag cyni, a rhag gwradydd.

6 Po'm rhininnau megys p-yf,
nid fel gwr cryf ei arfod:
Fel dirmyg dynion, a gwarth gwael,
a thybiant gael eu hyfod.

7 Pawb a'm gwelent, a'm gwatworent,
ac a'm min-ganment hefyd,
Yigwyd en pennau yn dra hy,
a chweddi hynny dwedyd.

8 Ar yr *Arglwydd* rhoes bwys achrdd,
doed ef i'w wared allan.
O'mynn ei ollwng ef ar led,
cymmered iddo i hunan.

9 Duw tynnaist si o groth fy mam,
rhoist ynof ddinam obaith,
Pan oedd yn i yn sugno hon,
ac o'i dwy fron a'm harchwaith.

10 Arnat ti bwrwyd si o'r bru,
arnat ti bu fy mddried-
fy Nuw wyt ti o groth fy mam,
fyddiais it am fy ngwared.

11 Oddiwrthys si yn tell na-ddôs,
tra fo yn sgos tinder:
I'm cymmorth i, gan nad oes neb
a drothro i wyneb tyner.

12 Bustych lawer, a chryson iawn,
daethant yn llawn i'm gogylch:
A thei'r w Bafan o bob parth,
yn codi tarth o'm hamgylch.

13 Egorant arnaf enau rhwth,
i'm bygrwth, fel y llewod,
A faent yn rhoio elisiau maeth,
o raib ysfelyfaeth barod.

14 Fel dwf'r wyf i'n diferu'n chwyrn,
a'm heigyrn, sigla'r rheini:
Fy nghalon o'm mewn darfa'n llwyr,
fel cwyr a fai yn toddi.

15 Fel priddlestr mae fy nerth moriwrth
yn glŷn wrth fy ngorchfannau
Mae fy nhasod, yr wyf mor drwch,
fy nghytle yw llwch angau.

16 Can's cwn cychafant a fy Nêr
a chadfa i'celer ddifiaith:
Cloddiafant sywly law a'm traed,
ac felly gwraed fy arfaith.

17 A rhifo fy holl eigrn i,
gan gulni hawdd y gallaf,
Maent hwythau'n gweled hynny'n
heb tro yn edrych arnaf. (wy'ch,

18 Rhingddynr i'w mylg y dillad mau
yn rhannau doobarthau;
A hefyd ar fy mhef-wisc i
coelbrenni a fwrtafant.

19 Tithau synertha'm Harglwydd da,
nac ymbella oddiwrth i,
O bryffia tydi yw fy mhorth,
a thyr'd, a chymmorth i'm.

20 O tyr'd ac achub, yr oes faw,
rhag ofn y cledau ffyrnig.
A gwared o feddiant y ci
fy enaid i'f'n unig.

21 Amddiffyn si rhag y llaw glwth,
dwg o'i safn rhwth fy enaid,
Achub a gwrandio si yn chwyrn
rhag cyrn yr unicorniaid.

22 Myne, af sinnau d'eu yn bur
i'm brodyr yn yr orsedd.
Lle mwya'r gwynlleidiau.
dy glod a wna'n gyfanne' d.

23 Hâd lango ac Israel, C. Ychwi
rhaf y'ch yn ofni'r *Arglwydd*,
Drwy ofn y rhowch iddo fofiant,
a rhowch ogoniant ebrwydd.

24 Can's ni'ch llysodd di'ch dirmygodd,
ni chuddiodd ei wynebryd,
Eithr gwrandawodd weddi y gwan
a'i dychan yn ei adfyd.

25 Honot ti bydd, ac l'ti gwedd
mewn aml oried fy moliant.
I *Dduw* rhôff f'addunedau'n lloñ
ger bron y rhaf a'i hofnant.

26 Diwellir y cledion: a'r rhaf
a geisai at yr *Arglwydd*,
A'i molant ef, fe gaisf (gwyr yw)
eich enaid fyw'n dragywydd.

27 Trigolion byd a dront yn rhwydd
at yr *Arglwydd* pan goñant:
A holl dylwythau'r ddaith hon
dönt ger ei fron, ymgyrmanant.

28 Can's yr *Arglwydd* biau'r deyrnas,
a holl gwmpas y bydoedd:
Ac uwch eu llaw, ef unig sydd
ben llywydd y cenhedloedd.

29 Y cyfoethogion a fwyttant,
addolant yn eu gwynfyd:
Rhaf a fant i'r llwch ger ei fron,
a rhaf, braint meirwon hefyd.

30 Y rhaf'n oll a'u had, yn un fryd
gwnant iddo g'yd waiaeth;
A'r rhaf'n i'r *Arglwydd* drwy'r holl dir
a rîr yn genhedlaeth.

31 Dönt dangolant ei uniondeb
y rhaf fydd heb eu genit:
Hyn a addawodd, ef a'i gwnaeth,
hynny a ddaeth o ddiffr.

P S A L. XXIII.

YR. *Arglwydd* yw fy mugall clau,
ni ad byth elisiau arnaf:
2 Mi a gaf orwedd mewn porfa fras,
ar lann dwf'r gloywlas araf:

3 Fe goledd f' enaid, ac a'm dwg,
rhyd llwybrau ddiddrg cyhon,
Er mwyn ei enw mawrdilys,
fo'm tywys ar yr union.

4 Perhodiwn (nid efwn am hyn)
yn nyfryn cyfod angen,
Wyt gyda mi, i'f'n nerth, i'f'n fion,
on diron ydwy'r arfau?

Psalmau XXIV, XXV, XXVI.

5 Gofodallt fy mwrdd i yn fras,
lle y cedd fy nghâs yn gweled:
Olew i'm pen, a chwppan lawr,
daionus iawn a'r weithred.

6 O'th nawdd y daw y donlau hyn
i'm canlyn byth yn hylwydd:
A minnau a breswylaf byth
a'm nyth yn nhy yr *Arglwydd*.
P S A L. XXIV.

Yr *Arglwydd* plau'r ddaiar lawr
a'i llownder mawr fy'n eiddo:

Yr *Arglwydd* biau yr holl fyd,
a'r bobl i gyd fydd ynddo.

2 Can's fo roes ei sail hi a'i gwedd
yn rhyfodd uwch y moroedd:
Ac a'i gofuddodd hi yn lân,
yn drigfan uwch lliſ-ddifroedd.

3 Er hyn: pwy a ddring yn hy'
i gyſtegr fry yr *Arglwydd*?

A phwy a falfa theiliwng wedd,
yngorfeidd ei ſanddeiddrwydd?

4 Dyn a llaw lân, a meddwl da,
ac yn ddeidraha i'onaid,

Diorwag, ac ni roes un tro
er twylllo i gyſneſeſiaid.

5 Gan yr *Arglwydd* y caiff hwn wllith
ei ſallawn ſendith helaeth,

A chyſawnder i bob cyſryw
gan *Dduw* yr iachawdwr iaeth.

6 Hon fy gan *Dduw* yn genhedlaeth grſ,
a'i ceſſiant ei yn eſtro,

A geſſiant d'wyneb, dyma 'u maeth,
ſef gwſr genhedlaeth iago.

7 Dercheſwch chwi byrth eich pennau:
a chwithau ddorau bythol

Can's brenin mawr dawi'ch mewn chwi,
ſef pen bſi gogoneddol.

8 Pwy yw'r brenhin hwn gogonedd?
Arglwydd rhyfedd ei allu:

Yr *Arglwydd* yw, cyſion ei ſarn,
a chadarn i rſyſeu.

9 Dercheſwch chwi byrth eich pennau,
ehengwch ddorau bythol,

Can's brenin mawr daw i'ch mewn chwi,
brenhin o ſri gogonol.

10 Pwy meddwch ydyw'r brennin hwn,
a goſiwn ei ogoniant?

10r y lluoedd yw, brenhin hedd,
a gogonedd a ſyſiant.

P S A L. XXV.

Fy *Arglwydd* dorchefais f' enaid i
hyd atant ti yn union.

2 Fy Nuw, fy ngobaith, gwarth ni chi
na lawenhi' ngelyſion.

3 Sawl a obeſthiant ynottl,
y rheiny ni wradwyddir,

Gwarth i'r rhai a wnel am i ham
ryw dwyll neu gam yn ddihir

4 *Arglwydd* dangos im' dy ſfordd di,
a phâr i mi ei deall:

Dylig ac arwain fi yr un wedd
yndy wiſlonedd diball.

5 Can's tydi ydywyt *Dduw* fy maeth,
a'm iachawdwr iaeth uni;

Dy ddiſgwyl yr wyf rhyd y dydd,
a hynny fydd im diddig.

6 O cofa dy nawdd a'th ſerch di,
a'th ſawr doſturi *Arglwydd*:

Cofa ſod ynor ti erioed,
lawn dſloedd drugarogrwydd.

7 Na choſa yr enwreddd mau,
na llwybran fy ſeintſyd:
Ond *Arglwydd* cofſa fy nghôr
er dy ddaioni' hyfryd.

8 Yr *Arglwydd* fydd union a da,
a'i ſyrd fm' aoddſa ydynt:
Fearwain (ſel y mae yn rhaid)
y pechaduriaid yodynt.

9 Feddyſg ei llwybrau mewn barn iawn
i'r rhai uſuddlawn yſtig,

Hyddyſg yw dy ſfordd i bob rhai
a ſyddai oſtyngedig.

10 I'r ſawl a gatwo ddeddſau'r iſon,
a'i union dyſtioſaethau,

Gwirionedd, a thrugaredd ſydd
ei lywydd yn ei llwybrau.

11 Er mwyn dy enw (o *Arglwydd* mau)
Daw maddau fy anwired,

Can'ſy rhoddedd i mawr yw,
mwy ydyw dy drugaredd.

12 Mae par yw wr yn ein myſg ni
fydd yn pſoſni'r *Arglwydd*?

Feddengys y ſfordd iddaw ſo,
hon a ddewiſon ebrwydd.

13 O hynny caiff ſy enaid cu
le i lettyu' n eſmwyth:

A'r holl ddair hon a'i gwellad,
a gânt ei had a'i dylwyth.

14 Ei holl ddirgeſwch addylg ſo,
i'r ſawl a oſno'r *Arglwydd*.

Ac o'i holl gyſanneddau glan,
eſe a'i gwna'n gyfarwydd.

15 Tueddſi'r wyf fy *Arglwydd* mād
yn waſad a'm golygon:

Can's eſ yn unig (yn ddiſoed)
rhydd ſy nau droed yn rhyddion.

16 Tro attaf, dodi'm' nawdd dideigſi
can's unig wyf, a rhy-dlawd.

17 Gofidiau nghanlon ſat ar lēd
Duw gwarded ſi o'm nychedawd.

18 Duw, gwel ſy mlinder a'm poen ſawr,
a madde'n awr ſy mhechod:

19 Gwel ſy ngelyſion a ambhān,
ac a'm caſant yn ormod.

20 Cadw ſ' enid, ac achub ſi,
na wnelo' rheiny'm wradwydd:

Rhois ſy mhwys arnat ti ſy ſaf
arhodias mewn perſeithrwydd.

21 Cadwed ſi ſy unigdeb maith,
can's rhois ſy ngobaith ynod.

22 Duw cadw di holl iſrael,
gwarded, a gwel ei drallod.

P S A L. XXVI.

Barn ſi (o *Dduw*) a chlyw ſy llais
mi rodias mewn perſeithrwydd.

Ac ni lithraf, am i'n roi' nhwys,
yn ſlownddwys ar yr *Arglwydd*.

2 Prawdſi ſy muchedd *Arglwydd* da,
a bola dſull ſy mywyd,

A maſwl chwilia' r galon ſau,
a phrawf ſ' arennau hefyd.

3 Oſaen ſy llygaid, wyſar lēd
yn gweled dy drugaredd:

Gwn'eth dalar hynny ar bob tro,
im'rodio i'th wiripheidd.

4 Nid cyd-eſtodd gvdā gwagedd,
neu goegwyr yn llawn malais?

5 Cā' gennyf bob anſuwiol rſith,
ac yn eu plith ni'tteddais.

Psalmau XXVII, XXVIII, XXIX.

- 6 Mi olchaf fy nwy law yn lân,
can's felly byddan, *P Arglwydd* :
Ac a dueddai tua'th gor,
ac allor dy sandeiddrwydd.
7 Y modd hyn teilwng yw i mi,
lioſtgi dy ſollant :
ſef, addâs i mi fod yn lân;
i ddatcan dy ogoniant.
8 *Arglwydd* cerais drigfan dy dy,
lle'r cry dy anrhydedd :
9 N'ad f'enaid i a'm hoſs ynghyl
a'r gwaeddyd llawn enwiredd.
10 Eu dwylaw hwynt fy 'fcler iawn,
y maent yn llawn maleſiau :
A dehan law yr holl rai hyn,
ſy'n arfer derbyn gwobrau.
11 Minnau'n ddiniweid, (felly gwedd)
ac mewn gwirionedd, rhodiaf :
Gwared â drwy dy ymgeledd,
cymmer drugaredd arnaf.
12 Fe ſail fy nhroed i ar yr iawn,
ni ſyllt o'r uniawn droedfedd :
Mi a'th glodforaf, *Arglwydd* a,
lle byddo mwya'r orfedd.

P S A L. XXVII.

- Y**r *Arglwydd* yw ſy ngolau'gyd,
a'm lechyd : rhag pwy'r oinaf?
Yr *Arglwydd* yw nerth f'oes : am
rhag pwy doe ddychrynarnaf? (hyn,
a Pan ddaeth rhai anſaf, ſef ſy nghâs,
o'm cwpas er fy llyngn.
Llithraſant a chwympant hwy,
ni ddaethant mwy i ſynu.
3 Ni ddoe ofn ar fy nghalon gu,
pe cyrchai llui'm herbryn :
Neu pe codai gâd y modd hwn,
mi ni wan ſyddiwn rony'n.
4 Un arch a erchais ar *Dduw* nâf,
a hynny a archaf etto :
Cael dyfod i dy'r *Arglwydd* glân,
a bod a'm trigfan ynndo.
I gael ymwled â'i Deml-dêg,
a hyſyd oſteg ynddi,
Holl ddyddiau ſeintoes : ſef wyf gaeth
o ſawr hiraeth am dani.
5 Can's y dydd drwg ſo'm cudd eſe
i'w Babell neu ddirgelfa :
I'w breiwyſod ſel mewn craig gref,
caſ ganddo ef orphwyſaf.
6 Bellach ſo'm codir uwch fy nghâs,
ſydd mewn galanas i mi :
Aberthaf, canaf, mola'r lôn
yn ſyddlon byth am hynny.
7 Gwrando arnaf fy *Arglwydd* byw,
bryſſa a chlyw fy oernad :
Trugarhâ wrthys, gwel fy nghlwyf,
y pryd galwyf arnaf.
8 Fel hyn maen'ghalon o'm mewn i
yn holi ac yn ateb,
Ceſiſwch fy wyneb ar bob tro,
ſy Nuw rwy'n ceſio d'wyneb.
9 Na chudd d'wyneb, na lys dy wâs,
ſy mhorth a'm urddas fuoſt :
Duw ſy iechyd na wrthod fi,
o paid a ſorri'n rhy doſt.
10 O gwrthyd fi ſy nhâd a'm mam
a'm dinam gyſtelleſiaid :
Gweddia'r *Arglwydd*, ef er hyn
o'i râs a dderbyn f'enaid.

- 11 Duw dyſgi rai dy ſfordd yn rhwydd
o herwydd ſy ngelynlon,
Ac arwain fi o'th nawddol râd
yn waſiad ar yr union.
12 Ac na ddyro fi, er dy râs,
wrth fodd yr atcas elyn :
Can's ceſiodd ſy nghaſeion mau
dyſtigon gau yn ſy erbyn.
13 Oni bai gredu honof fi,
bîm wrth ſtron torri'nghalon;
Y cawn i weled da Duw'n rhâd
o ſewn gwlad y rhai bywion.
14 Dilgwyl di ar yr *Arglwydd* da
ymwrola dy galon :
Ef a rydd nerth i'th galon di,
os iddo credi'n ſyddlon.

P S A L. XXVIII.

- A**t tat (lôn ſy nerth) y rhoſ lëf
Duw nef na ſydd di ſyddar :
Os tewi, rhag ſy mynd mor drist
a bod mewn cſt danddaear.
2 O *Arglwydd*, erglyw ſy llais i,
a derbyn weddi bruddaidd :
Pan gottwyf ſy nwy law o bell,
Duw, tua'th gaſell ſanſtaidd.
3 Ac na ddarostwng fi, ſy lôr,
danddwylor annuwlion :
Y rhal ſy'n arwain minau mël,
a rhyfel yn eu calon.
4 Yn ôl bwriad eu calon gau,
a'r twyll ddyſeſiau eiddynt,
Yn ol eu drwg weithredoedd hwy,
Duw tâl eu gobrwy iddynt.
5 Am na ſtyriant weithredoedd Duw,
ef a wnâ ddiſtryw arnynt ;
Am na welent ei wyrth a'i râd,
ni wnâ adeilad honynt.
6 Bendigaidd ſyddo'r *Arglwydd* nêf,
ſe glyhu lëf ſy ngweddi :
7 Yr *Arglwydd* yw ſy nerth, a'm rhann,
a'm tarian, a'm daioni.
Ymddiriedais iddo am borth
a cheſais gymmorth ganddo :
Minnau o'm calon, drwy ſawr chwant,
a ganaf ſollant iddo.
8 Yr *Arglwydd* ſydd nerth i bob rhal,
nymddiriedai'n hyl'n :
A'i ennei niog : ef a ſydd maeth,
ac iachawdwriaeth iddyn.
9 Gwared dy bobl dy hwb yndda,
bendithiaid l'etifeddiaeth :
Bwyda, cyſod hwy, am ben hyn
dod iddyn dragwyddol ſaeth.

P S A L. XXIX. (y chwyrn.

- R**howch i'r *Arglwydd*, a rhowch
chwi blant y cedy'n, ſollant :
Cydnabyddwch ei barch, a'i nerth,
mor brydferth, a'i ogoniant.
2 Rhoddwch i enw yr *Arglwydd* glod,
heb orſod mwy mo'ch cymmel,
Addolwch *Arglwydd* yr holl ſyd,
mor hyſryd yw ei Babell !
3 Llais yr *Arglwydd* ſy uwch dyſfroedd
Luw cryf pair ſtoedd y daran :
Uwch dyſfroedd lawer haſei drwn ;
nid yw ei ſwn ef ſychan.
4 Llais yr *Arglwydd*, pan ſyddo llym,
a ddengys rym a chyffro.
A llais yr *Arglwydd* a ſydd dwys,
ſei y bo cymmwyſ ganddo.

Psalmau XXX, XXXI.

3 Llais yr *Arglwydd* a dyrr yn fan
y Cedrwydd hirfan union,
Yr *Arglwydd* a dyrr yn ufwydd,
sy Cedrwydd o Libanon.
6 Felfllwddn unicorn neu lo llonn
se wna i Libanon lammu.
7 A Sirion oll: llais ein lŵr glân
a wna'i mam dân wafgaru.
8 Llais yr *Arglwydd*, drwys ddyrslenn,
a godu ddyrchryn eres:
Yr *Arglwydd* a wna ddyrchryn fflwch
drwy holl anialwch Cades.
9 Llais yr *Arglwydd* a plau'r glod,
pair i'r ewigod lydnur:
Dinoetha goed: i'w deml iawn yw
i bob rhyw ei ffoliannu.
10 Yr *Arglwydd* cynt yn bennaeth oedd
ar y llif ddyfroedd cethin;
Yr *Arglwydd* fu, ef ecto fydd,
ac byth a fydd yn frenhin.
11 Yr *Arglwydd* a rydd i'w bobl nerth,
drwy brydferth gyfannedd wch.
Yr *Arglwydd* rhodd ei bobl ymhlith,
ei fendith, a hir hedd wch.

P S A L. XXX.

F *Arglwydd* mi a'th sawrgafdi,
can's myfi a ddyrchesait;
A'm gelymion i yn llawen
uwchlaw fy mhen ni pheraist.
2 Fy Nuw, pan lesais arnat ti,
y rhoddais i mi iechyd.
3 Cedwaist fy enaid rhag y bedd:
a rhag diwedd anhyfryd.
4 Cenwch i'r lŵn chwi ei holl saincr,
a maint yw gwyrthiau'r *Arglwydd*:
A chlodforwch ef ger ei fron,
drwy goſon o'i anŵeiddrwydd.
5 Ennyd fechan y fal'n ei ddig,
o gael i fodd trig bywyd:
Heno brydnawn, wylofan fydd,
y boreu ddydd daw iechyd.
6 Dywedais yn fy llwyddiant hir,
ni'm ffyrff yn dragrwydd:
O'th ddaioni dodaisf *Dduw* Nŵr
sall cryfder yn fy mynydd.
7 Cuddiaist dy wyneb ennyd awr,
a blinder mawr a gefais.
8 Arnat (O *Arglwydd*) drwy les ddir;
sy *Arglwydd*, i'r ymbillais.
9 Pa fodd (O *Dduw*) fydd yn syngwaed
pan fwyf dan draed yn gorwedd,
A phwy a gŵn i't yn y llawr,
dy glod a'th sawr wirionedd?
10 Clywfi *Arglwydd*, a thrugarh,
dod gymmorth da i'm bywyd.
11 Canys yn rhad y troist fy mŵr
a'm galar, yn llawensyd.
Am iti ddactod fy fâch gry,
rhoist wragys o lawenydd:
12 Molaf a chanaf a'm tafod,
i'm *Arglwydd* glod dragrwydd.

P S A L. XXXI.

M i a'mddrieddals ynot Nŵr,
fel na'm gwradydder bythoedd:
Ddw o'th gyfawnder gwared fi,
a chlyw fy nghri hyd nesodd.
3 Gogwydddy glustataf ar frys,
o'th nesol lys i wared.
4 A bydd im' yn graig gadarn fflwr,
yn dy a thwr 'm gwared.

4 Sef fy nghraig wyt, a'm castell cryf
wyf innau hyf o'th sawredd:
Er mwyn dy enw tywysfi,
ac arwain i drugaredd.
5 A thynn syf o'r rhywy i'r lann,
a roesane'r sy maglu:
Can's fy holl nerth fydd ynot ti,
da gell fy ngwaredu.
6 Dodaf sy yspryd yn dy law,
ac âf ger llaw i orwedd:
Da y gwaredaisf fi yn fyw,
O *Arglwydd* Dduw'r gwirionedd.
7 Llwyf y cafeis y neb a fâg,
i'w galon orwag atwydd.
Ac mi a ofodais yn llwyf faith
sy ngobaith yn yr *Arglwydd*.
8 Mi a'mhyfrydaf ynot ti,
canfuost fi mewn amŵer.
Ac adnabuost, wrth fy rhaid
sy enaid mewn cyfyngder.
9 Llawn fyddaf innau am hyn,
i'm gelym ni'm gwarcheaisf;
Kithr fy nrhaed i yn ehang rydd
da beunydd y fesyddiait.
10 O dangos dy drugaredd *Dduw*,
can's cyfyng ydyw arnaf.
Fy llygaidd, fenaidd, a'm bol fydd
yn dlodded cyfudd gwaelaf.
11 Fy mywyd i'm gwirodd oedd,
sy holl fiynyddoedd blinion.
12 Fy nerth a ballodd o'm drwg cynt,
a'm efigym ydynt bydron.
13 A gwatwor i'm gelymion wyf,
sy nghyd-blwyf a'm gwatworent:
Fy holl gymdogion, o phob dyn,
gan ddyrchryn a'm gochelent.
14 Fe a'm gollyngwyd i dros gô,
fal marw a fo eigeulus:
A hawdd yw hepgor y llestr twn,
o byddai hwn drwgfflus.
15 Can's clywais ogan llawer dyn
q'm deutu, dychryn oerloes;
Hwy a'm gymghorent ar bob twyn;
hwriadent ddwyn fy einjoes.
16 Ond yn syngobaith (*Arglwydd* byw)
y dwedais fy Nuw ydydd,
Y mae f'amstroedd ar dy law
nid oes na braw nac arfwyd.
17 Tyred a gwared fi dy wâs,
oddiwrth sy nghasa a'm herlid:
18 A dangos d'wyneb im o'th rad;
rhag brid y rhai sy'm hymlid.
19 O *Arglwydd*, na wradwydder fi,
a rois fy ngwedd i arnat:
Ond i'r annuwiol gwarth a wedd,
yn sud i'r bedd o lygriad.
20 Cau gelwyddog wesiâu 'rhain;
y fydd yn darlawn craider,
O ddiystyrwch, a thôr tynn,
yn erbyn y cyfawnder.
21 O mor fawr yw dy rad di drai,
a roist i'r rhai a'th ofnant:
Cai o flaen meibion dynion glôd,
ac ynodd ymddriedant.
22 Oddiwrth syth seilichion (o'th flaen
y cuddi hwynt yn ddirgel, (di)
Cuddi yn dda i'r babell dau
rhag fenn tafodau uchel.
23 Mi a fendigaf *Dduw* yn hawdd,
dangosawdd im' ei gariad,

Psalmau XXXII, XXIII, XXXIV.

A gwnaeth ryfeddod dros ei was mewn cadarn ddinas gaeaf.

24 Ofsais i gynt o'm gobaith drwg fy nrhoi o'th olwg allan;

25 Eithr pan lefais arnat ti y clywaist ti yn fuan.

26 O cerwch *Dduw* ei holl sainc ef, da y clyw lef fyddloniaid:

Ac ef a dal yn helaeth iawn, i'r beilch anghyfiawn tanbald.

27 Cymmerwch gyflur yn Nuw Iôn, ef a rydd galon ynoch:

Ac os gobethiwiwch ynddo ef, ei law yn gref bydd drosobch.

P S A L. XXXII.

Y sawl fy deillwng, gwyn ei fyd, drwy sadde i gyd ei drofedd,

Ac y cyfogwyd ei holl fai, a'i lechod, a'i anwiredd.

2 A'r dyn a gwynfyd Duw a'i llwydd, ni chyfi'r *Arglwydd* iddo

Mo'i gamweddau: yr hwn ni chad dim twyll dichellfrad yntho.

3 Minnau, tra celwn i fy mai yn hên yr a'i mhibellion:

A thrwy fy rhwad i bob dydd, cyfruddio bydd fy nghalon.

4 Dy law dithau, y dydd a'r nôs sydd drom drwy achosarnaf:

Troi i'reidd dra fyfsgym mēr fel fychler y gorphenaf.

5 Yna y trois innau ar gais, addafais fy anwiredd;

6 Tyf yn fy erbyn fy hân fflm, maddeust im' fy nghamwedd.

7 Amferol weddiau am hyn, a rydd pob glanddyn arnat:

Rhag ofnmewnffrydaudyfroedd malth, na chair mo'r daith hyd attad.

8 Rhyw loches gadarn wyt i mi, rhag ing i'm cedw'n fyddlon:

Amgylchyni fyf ar léd, a cherdd ymwared gyfôn.

9 Dithau (O ddyn) dyig gennyf ni yffordd y rhodi'n waitad,

Mi a'th gynghoraf di rhag drwg, y mae fy n'olwg arnat.

10 Fel ymarch neu y ful na fydd, y rhai y sydd heb ddîmad:

Mae yn rhaid genfa neu ffrwyn den, i ddal eu pen yn wastad.

11 Caiffannuwlion, a wnânt gam, sawr ofid am eu traha:

A fyddloniaid Duw, da y gwedd, trugaredd a'u cylchyna.

12 Chwithau'r cyhon yn dirion ewch a llawenhwch yn hylwydd,

A phob calon fydd unionfyth, clodforwch fyth yr *Arglwydd*.

P S A L. XXXIII.

Pa ral bynnag, yn Nuw yr Iôn, fy gyfôn, llawenychwch:

I bawb y sydd yn iawn yn byw gweddus yw diolchgarwch.

2 A thannau telyn molwch ef, rhowch hyd y nef ogoniant;

A'r y nabl gywair ei thôn, ac ar y gyfôn ddegtant.

3 Cenwch i'r Iôn sawl a mawrhâd, wiw gerdd o ganiad newydd:

Cenwch iddo yn llafar glôd, bid parod eich lleferydd.

4 Am mai union ydyw ei air, fyddlon y cair ei weithred;

5 Cyfiowyder a barn, ef a'i câr, a'r ddaiar llawn o'i noddod.

6 Gair yr *Arglwydd* a wnaeth y nef, a'i Yipryd ef eni Huoedd:

7 Caisai efe ynghyd y môr, a'i drylor yw'n dyfnderoedd.

8 Yr holl ddaiar ofned ein Duw, a phob dyn byw a'i prefwyl:

9 Ei arch a'fais a'i air a fydd, a hynny fydd i'w ddisgwyl.

10 Ef a ddtrymmodd, (fy Nuw Iôn) holl gyngor y cenhedloedd:

A thrwy lysiant gwnai ynddi rym, amcanion llym y bobloedd:

11 Ond e'gyngor ef oddi fry, a bery'n dragwyddoliaeth:

A'i galon fryd efe ei hun, uwch pob rhyw un genhedlaeth.

12 A phob cenhedloedd dedwydd ynt, os Duw iddynt fydd *Arglwydd*:

A'i etholion, efe a'u gwnaeth yn etifeddiaeth hylwydd.

13 O'r nefoedd fry yr edrych Duw, ar lwybrau pob rhyw ddyinion,

Ac o'i breswylfa edrych ar y ddaiar a'i thrigolion.

14 Yr hwn a lunoedd galon dyn, a edwyn ei weithredoedd:

15 Ac ni chedwir un bydol gôn, o'i nerth ei hun, na'i luoedd.

16 A pheth palledig ydyw march, i gael parch ac ymwared;

Ac ni all achub o law'r Nêr, mo'i farchog er ei gryfed.

17 Wele lawyn olwg Duw a'i wawl, maent ar y sawl a'i hofno:

A'i drugaredd ef fydd ar léd, i'r sawl a'mddiried ynddo.

18 Er mwyn gwared pan fo yn rhaid, rhag angu enaid adyn:

Ac i borthi y tlawd yn glau, rhag eisiau, a rhag newyn.

19 Ein henaid gan yr *Arglwydd* hael, i'w ddisgwyl cael ei bywyd:

Efe a byrthein henaid gwann, efe yw'n tarian hefyd.

20 Sef yn unig yn Nuw yr Iôn, mae'n calon yn llawennu:

Ac yn ei Enw sanctaidd ef, mae hon yn gref yn credn.

21 Duw dy drugaredd dōd i ni, sef ynot ti y credwn:

Dy drugaredd a'w nawdd in' dōd, Can's ynod ymddiriedwn.

P S A L. XXXIV.

Diolchaf a'i chalonnwyydd, i'r *Arglwydd* bob amserau:

Ei foliant ef, a'i wir sawrhâd, fy'n wastad yn fy ngenau.

2 Fy enaid fydd yn bostio'n rhwydd, o'm Harglwydd, ac o'm perchen:

A phob difalch hynny a glyw, ac a fydd byw yn llawen.

3 Molwch

Psalmau XXXIV, XXXV.

- 3 Molwch fy *Arglwydd* gyd â mi,
cydsolwn ni ei enw ef:
- 4 Criaïs arno yn fy ofn caeth,
a gwrando wnaeth fy yngles.
- 5 Y sawl a edrych arno ef,
a llewyrch nef eglurir:
Ni wradwyddir o honynt neb,
a'u hwyneb ni chwylyddir.
- 6 Wele, y truan a roes les
a Duw o'r nef yn gwrando
A'i gwaredodd ef o'i holl ddrwg,
a'i waedd oedd amlwg iddo.
- 7 Angel ein Daw a dry yn gych,
o amgylch pawb a'i hofnant:
Ceidw ef hwynt: a llawer gwell
nachafellw eu gwarant.
- 8 O profwch, gwe gwarch, ddled yw
yr *Arglwydd* dyw i'r eiddo:
A gwyn ei fyd pob dyn a grêd,
rol ei ymddiried ynddo.
- 9 Osnwch *Dadur* ei holl faint (heb gel)
ai gwnel ni bydd pall amyn:
- 10 Na ceisïan ddim fydd dda: er bod,
ar gnawon llewod newyn.
- 11 Chwychwï feibion deuwch yn nês,
gyrandewch hanet ystyriol:
Dowch a dygaf i chwï yn rhwydd
osni yr *Arglwydd* nesol.
- 12 Y sawl a chwonnch fywyd hir,
a gweled gwïr ddalonï:
Cau dy enau rhag drwg di bwyll,
a'thi iafn rhagtwyll a gwgi.
- 13 Gwrthod ddrwg, gwnadde: a chael
hon hyd y diwedd dilyn: (hedd,
A chadw'r heddwech wedi ei chael,
fel dyna ddiwael destyn.
- 14 Y, mae yr *Arglwydd* a'i olwg
ar y dyn diddrwg cyson:
A'i glustiau ef o'i lawr wir fodd,
egorod i'r rhai gwrlon.
- 15 Wynneb yr Iôn a'i guwch fy dynn,
yn erbyn gweithwyr diffaith:
Y cofia o honynt ef a'i tyrr
ar fyrr o'r ddaiar ymaith.
- 16 Hawdd y chybo fy Nas o'r nef,
leserydd llef y cyson:
A thra buan (o'i rad a'i rodd)
y tyrnodd o'u trallodion.
- 17 Agosiawn yw ein Daw at gur
y galon bur ddrylliedig:
A da y ceidwef bob pryd
yrylpryd cystuddiedig.
- 18 Trwch, le ac atwyddianus iawn
y fydd gwr cyfawn welthiau:
Ei ddrygauoli, Duw oddi fry
a'i tynna'i try i'r gorau.
- 19 Ceidw ei eikym ef ei hun
o honynt un ni ddryllir:
A drwg a laddo y drwgwâs,
a strwyth ei gâs y lleddir.
- 20 Eithir holl wasanaethwyr Duw ei hun
yr *Arglwydd* gusa'u gwared
i'r sawl a'm ddiwed ynddo ef,
ni all llaw gref mo'r niweid.
- P S A L. XXXV.
- P**leidia (o *Arglwydd*) yn fy hawl,
a'r sawl a dery'n ferbyn:
Lle'r ymcyfonaant â myf,
ynwana di a'r gelym.
- 2 Mae dy gynmorth? o moes ei gael,
ymafael yn y tarian:
O cyfod cais dy astalch gron,
a dwg dy waywffon allan.
- 3 Argaua ar y rhai i'r ar gam,
i'm herlid am fy mywyd:
Wrth fy enaid dywaid fel hyn,
fyf a syn it' lechyd.
- 4 Gwartha gwradydd fô i bob gradd,
a geisio ladd fy enaid.
A thrwy gywilydd troed i'w holl
y ffalsniweidiol gablaid.
- 5 Fel yr ôs othau gwynt y bon,
Angel yr Iôn i'w chwahu:
- 6 A rhyd ffordd dywyll lithrig lefn,
a hwn wrth gefn i'w gyrru.
- 7 Cloddio pwll, a chuddio yrhwyd,
a wnaethbwyd im heb achos:
Heb achlysur, maglau a wnaid
i'm henaid yn y cyfnos.
- 8 O deued, cwmped yn ei rwyd,
yr hon a guddiwyd allan:
Syrthied a glyned i'w delm rwyll,
a'i drapp o'i dwyll ei hunan.
- 9 Eithr am fy enaid i (Amen)
bid llawen yn yr *Arglwydd*:
Fe a fydd hyfyd ganddo hyn,
lle dau i'r gelyn atwedd.
- 10 O *Arglwydd* dywaid f' efgym f,
pwylydd a thl un gyfwr:
Rhag ei drech yn gwared y gwann,
a'r truan rhag ei ffeiliwr.
- 11 Tyllion gau agodent yn alym,
a holent im beth anfad:
- 12 Drwg im' dros dda talent heb raid,
a'm henaid braint ymddifad.
- 13 Odb fi, tra fyddent hwy yn glaf,
rhown i'm nefaf llein iach:
Drwy hir ymostwng ac ymryd,
cymraïs fy myd yn bruddach.
- Yr un doffuriol weddi'fau,
a ddaeth o'm gennau allan;
A drôs cilwaith (er fy lles)
i'm mynwes i fy hunan.
- 14 Mi a ymddygaismor brudd dlawd,
fel am fy mrawd neu nghymmar:
Neu fel arwyl dyn dros ei fam
ni cherddai gam heb alar.
- 15 Hwytthau yn llawen doent ynghyd,
pan bwyiodd adfyd attaf,
Ofer ddynion, ac echrys llo
fyth yn mingamau amaf.
- 16 Rhai'n rhagithwyr, rhai'n watwor-
horrent hwy eiriau mwyiaidd: (wyr,
Hwy a'gyrnygent amaf fi,
bob daint, a'r rheiny'n glafdd.
- 17 *Arglwydd* edrych, ow pa ryw hyd
yw'r pryd y dôf o'u harfod?
Gwared fy enaid rhag y bedd,
foes o ewinredd llewod.
- 18 Minneu a ganaf iti glod,
lle bo cyfarfod lluoedd:
Ac solaf dy enwa'th ddawn,
wrth lawer iawn o bobloedd.
- 19 Na fydded lawen fy nghâs ddyn,
i'm herbyn heb achosion:
Ac na throed (er bwiadu mrad)
mo gwrr ei lygad digllon.
- 20 Nid ymddiriedant ddim mewn held
dychmygant ryfedd gelwydd:

Psalmau XXXVI, XXXVII.

Dirwyn dichell, a gosod cryw
i'r rhai sy'n byw yn llonydd.
21 Lledusfathau, taeru yn dynn,
a dwedyd hyn yn unblaid,
Ffei ffei o honot, hwnt a thi
ni a'th welliom di a'n llygaid.
22 Tithau (o *Arglwydd*) welaisf hyn,
mor daer yn ferbyn iuon:
Ac na ddos oddiwrt hysf ymhell,
rhag dichell synghafeion.
23 Cyfod deffio, fy Nuw i'm barn,
yn gadarn gyd a'm gofid:
24 Dydi a synni'r uniondeb,
ni watwor neb o'm plegid:
25 Na dd i'r gelyn calon wael
ddiweddu cael ei wynfyd:
Na rhodreliu fy llyngcu'n grwn,
llyngcauom hwn yn ddybryd.
26 Gwarth a gwradydd iddynt a ddol
sy'n codi uchel chwerthin:
Gwisga hwyt a meth, ac a chis,
sydd im alanas rythin.
27 Llawnen fo'r llall a llawn o glod,
sy'n coelio mod yn gyfion.
Dwedant, bid i'n Duw ni fawrhant,
am roi llwyddiant i'w weision.
28 Minnau fy *Arglwydd* gyda'r rhain,
myfyriaf arwain beunydd
Dy gyfnownder di, a'th fawr glod
a'm tasod yn dragywydd.

P S A L. XXXVI.

Weth gamwedd dyn annuwiol sur
mae'n eglur yn syngalon,
Nad oes o'fa Duw, na'i farn, na'i ddrwg
o flaen ei olwg trowfion.
2 Mae yn cyd-ddwyn a'i fal ei hun,
ni well mo'i wrthun drosedd:
Nes cael yn eglur i'r boll syd
ei gas wyd, a'i anwired.
3 Os ei ymadrodd, mae heb wir,
ei enau dihir hydwyll:
Nisfyan wneithur dim da ychwaith,
yr adyn diffaith dibwyll:
4 Eif yn ei wely ni chais hwn,
ond gosod llun ar gelwyd:
Os yn effro, neu yn ei waith,
ni ochel daith annedwydd.
5 Dy drugaredd (fy *Arglwydd* Iŵn)
sydd hyd eithafon nesbedd,
A'th wirionedd di sydd yn gwau,
hyd y cwmylau dyfroedd.
6 Dy uniondeb fel mynydd mawr,
dy farn fel llawr yr eigion:
Dy nerth syth felly a a barha,
i gadw da, a dynion.
7 Omor werthfawr (fy *Arglwydd* D.
i bawb yw dy drugaredd! (*duw*)
I blant dynion da iawn yw bod
ynghyfod dy adnodd:
8 Cyflawn o frasder yw'r ty tan,
lle llenwir hwythau heffd:
Lle v eant ddiod gennyf Iŵn,
o flasus afon, hyfryd.
9 Gyd a thi mae y loyffwrwd hon,
a dardd o fynnon eirioes:
A'th deg oleuni, ac i'th rad,
y cawn oleuad eirioes.
10 O ystyn etto i barkau,
dy drugareddau tiron:

Ni a'th adwaenom di, a'th ddawu,
i'r rhai sydd uniawn galon.
11 O *Dduw*, i'm henbyn i'n addoed,
na ffyrdd, na throed, y balchfol,
A llestair artaf, fel na ddaw
na gwaith, na llaw'r annuwiol.
12 Felly y syrthiodd gynt, yn wir,
y rhalewir a'u drygwaith,
Felly gwithlwyd i lawr hwynt-hwy,
heb godi mwy yr eithwaith.

P S A L. XXXVII.

NA ddala ddrygdyb yn dy ben,
nac o gynfigen ronyn,
Er llwyddo'r enwir, a wna'i gam:
cai weled llam yn canlyn.
2 Sef hwy a dorri'fai gwellt glâ,
neu llyfiau ddisas gwywon:
3 A hwy a grinant yn ddi-llwydd,
a hynny'n ebrwydd daigon.
4 Cred yn yr *Arglwydd*, a gwna'dda,
gobeithia yr hyn gorau:
Bydd ymarhous yn y tir,
tia borthir yn ddiau.
5 Bydd di gyffurus yn dy *Dduw*,
ti a gei bob gwiw ddymuniaid:
6 Dy ffyrdd cred iddo yn ddilys,
se rydd d'ewylly artad.
7 Cred ynddoef, fo'th ddwgi'r lann,
mynnallan dy gyfnownder:
Mor oleu a'r haulanner dydd,
fel hynny bydd d'eglurder.
8 Ymddiried i *Dduw*, digwyl, taw,
a heb ymddigaw gronyn:
Er llwyddo i ddrygddyn ei sawr fal,
yr hwn a wna'i yn gyndyn.
9 Paid a'th ddig, na offidia chwaith:
gâd ymaith wllt gynddared:
Rhagi hynny dyfu i fod,
yn bechod yn y diwedd.
10 O herwydd hyn di'gwyl yr Iŵn,
gwel ddwedd dynion diffaith:
A'i di'gwyl ef meddlanna'r tir,
a'r drwg fo'i torri ymaith.
11 Goddel y drygddyn dros dro bach,
ni welir mwyach honaw.
12 Tia a gai weled y lle y bu,
heb ddim yn fynnu ganddaw.
13 Ond y rhai ufudd a hawddgar,
yddaiar a feddiannant:
A'r rheiny, a thangnefodd hir,
diddentir yn eu meddiant.
14 Bwriada'r drygddyn o'ichwerddaint
ar ddrygu baint cyfownddyn:
15 Duw yn ei watwor yntefydd,
sy'n gweled dydd ei derfyn.
16 Annelu bwa, tynnu cledd,
yw trowiedd y annuwiol.
Er lladd y truan, fel dydd-brawd,
i'r tlwad a'r defosiionol.
17 Ei swa torri yn ddellit mân,
a'i gledd a a'n ei galon:
18 Mawr yw golud yr yfeger,
ond gwell prinder y cydon.
19 Yr *Arglwydd* a farn bob rhyw fal,
tyrr freichiau'r rhai annuwiol,
Ac ef a gynnal yn ddi ddis,
v cyton, ystig, gweddol.
20 Sefedwyn Duw ddwyddiau a gwaith,
pob rhai o berffaith helynt:

Psalmu XXXVII, XXXVIII.

Ac yn dragywydd Duw a wnaeth,
deg etifeddiath iddynt.
19 Efe a'u ceidw hwynt i gyd,
na chânt ar ddrygfyd wradwydd,
Amser newyn hwynt-hwya gânt,
o borthiant ddigonolrwydd.
20 Y rhai traws enwir, heb ddim cwyn
fel braider wyn a doddant:
Caseion Duw fydd dynion drwg,
hwy gyd a'r mwg difannant.
21 Y gwr annuwiola fydd ddwyn
yn echwyn, byth ni thalai:
A'r gwr cyñon trugarog fydd,
ac a rydd, nis gomeddai.
22 Sawl a fendigo Duw (yn wir)
y tir a etifeddant:
A'r rhai a feldithio, o'r tir
i gyd a swirir allan.
23 Duw a' sforddia, ac a hoffs,
hy' sfordd y gwr calonnog:
24 Er ei gwympo efe nisfiw,
fo'i deil llaw Dduw ni efydlog.
25 Aethum i bellach yn wr hên,
bum fachgen, rw'y'n cydnabod:
Ni welais adu hâd gwr da,
na cheisio'i barahgheredod.
26 Echwyn a benthgys cair bob dydd,
trugarog fydd y cyñon:
A'i hâd ef drwy y nefol wlith,
a gaiff o'i fendith ddigon.
27 Ariw da ddrwg, gwâd dda,
a chfannedda rhag llaw:
28 Can's Duw a gâr y fam ddi-dwn,
ninnau a roddwn arnaw.
Nid ymedy efe a'i saind,
ceidw heb haint y rheiny:
Ond hâd yrannuwelion gau
a ddônt i angau ddiu.
29 Y ddair caiff y cyñon gwyl,
lle' prefiwyl byth mewn iawndeb:
30 A'i enaumnaisg wybodaeth,
a'i dafod traeth ddoethineb.
31 Deidd ei Dduw y fydd yn ei fron,
a'i draed (gan hon) ni lithrant:
32 Dyndrwg a ddiisgwyl ladd y da,
ond ni chaiff yna ffyniant.
33 Ni âd yr *Arglwydd* (er ei gais,
nac er ei falais lliidiog)
Y gwirion yn ei waedlyd law,
i hwn ni ddaw barn euog.
34 Gobeithia yn yr *Arglwydd*, tau,
a chadw eilwybrau'n gywir:
Cei feddiannu cei uwch o radd,
a gwelod lladd yr enwir.
35 Gwelais yr enwir llym ei big,
a'i frig fel gwyrdobren lawri:
36 Chwillais, a cheislais yr ail tro,
'roedd efo wedi colli.
37 Ystyria hefyd y gwr pŵr
ac edrych dŷ'r cyñonnedd:
Di a gei weled y cyffyrw ddŷr,
ma'i derfyn fydd tangnesedd.
38 Agwél y rhai diwy draisly'n byw,
ynghyd i ddistryw cwympant:
Fe a ddiwreiddir plant y fall,
i ddiwedd gwall, a methiant.
39 Iechyd y cyñon fy o *Dduw* Nêr,
a'i nerth mewn amser cyffro:
40 Cymunorth, ceidwo ddrwg tynn,
a hyn am greu ynddo.

P S A L. XXXVIII.

FY *Arglwydd*, na cherydda fi
yn mhoeithni dy gynddaredd:
Ac na chosba fi yn dy lid
oblegid fy enwredd.
1 Can's glyndy faethau ynos.
a phennau'r rheiny 'n llymion:
A ddaist arnaf y llaw dau,
arhoist ddymmodiau trymion.
3 Nid oes mo'r iechyd gan dy lid
i'm cnawd, ond gôd creulon:
Ac nid oes (gan fy mhechod chwyn)
mor heddi i'm hefyd ym llychion.
4 Can's fy nghamweddau aent i'r nenn
a thros fy mhenn tyfiant,
Un wedd a baich rhy drwm o bwys,
fel hŷn mor ddwys i'm llethant.
5 Fy nghleifiâu fydd fel yn bwrddu
yn llygru gan fyndydrwydd:
6 Crymmais, a phellais beth bob dydd,
lef galar fydd ac ailwydd.
7 Can's mae fy lwybau'n llawn o wres,
a'm cnawd heb les nac iechyd:
8 Lleisg wann ac ylig yw fy mron,
lle gwageda calon nychlyd.
9 Clyw *Arglwydd* fi, herwydd o'th ffaen
yn hollawl mae 'n ymuniad,
Ni chuddiwyd mo'm ochenaid i,
oddiwrthyt di fyngheidwad
10 Lamma 'nghalon, palla fy nerth,
a'm golwg prydferth hefyd,
11 Cynefas, cyfaill, câr, nid gwell
hwy aent yn mhelli i'm hadfyd.
12 A'm caseion i yn neflau,
a'u maglau ffug a'u diehell,
Safai fy ngheraint i yn llym,
i edrych hyn o hirbell.
13 Minnau fel dŷn byddar a awn
megys pe bawn heb gylwed:
Neu fel y mudan (dan driau)
heb enau yn egored.
14 Yn sud fel hyn y gwn fy mod,
fel un a thafod efrwyd:
Heb ddweddyd unwaith air o'm penn,
i dalu fann a cherydd.
15 Gan im'gredui ti yn rhwydd,
O *Arglwydd* *Dduw* goruchaf,
Rhwydd a hyspys iawn gennyf h
vw, y gwrandewi arnaf.
16 Mi a ddymunais arnaf hyn,
rhag bod i'm gelyn wawdion,
Ollithrai fy nghroed rony'n bach,
fo fydd llawenach ganddo.
17 Cloffi yn barod'rwys yn wir,
a dolur hŷr fy m poeni:
18 Addeff yr wyf mai iawn im'fod
fy mhechod fy'n ei beri.
19 A'm gelynyon i fydd yn fyw
yn amleu'r hwy a chryñon:
Sydd yn dwyn câs i mi ar gam,
lef am fy mod yn gyñon.
20 Y rhai a dalant ddrwg dros dda
a'm gwrthwyneba'n efrwydd,
A hyn am ddiu honof i
y pur ddaioni beunydd.
21 Duw, nac ymad na fydd ymhell,
pan ddelo dichell ffyrnig,
22 Brysfa, cymunorth fi yn y bŷd,
fy Nuw, a'm iechyd unig.

Pſalmau XXXIX, XL, XLI.

P S A L. XXXIX.

- A** Ddewai gadw' ngenau'n gu,
rhag pechu yn fy ngeiriau;
2 Y dyn annuwiol lle y bo
bwneithi: ffwyno'n genau
3 Tewais, tewais fel y dŷi mud,
rhag d'wedud pethdionus;
Pan y cyffonais o hŷr ddal,
ymattal cedd onidus:
4 Yn fy nghalon y cododd gwres,
a'm mynwes o'm myfyrdod,
Fel y tŷn ennynu a wnacth,
arhudd yr aeth fy nhafod.
5 O dangos i mi (fy *Arglwydd* Nêr)
pa amser y diweddaf
Rifedi 'nyddiau: a pha hŷd
o fewn y byd y buddaf
6 Rhoddait fy nyddiau fel lled llaw,
i'm heinioes daw byrr ddiwedd:
Diau yn dŷolwg di (O *Dduw*)
fod pob dŷnbyw yn wagedd.
7 Sef mewn cylgod y rhodia gwr,
dan gaiglu pentwr ofer,
Odid a wyr wrth dyrru da,
pw y a'u mwynhâ mewn amser.
8 Berth bellach a obeithias fi?
Duw rhois i ti fy nghalon.
9 Tyn fi o'm camweddau yn rhwydd,
nâd fi'n wradwdd i ffolion.
10 Yn fudan gwael yr aethum i,
a hyn tydi a'i parodd:
11 O tyn dy gôb oddi wrth y fwrn,
lef pwys dy ddwrn a'm briwodl.
12 Pan goslech di am bechod wr,
fo wywa'n llwr ei fowredd.
Fel y gwyfyn: gwelwch wrth hyn
nad yw pob dŷn ond gwagedd
13 Ciyw fy ngwedd i (O *Dduw* o'r nef,
a'm ller, a gwel fy nagrau:
Dy wâs caeth wyf (O clyw fy mloedd)
ac felly'r oedd fy nheidiau.
14 O paid â mi, gad i mi gryfhau,
cyn darfod dyddiau'mwyd.
15 O gwnâ â mi fy'mron fy medd
drugaredd a fyberwyd.

P S A L. XL.

- B** UM yn dyfal ddiŷgwil fy Nêr,
ef o'r uchelder clybu;
Clust ymwrandawodd ef i'f llais
pan lelais ar i fynu.
2 Cododd fŷn o'r pydew blin,
a'r pridd tra gerwin tomyld,
A rhoes ar graig fy nbroed i was
a threfn fy nghamrau hefyd.
3 A newydd gerdd i'm genau rhoes,
clôd iddo troes yn hylwydd.
4 Pawb ofnant pan y gwelant hyn,
a chredant yn yr *Arglwydd*.
5 Pob gwr yn ddiau dedwydd yw,
a roddo ar *Dduw* ei helynt:
A'r belich, a'r feils i'r chwedlau tro,
nid edrych efo arnynt.
6 Aml (O *Dduw*) yw y gwyrtiaur tau,
fel dy feddyliau yony.
A heb un dŷn yn dyŷu i ti,
nac yn blaenori hynny.
7 Y thŷi pe ceitw'n dŷw grêd,
eu rhoi ar lled. a'i canu,
Mwy amlach ydynt nag y gall
undŷn heb ball eu traethu.

- 8 Ni fynnaiſt offw'm rhodd nagwerth,
na chwaith un aberth genny';
Er hyn fy nghluttiau i mewn pryd
hwy aegordd i mi.
9 Hyn pan wrthodais, d'wedaisi,
Duw, wele fi'n dyfod,
10 Megis o hon of mae gwir pŷr
yn dy yŷgrythur hynod:
11 Y rhyngwn i dy fodd yn llawn
(O *Dduw*) rwy'n fodlawn ddigon:
Dy ewyllys di a'th lânddeddf
i'f'n greddf yn neutu'r galon.
12 Mi a bregethais dy air cu
ynghanol llu mawr anian:
Acni thawaf, fy *Arglwydd* gwyn,
ti wyddost hyn dy hunan.
13 D. iowpder, iechyd, a'th air gwir
ni bumichwaith hŷr i'w celu,
Na'rth drugaredd, na'th roddionda
rhag un gyn'lleidda meithlu.
14 Dithau (O *Dduw*) rhagor na chell
dy dawel drugareddau;
Dy nawdd a'th wŷr gofed ar lled,
bont byth i'm gwared ienau.
15 Dagrau o'm hamgylch i'fdd uwch
a throŷo, llŷf mae pechod, (rhif,
Amlach ydynt nâ'u gwallt i'm brig,
a'm calon ddig i'f'n darfod.
16 Tyred (fy *Arglwydd*) helpa'n rhodd,
a rhynged bodd i'f hynny:
Bryŷia i'm gwared, na thŷig yn hwy,
a bydd gynhorthwy i'mmy.
17 A chyd radwydder hwynt argais,
a fŷn drwy drais i'f nifa:
A throeri'w hŷl y rhai y fŷy
yn chwennych i mi ddiadra.
18 Bont hwy annedd wâg yn lle tŷh,
y rhai â dyfal darfod,
Er gwradydd i'm a dd'wedant hyn,
Ffei, ffei, ar deŷyn dannod.
19 Y rhai a'th geŷiant di bob pryd,
bont lawen hŷr dyd hylwydd,
A d'wedod a'th gâr di (O *Dduw* Nêr)
Mawryger enw'r *Arglwydd*.
20 Cofia (O *Dduw*) fy mod yn wan,
ac yn druan, a dyred.
(O *Dduw* fy nerth) na thŷig yn hŷr,
dyr'd rhag y dŷr i'm gwared.

P S A L. XLI.

- G** Wyn ei fŷd yr yŷtŷriol frawd,
a wrêl a'r tlawd fyberwyd:
Yr *Arglwydd* yŷtŷriol o'r nef
a'i ceidw ef rhag drygŷd.
2 Duw a'i ceidw, a byw a fydd
yn ddedwydd yn ddaerole:
O na ddyro oie yn rhodd
wrth fodd y thŷi gelyndol.
3 Yn ei wely pan fo yn glaf,
rhydd y Goruchaf iechyd:
4 Duw ag'weiria oddi fry
ei wely yn ei gleŷd.
5 Dywedais innau yna'n rhwydd,
Dod, f' *Arglwydd* dy drugaredd;
Iachâ di'r dolur i'f dan flais,
lle pech i's mewn unwired.
6 Traethu y gwaethaf a wna'i nghâ
am danaf, atcas accen;
Pa bryd y bydd marw y gwan,
a'i enw o dan y Wybren?

Psalmu XLII, XLIII, XLIV.

6 O'sdaw i'm hedrych, dywaid ffug,
dan gaiglu crug i'w galon;
Ac a'i traetha pan el i fwrdd
i gyffwrdd a'i gyfeillion.
7 Fy holl gafeion doent ynghyd,
i fradu i gyd yn ferbyn:
Ac i ddych'nygui mi ddrwg,
a minnau'n ddi-ddrwg iddyn.
8 Yna dywedent hwy yn rhywdd,
Tywalltwyd afswydd arno,
Mae ef yn gorwedd yn ei nyth,
ni chyfyd byth oddi yno.
9 F'annwylgyfaill, rhwym i'm wrthgrêd
fy 'mddried a'm dewisiddyn,
A fu yn bwytt'a 'maraerioed,
a godai i droed yn f'erbyn.
10 Eithyr dy hunan cyfod fi,
o'th ddaioni, Duw o'r nef,
Felly y gallaf fi ar hynt
gael talu iddynt adref.
11 Da gwn fy mod i wrth dy fodd,
wrth hyn, na chafodd callddyn,
A gwnâ na chaisf un gely nglâs
ddim urddas yn fy erbyn.
12 Felly y gwn am danafon,
ti a'm cynheli'n berffaith;
Gan fy rhoi i byth ger dy fron
o fyig y dynton difaith.
13 I Dduw Israel boed yn fith
y fendith (tôr goruchaf)
Yn oes oesoedd: a thrwy air llen,
Amen, Amen, a draethaf:

P S A L. XLII.

YR un wedd ag y bres yr hydd
am yrafonydd dyfroedd:
Felly y mae fy hiraeth i
am danat ti, Duw'r nefoedd.
1 Fy enaid i fychedig yw
am fy Nuw byw, a'i gariad:
Pa bryd y dds fi ger dy fron,
fy Nuw a'm cyion ynad?
3 Fy nagrau oeddynt ddydd a nos
yn fwyd an', achos gosyn
Ym'am fy Nuw bob pen awr bach,
P'le mae fo bellach? meddyn.
4 O gosio hys wrthyf fy hun
fel tywallt ffin fy einioes:
Ynghyd â theulu Duw yr awn,
be cawn fy meddwl ei'foes.
Hyd at dy Dduw yn ystig iawn
yr awn dan ganu clodydd,
Vel tyrsa a fai'n cadaw gwyl,
hyn bumi'w ddisgwil beunydd.
5 Trwm wytf'enaid o'm mewn: paham
y rhoi brudd lam ochenaid?
Disgwil wrth Dduw, a doi gar bron
ei wyneb tirion cannaid.
6 Fy enaid o'm mewn pan fo prudd,
a â yn rhydd o'th gosion,
A chofo yr Iorddonen iach,
a'r mynydd bach o Hermon.
7 Dyfnder is dyfnderau y sydd,
ac ar eu gilydd galwant;
A dwsr pob ffwd, pob llif, pob toan,
hwy dros fy mron a aethant.
8 Fy Naf a roes y dydd im' hedd,
a'r nos gyfannedd ganu,
I ganmawl fy Nuw, hwn a roes
im' einioes i'w foliannu.

9 Paham i'm gedit dros gof cyd?
Duw, wrthyd yr achwynaf:
Er gorthrymder, y gelyn cam,
mewn galar pa'm y rhodias?
10 Trwy f'efgym taro cloddys llym
mewn gwarthlid im' oedd edliw
Im' o'm gelynion er fy ngwae,
Dy Dduw p'le mae fo heddiw?
11 Trwm wyd, f'enaid, o'm mewn, pa-
y rhoi brudd lam ochenaid? (ham
Disgwil wrth Dduw, a doi ger bron
ei wyneb tirion cannaid.)

P S A L. XLIII.

B Arn fi (O Dduw) a dadleu'n dynn
yn erbyn pobloedd enwir;
Rhag y gwr twyllgar gwared fi,
a rhag drygion'r dihir.
1 Can's ti yw Duw fy nerth i gyd,
paham i'm bwryd ymmaith?
A pha'm yr af mor drwch a hyn,
gan bwys y gelyn difaith?
3 Gyrr dy olau, a moes dy wir,
ac felly t'wysf i'n annau;
Arweiniant fi i'th bresf'wlyfdd
i'th synydd, ac i'th demlau.
4 Yna yr af at allor Duw,
lef goruchel Dduw hyfryd,
Ac ar y delyn canaf fawl,
Duw, Duw, fy hawl, a'm gwynfyd.
5 Trwm wyd f'enaid o'm mewn: paham
y rhoi brudd lam ochenaid?
Disgwil wrth Dduw, a doi ger bron
ei wyneb tirion cannaid.

P S A L. XLIV.

Clywsom â'n clustiau (O Dduw cu)
a'n tatau fu'n mynegi
I ni, dy wyrthiau gynt a oedd
yn yr amseroedd hynny.
2 Sef y cenhedloedd tynnaist hwy
a'th bobl yn swyfyw plennaist:
Lladdw eistroniaid heb ado un,
a'th bobl dy hun a gedwaist.
3 Can's nid â'i cledd eu hun yn wir,
y cawsant dirn na thyddyn,
Nid â nerth eu breichiau yn ffwch,
y cadwyd heddwch iddyn:
Ond dy law ddeau, a'th sawr nerth,
a'th olwg prydferth effro,
O herwydd it' eu hosi: hyn
a barodd iddyn lwyddo.
4 Ti Dduw, symrenin ydwyf; O
Duw, par i iago lwyddiant:
5 Lladdwn a fathrwn yn d'enw di
y rheiny a'n caffant.
6 Nid yn fy mwa mae fy ngrym,
na'm cloddys llym f'amddiffyn;
7 Ond tydi, Dduw, achubaist fi,
a rhoist warth fri i'r gelyn.
8 Am hynny molwn di bob dydd,
Cai yn dragwydd fowredd,
Canwn i'th enw gerdd gan dant,
o glod a mollant rhyfedd.
9 Ond ti a giliaist ymmaith beth,
daeth arnom feth a gwradydd:
Nid ait ti allan gyd â'n llu,
cyfagos fu i dramgydd.
10 Gwnaethost i ynni droi heb drefn,
ein cefn at y gelynion:
Felly yr aeth ein da o'n gwlad
yn' fglyfiad i'n cafeion.

Y Rhoff

Psalmau XLV, XLVI.

- 11 Rhoist ni yn fwyd (fel defaid gwâr)
ar waigari'r cenhedloedd;
- 12 A gwerthaist dy bobl ar bris bach,
nid hytrach dy oludloedd.
- 13 Rhoist ni yn watwr (O *Dduw* Iôn)
i'n cymmydogion gwrthrym,
A ddiystyrwch oll a gwarth,
i hawb o bobparth ydym.
- 14 Dodaist ni yn ddiareb chwith
ymhlith yr holl genhedloedd:
Ac yn arwydd i ysgwyd pen,
a choeg gyfatcen pobloedd.
- 15 Fy ngwarth byth o'm blaen daw yn
fy chwys a dawdd fyrhagdal, (hawdd,
- 16 Gan lais gwarthruddwr, cablwr câs,
a gwaith galanas dial.
- 17 Er dyfod anrhm hynni i gyd,
ni throes na'n bryd na'n coñon,
Ac ni buom i'th air (O Nêr)
un anifer yn amffyddlon.
- 18 Ein calon yn ei hôl ni throed,
ni lithrai'n troed o'th lwybrau:
- 19 Er ein gyrru i ddreigiaidd gell
a'n toi a mantell angau.
- 20 Os aethenw ein Duw o'nco',
ac eflwyn dwylo i arall:
- 21 Oni wel Duw yr angedd hon?
ein calon mae'n ei deall.
- 22 O herwydd er dy fwyn yn wtr
O *Dduw*, i'n lleddir beunydd,
Fel y defaid ymron eu lladd,
fel dyna radd y llonydd.
- 23 O deffro, cyfod, *Dduw*, mewn pryd:
pa'm yr wyd cyd yn gorwedd?
A dihuana, a chlyw fy nghri,
a chofia fi o'r diwedd.
- 24 Paham y cuddi d'wyneb pryd?
o darbod hyd ein blinder.
Ein henaidd mathrwyd yn y llwch,
gan dristwch a gorthrymder.
- 25 Wrth y llwch mae ein bol ynglyn
fal dyna derfyn gwagedd.
- 26 Duw, cyfod, cymmorth, gwared ni,
o egni dy drugaredd.

P S A L. XLV.

TRaethodd fy nghalon bethau da,
i'r brenin gwnâ fyfyrddod:

- Fy nhafod fel y pin, y fydd
yn llaw 'lignifennydd parod.
- 2 Uwch meibion dynion tegach wyd,
tywallddwyd rhâd i'th enau,
Herwydd i *Dduw* roi arnat wllith
ei fendith byth a'i radan.
- 3 Gwisg dy gledau yngwâsg dy glun,
O gadarn Gun gogonedd:
A hyn fydd weddol a hardd iawn,
mewn llwydd a llawn orfoledd.
- 4 Marchog ar air y gwir yn rhwydd,
lledneisrwydd a chyfiowredd,
A'th law ddechau di a â drwy
bethau ofnadwy rhyfedd.
- 5 A thanat ti pobloedd a fyrrh,
gan wyrth dy saethau llymion;
Briwant hwy, a glynant yn glau
ym mronnau dy elynion.
- 6 Dy lân orfodd faingc (O *Dduw* fry)
pery i drag'wydddoleb,
Awdurfaingc dy deyrnas y fydd
awdurol, rhydd uniondeb.

- 7 Ceraist uniondeb, cae'ist gam;
o achos pa'm, Duw lywydd,
Dy *Dduw* roes arnat ragor fraint,
sef ennaint y llawenydd.
- 8 Aroglaumyrr, ac aloes da,
a chafia, f'ar dy ddillad,
Pan ddelych di o'th ifyrn dai,
lle i'th lawenai'r hollwiad.
- 9 Sef merched brenhinoedd yn gwau
gyd â'th garefau cywir,
O'th du deau'r frenhines ddoeth,
mewn gwisg aur coeth o Ophir.
- 10 Clyw hyn, o ferch, a hesyd gwêl,
ac â chlust isel gwranddo:
Mae'n rhaid i'th ollwng pawb o'th wlad,
a'th dy dâd yn ango.
- 11 Yna 'y bydd (gan y brenin wych)
gael edrych ar dy degwch:
Dy *Arglwydd* yw, gwnâ iddo foes,
i gael i'th oes hyfrydwch.
- 12 Merched Tyrus oedd â rhodd dda,
a'r bobloedd appla o olud:
A ymrysonent ger dy fron,
am roi anrheglon hesyd.
- 13 Ond merch y brenin, glân o fewn,
anrhydedd llawn fydd iddi,
A gwisg o aur a gemmau glân
oddi allan fydd am dani.
- 14 Mewn gwaith gwê nodwydd y daw
yn wych gerbron ei harglwydd, (hon
Ac â'i gwyrffon gyd â hi
daw attad ti yn ebrwydd.
- 15 Ac mewn llawenydd mawr a hêdd,
ac mewn gorfoledd dibrin,
Hwyntw y a ddeuant wrth eu gwys
i gyd i lys y brenin.
- 16 Dy feibion yn atgeglon tau,
yn lle dy dadau fyddant:
Tywylogaethau drwy sawrhâd,
yn yr holl wlad a feddant.
- 17 Cofiaf dy enw di ymhob oes,
tra cafwyf einioes immi:
Am hyn y bobloedd a rydd fawl
byth yn drag'wyddawlitti.

P S A L. XLVI.

GObaith a nerth in' yw Duw hael;
mae help i'w gael mewn cyfwng:

- 1 Dacar, mynydd, aent hwy i'r môr:
nid ofnaf, f'angor deilwng.
- 2 Pe ymgymysgai'r tir â'r dwfr,
nid oihwn gynnwrf rhoad:
Ped ai'r mynyddoedd i'r môr mawr,
a'r brynniau i lawr y gwaftad.
- 3 Dinas Duw lle llawen a fydd,
cyfagos glennnydd afon,
Cyffegr preifwylfa y rhâd,
gan ddyfal rediad Cedron.
- 4 Duw fydd yn trigo o'i mewn hi,
ni âd hi f'ecgi unwaith:
Duw a'i cymmyrrh ar y wawr ddydd
a phreifwylfeydd perffiaith.
- 5 Y cenhedloedd pan fyddent ddiç,
a ffrnig y teyrmeiçydd,
Toddai y ddaear o'i haen ef,
pan glywid llef Duw ddeffydd.
- 6 Y mae yr *Arglwydd* gyd â ni,
i'r anifeiri luoedd:
Y mae Duw iago yn ein plaid,
gyrr help wrth raid o'r nesoedd.

Psalmau L, LI.

- 18 At oesei dadan hwn panddel,
a i'r bedd dirgel eirudd.
19 Dyn mewn anrhydedd heb ddeall
(fel llwdd o wall) a dderfydd.

P S A L L.

Duw y duwiau, yr *Arglwydd* cu,
gan lefaru a alwodd,
O godiad haul hyd fachlud hwn,
yr hollfyd crwn cyffiodd.
2 O fryn Sion y daeth Duw nas,
honfydd berffeithiaf ddinas,
3 Mewn tegwch a goleuni mawr,
a llewyrch gwawr o'i gwmpas.
4 Doed rhagddo'n Duw, na fid fel mud,
o'i flaen flam danllwyd yfed,
A mawr dymheffloedd i'w gylch ef,
panddel onef i wred.
5 Geilw ef am y nefoedd fry,
a'r dddear obry liom,
6 Igael barnu ei bobloedd ef,
fel hyn rhydd les an da vom.
7 O cefglwch attaf fi fy faint,
y rhai drwy ryddfrait brydferth,
A wnaethant ammod a myn,
a'i rhwymo hi drwy aberth.
8 A phan ddangosf mintai nef
ei farnu ef yn union,
Sef Duw fydd yn barnu ei hun,
yr unig Gun fydd gyfion.
9 Clyw di, fy mhobi, traethaf yn fraeth
dystiolaeth yn dy erbyn,
Dithau Iisrael, ac iawn yw,
Duw, tef dy *Dduw* a'th ofyn.
10 Ni chei di am yr ebyrth tau,
na'th boethoffrynnau, gerydd;
Nac am na baent hwy ger fy mron,
y c-fryw roddion beunydd.
11 Ni chymmeraf o'th ddy un llo,
na hyff afo'n dy gorlan,
12 Mi biant' da'n y maes fy'n gwau
ar fil o frynniau allan.
13 Pob aderyn erbyn ei ben,
a adwen ar y mynydd,
Pob dda maeydd, y lle y maen,
y maent o'm blaen i beunydd.
14 Nid rhaid im' ddangos i ti hyn,
pe delai newyn arnaf,
Ac yn eiddo ffyr holl fydd,
a'i dda i gyd yn llownaf.
15 Ai cig y teirw fydd fy mwyd?
na thyb; nid wyd ond angail:
Ai gwael hyffrod fy niod fydd?
dyf'g di o newydd ddeall.
16 Dod dy ogld ar *Dduw* yn drwm,
a thâl yr offryn pennaf:
Cap ei fawlef; a dod ar léd
d'adunedd i'r Goruchaf.
17 Gwlw arnaf yn dy ddydd blin,
yno cai fi'n waredydd:
Yna y cen i mi glôd,
am drol y rhôd mor ddedwydd.
18 Duw wrth yrenwir dwweid hyn:
A'ti perthyn fy neddfau?
Paham y cym' i di na'n clod,
na'm hammod yn dy enau?
19 Sef cas fu gennyf ti iawn ddyf'g,
ac addfyg ni chymmeraf,
A'm geiriau i (fel araith ffôl)
i gyd o'th ôl a deilait.

18 A phan welaisf ti leidr, rhedaisf
a rhyddaisf ran oddi wrtho:
Ac o's gordderchwyr brwnt asin,
mynnaisf ti gyfran gantho.
19 Gollyngaisf di dyf'fau yn rhydd
yn eirudd ar ddrygioni.
20 A'th dasod alithrai yn mhell
at ddechell a phob gwegil.
21 Eisteddaist di, d'wedaist argam
ar fâb dy fam er enllib.
22 Pan wnaethost hyn, ni'th gosbais di,
a thybaisf ni'n gyffelyb.
23 Ond hwy na hyn tewi ni wnaif,
mi a'th geryddaf bellach,
Mi a ddangosaf dy holl ddrwg
o flaen dy olwg hayach.
24 Gwrandewch, apheidiwch trafoch
a gollwng *Dduw* yn angos; (byw
Pan nibo neb i'th gwared chwi,
rhag ofn i mi eich rhywgo.)
25 Yr hwn 'abert'ho i mi fawf,
yw'r sawla'm f'ogowedda;
I'r neb a drefnol' ffordd yn wiw,
gwir iechyd Duw a ddyf'g.

P S A L L.

Trugaredd dōd i mi,
Duw, o'th ddaioni tyner;
Ymmaith tyn fy enwiredd mau,
o'th drugareddau lawer.
2 A golch fi yn llwyrdi wys
oddi wrth f'wrbwys fy meiau:
Fy *Arglwydd*, gwna'n bur lân fyf,
rhag brynti fy nghamweddau.
3 Can's adwaen fy nghamwedd,
a'm brwnt anwiredd yf'g,
Sef beunydd maent gar fy mron.
4 Yn d'erbyn di yn unig
Y gwnaethum hyn oed d'drwg,
yn dy lân olwg ddistrech.
5 Fel i'th gyfiowner yn ôl d'air,
yn burair pan y bernych.
6 Mewn pechod lluniwyd fi,
ac mewn drygioni dygas,
Felly yr wyf o grôch fy mam
yn byw bob cam yn argas.
7 Ac wele ceri'r gwlr
o fewn y gywir galon:
Am hyn dyf'gaisf ddoethineb iach
iml o'th gyfrinach fyddlon.
8 Ag llof golch fi'n lân,
ni byddaf at'han mwyach;
Byddaf o'm golchi mal hyn,
fel eira gwyn, neu wynnach.
9 Par i mi weled hedd,
gorfoledd, a llawenydd,
I adnewyddu f'elgyrn i
a ddrylliaist di a cherydd.
10 O cuddia d'wyneb-pryd
rhag fy mbechodau 'yrd;
Fy anwiredau tyn eu lliw,
O *Arglwydd*, bid wiw gonydd.
11 Duw, crea galon bwr
dōd i mi gyf'ar beunydd,
I fyw yn well tra fwy'n v byd,
dōd ynnof ysbryd newydd.
12 O *Dduw*, na ddwrochwaith
ni ymwith o'th olygon,
Ac na chymmer dy Ysbryd Glân
oddi wrthyf, druan gwirion.

Psalmau LII, LIII, LIV, LV.

- 12 Gorfoledd dwg i mi,
drwy roddi im' dy iechyd,
A chynnal a'th ysbrydol ddawn
fi i fyw'n uniawn hefyd.
- 13 **A** dysgas dy fiordd wr
i'r enwir, a'th addoliad:
A phob pechadur try i'riawn,
a chyrch yn uniawn attad.
- 14 **R**hag gwaed gwared fi, *Dduw*,
sef *Duw* fy iechydwriaeth,
Am tasod o'th gyfiawnder di
a gân gerdd wisgi hyffraeth,
15 *Duw*, egor y min mau,
a'm genau mi a ganaf,
O Arglwydd, gerdd o'th lawl a'th nerth
fal dyna'r aberth pennaf.
- 16 Can's aberth ni's ceisi,
ac ni synni offrm poeth:
Pe y mynasit, cawsit hyn;
nid rhaid it' dderbyn cyfoeth.
- 17 Aberthau *Duw* i gyd,
yw ysbryd pur drylliedig.
Ac ni ddi'fyrri (*O Dduw Iôn*)
y galon gytuddiedig.
- 18 Bydd dda wrth Sion fryn.
O Arglwydd, hyn a synni;
Ac wrth Gaerusalem dy drestad,
a gwnâ adeilad arni.
- 19 Cei aberth iownded coeth,
cei offrm poeth yn rhagor,
cei aberth llosg, a boddlon fych,
cei fultych ar dy allor.

P S A L. LII.

- P**A'm y rhodresi yn dy frâd,
a'th ddrwg fwrriad (*O gadarn?*)
A maint trugaredd *Duw* bob dydd,
a felly bydd hyd ddydd-farn.
- 1 **D**ychymmyg drwg yw'r fyfyrdawd,
a gwaith dy dafawd 'f'geler.
Hwn fydd fel ellyn llym o ddur,
a'i lwydd yw gwneuthur ffallder.
  - 2 **N**i hofraist dda gwnait ddrwg yn haws,
a'r traws, yn fwy na'r union r.
  - 3 **H**offaist einiau ditrwy a bâr,
fi golw'twyllgar, creulon.
  - 4 **D**uw a'th ddi'fyrwia dithau byth,
fo dvnnd dy chwyth o'th gaban:
  - 5 **Ac** a dynn dy wraidd di i gyd
o dir y bywyd allan.
  - 6 **R**haia'i gaelant a arfwydant,
can's hwy a ydynt gyfion.
  - 7 **A** hwy a chwaiddant am ei ben,
pan welont ddilen greulon.
  - 8 **G**welwch y gwr ni rodd yn ddwys
ar *Dduw* na'i byws na'i oglud,
Ond arddrygioni yn rhoi nerth,
a rhif a gwerth ei olud.
  - 9 **M**innaufel oliwydden werdd
yn nhy *Dduw*, cerdd a ganaf,
ymddiriedaf iddo yn hawdd,
byth dan ei nawdd y byddaf.
  - 10 **M**i a'th solaf, a'th obeithiaf,
byth bythoedd drwy ymddiried.
Da yw dangos ger bron dy faint
dy enw, a maint dy weithred.

P S A L. LIII.

- D**'Wedai'r yfryd wrth ei hun,
Nid oes un *Duw* na dial:
Ei ddrwg ffeidd-dra a'i drais-tynn,
a ddengys hyn ynddyfal.

- 2 **E**drychodd *Dduw* i lawr o'r nef,
ar ddynion efe a grassodd,
Oedd neb yn deall, oedd un byw
yn ceisio *Duw* o'i wirfodd.
- 3 **C**iliafei bawb yn ôl ei gefn,
a hwy drachefn cydlygrynt:
Nid oedd neb a wnelai yr iawn;
nac un yn gyfiawn honynt.
- 4 **P**a'm na 'fyrigaweithwyr trahz
eu bod yn bwyttia'mhobloedd
Fely bara? ac heb ddim bri,
ni alwent fi o'r nefoedd.
- 5 **O**fn heb achos arnynt a ddaeth,
y rhai a'ch caeth-warchaeodd:
Can's trwy eu gwaifar i bob parth,
mewn gwarth *Duw* a'i gwaifarodd.
- 6 **O**ch fi, na roid i Israel
o Sion uchel iechyd:
Pan roddo *Duw* ei bobl ar léd
o drom gaeithwed addfy.
- 7 **Y**na y bydd Iago yn iach,
ac Israel bach yn hyfryd:
Yna y bydd Iago yn iach,
ac Israel bach yn hyfryd.

P S A L. LIV.

- D***Uw*, yn dy enw cadw fi'n dda;
a barna i'th gadernid;
2 **D**uw clyw fy ngweddi, gwrando
a'm lles yn achwyn wrthyd. (*ngwyn*),
3 **C**an's codi'm herbyn i yn chwyrrn
mae cedyrn ac eifroniaid;
Ac heb ofod *Duw* gereu bron,
mor greulon ynt i'm henaid.
- 4 **W**ele *Duw* fydd i'm cymmorth rhag
pw y bynnag a gais ddial;
Duw fydd gyd a'r rhai sy ar blaid
sy enaid, er ei gynnal.
- 5 **E**fe a dâl o'r achos hon
i'm gelymion eu drygeidd:
O torr di ymmaith hwynt (*fy Iôn*)
yn eigion dy wironedd.
- 6 **R**hōf aberth it' o' 'wyllys da,
a chlodfora' dy enw:
Fy *Arglwydd*, cymmwyys ydyw hyn,
sef ti wyt yn fy nghadw.
- 7 **G**wir yw, *Duw* a'm gwaredodd i
o'm cyni a'm trallodion,
Am llygad a gafodd ei fryd,
a'i wynfyd o'm cafeion.

P S A L. LV.

- O***Dduw*, gwrando fy ngweddi brudd,
nac yngudd rhag fy nghwynfas,
2 **E**rglyw a gwel fy ngwaelfytad,
a llais fy nâd a'm ruchan.
- 3 **H**yn rhag rhuadaidd laisfynghas,
a phwys dy a llymias enwir:
Y rhai a daerant amaf ddrwg,
a'i lliid yn amlwg gwelir.
- 4 **G**ofid calon fy'n dwyn fy oes,
daeth anau loes hyd attaf:
- 5 **M**ae ofn ac arfwd amaf caeth,
a dychryn daeth ar P uchaf.
- 6 **O** dra ofn d'wedwn yn fy nghri,
Gwae fi am efgyll c'lomiren,
Yna'r ebedwn i le rhydd,
i gael im' lonydd angen.
- 7 **W**ele, awn i grwydro yn mkell,
lle cawn yitafell sachog:
- 8 **Y**na y bryfiwn ar fy hynt,
rhag rhwad gwynt tymhestlog.

Psalmau LVI, LVII.

- 9 Dinistria di hwynt (*Arglwydd* da)
gwahana eu tafodau;
Sef yn y ddinas amlwg drais
a welais, a chynhennau.
10 Dydd a nŷs ei chylchu yn dro,
a rhodio rhyd ei chaerau,
O'i mewn y mae enwired mawr,
ac ar ei llawr bechodau.
11 Gan faint ei henwiredau hi,
a maint drygioni beunydd,
Kid ymâd twyll na dicheill chwaith
fyth ymnaith o'i heolydd
12 Ac ni wnaeth fy nghâs y gwaith hyn;
pe gelyn, goddefaw'n:
A phe dyn atgas yn ei rôch,
yn hawdd y gochelafwn.
13 Ond tydi, wr, fy nghyfaill gwâr,
fy nghymmar a'm cydnabod.
14 A fu mewn cyd-gyfrinach ddwys
yn elwys Dduw'n cyfarfod.
15 Terfysg angau arnaw y dêl,
i'r pwll yr êl yn lledfysw:
Sef ymherfedd eu cartref cau
nid oes ond drygau distryw.
16 Minau, gweddias ar *Dduw* byw,
yr hwn a'm clyw mewn amser,
17 Hwyr a borau, a chanol dydd,
a hyn a fydd drwy daerder.
18 Gwaredodd Duw yr einïoes fawr
mewn hedd yn nyddiau drygnaws,
lle'r oedd o'r blaen yn f'erbynlw,
tes ar fy nhu troes liaws.
19 Duw a'i gostwng hwynt, ac a'm clyw,
tes brenin yw er cyanoes:
Hwythau heb ymado a'i chwant,
fy Nuw nid ofnant eisïoes.
20 Ef wedi cymmod, a rhoi llaw,
drwy godi braw a frochodd,
Ef a'r un llaw yn erbyn hedd,
yr un glyfaredd torrodd.
21 Ei eiriau fel ymenyn gwyrf,
a'i fwrïad ffyrf am ryfel:
Pan fo oel ar ei dasod doeth,
tyn gleddyf noeth yn ddirgel.
22 O bwrw d'ofal ar dy *Dduw*,
o mynni fyw heb fyrthio:
Duw a geidw y cyfion byth,
a'r drwg fo'i chwyth i gwympo.
23 Sef pob dŷn gwaedlyd bradog dro
nid oela fô hyd hanner;
(*Fy Arglwydd Dduw*) ond ynnod ti
mae ngobaith i bob amfer.

P S A L. LVI.

- D**Uwdynawdd im' rhag marwolodd yn
hwn yn ei wŷn a'm llyngcai;
Sef ymryseu a mi bydd,
a beunydd i'm gorthrymmai.
2 Llyngcent si beunydd o dra chas,
(dy räs, o *Dduw* goruchaf)
Rhaf beilch rhy dynnion maent yn llu
yn poeth ryfelo arnaf.
3 Y dydd y bai mwyr fy ofn,
rhown ynnod ddo'n ymdiried.
4 Molaf, credaf, nid ofnaf gnawd,
doi yn ddidlawd i'm gwared.
5 Yn fy ymadrodd i fy hun,
y cefiant lun i'm magla:
Ac ar bob meddwl a phob tro
y maent yn cefio a'ryga.

- 6 Ymgasglu, llechu, dirgel hwyl,
a diŷgwyl fy holl gerdded,
Drwy ymfwrïadu i mi loes,
a dwyn i'm heinïoes niwed.
7 A ddiangant hwy? Daw täl y pwyth:
dôd iddynt ffwyth eu 'nwired;
Disgyn y bobloedd yn dy lld,
Duw, felly bid eu diwedd.
8 Duw, rhifaist bob tro ar fy rhôd,
fy nagrau dôd i'th goftrel:
Ond yw pob peth i'th lyfrau di
a wnaethum i yn ddirgel?
9 Y dydd y llefwys, gwn yn wir
dychwelir fy ngelynion:
Am fod drofod fy Nuw a'i llaw,
mi wn y daw yn union.
10 Gorfoleddaf yngair fy Nuw,
gair i' *Arglwydd* byw a solaf;
11 Yn Nuw y rhof ymdiried iŷwr,
beth a wnel gwr nid ofnaf.
12 O Dduw, mae arnaf si yn ddled
lawer adduned dyddlon.
Ac mi a'i talaf hwynt yn rhwydd
i ti, fy *Arglwydd* cyfion.
13 Am it' ludd dwyn fy oes a'm gwaed,
a llestair i'm traed lithro,
Fely rhodiwyf si gar dy fron
yngolau'r bywjon etto.

P S A L. LVII.

- D**Y räs, dynawdd (fy Nuw) im' dôd
sef ynnod ymdiriedaf;
Nes myned heibio'r afwydd hyn,
dan d'edyn ymgysgodaf.
2 Ymdiried f' enaid ar *Dduw* fydd,
ar *Dduw* drwy fydd y galwaf,
Ac a gwblhaf ei air yn iawn,
sef cyfawn yw'r Goruchaf.
3 O'r nef yr enŷn geidwad im',
rhag nerth dŷn llym a'm llyngcai:
Enŷn fy Nuw ei nawdd a'i hedd,
a'i län wirionedd didrai.
4 Ym mylg y llewod mae fy oes,
plant dynion poethfoes eiriau,
Bu dannedd fydd fel gwayw neu faeth,
a'i tasod gwaeth nâ'r cledau.
5 Ymddyrycha *Dduw* y nef uwchlaw,
oddi yno daw d'arwyddion,
A bydded dy ogoniant ar
y ddaear, a'i thrigolion.
6 O flaen fy nhraed y rhoefant rwyd,
ac felly'm rhwymwyd weithian;
Ar fy sfordd y cloddiasant glawdd,
i'r hwn yn hawdd fyrthiasan.
7 Parod yw fy nghalon (O *Dduw*)
O parod yw fy nghalon.
Canaf it' a datganaf wawd
o lawl fy nhasawd cyfion:
8 Deffro dasod, a deffro dant,
a chân ogoniant beunydd,
Nabl a thelyn, heb ado un,
deffrôf fy hun ar las ddydd.
9 Mawl it' (O *Arglwydd*) pan ddeffrôf
a rôf ym mylg y bobloedd,
A chlodfori dy enw a wnaŷ
lle amlaf y cenhedloedd.
10 Can's cyrhaedd y mae dy räs
hyd yn nheyrnas y nesoedd,
A'th wirionedd di hyd at len
yr wybren, a'i theyrnloedd.
11 Ymddyrycha

Psalmau LVIII, LIX, LX.

11 Ymddyrrha (*Dduw*) y nef uwchlaw,
oddi yno daw d'arwyddion;
A bydded dy ogoniant ar
y ddacar, a'i thrigolion.

P S A L. LVIII.

A I'r uniondeb (Obbloedd wych)
yr ydych yn ei dd'wedyd?

A ydych chwi, O blant dynion,
yn barnu'r union hefyd?

2 Hytrach malais fy yn eich bron,
ac ytryw calon dwyllgar:

A gwaith eich dwylo trawiderblin,
tra foch yn trl'n y ddacar.

3 Y rhai annuwiolaent ar gam,
o grôth eu mam newident,

Ac ar gyfeillion mynd o'r bru,
a chelwydd fu a draethent.

4 Un wedd a gwenwyn y farph yw
y gwenwyn byw fydd ynddyn:

Neu'r neidr fyddar yn troflu
dan gau ei chlustiau cyndyn:

5 Yr hon ni wneud ddim ar lais
na'r wers a gais y rhinwyr,

Nac un gyfaredd a'r wna
y cyfarwydda 'o i'w nwy.

6 Duw, torr eu dannedd yn eu fasn,
diwreiddia'r llafn o dalod:

Duw dryllia'r bonau, a gwnâ'n donn
bob grudd i'r chawon llewod.

7 Todder hwynt feldw'r ar y tir,
felly difennir hwythau:

O's mewn bwa rhoelant iaeth Gron,
boed tori hen yn ddrylliau.

8 Boent hwy mor ddisf'wyth, ac mor
amalwen dawdd y todder: (hawdd

Neu fel rhai bach ni welai'r byd,
o cisiau pryd ac ander.

9 Tâl Duw iddynt fwywythau eullid,
cynt nag y llosgid ffigdan:

Tynn hwynt hwy ymnaith yn dy dalg
cyn twymnai clg mewn crochan.

10 A phan welery dial hyn,
fo chwadd y glanddyn cyfion:

Pan fo rhydd iddo olchi 'draed
yngwaed yr annuwiolion.

11 Yna dywaid dynion fod iawn
a ffrwyth i gyfiawn bobloedd,

A bod ein Duw yn farnwr ar
y ddacar a'i therfynoeidd.

P S A L. LIX.

FY Nuw, gwareda si rhag brad,
a rhag twyll fwrriad gelyn;

Derbyn di drofod rhag y rhai
a godai yn fy erbyn.

2 Ac amddiffyn fi yn bybyr
oddi wrth weithredwyr camwedd;

Achub sy'n rhag câs y byd,
a rhag gy'f'rgwaedlyd hysledd.

3 Ac wele, maent hwy i'm cynilwyn,
amcament ddwyn fy hwyd;

Nid ar fy mai yr haeddais hyn,
ond tynder gelyn gwaedlyd.

4 Duw, rhedent hwy'n barod iawn,
a dim ni wnawn i'w herbyn:

Edrych dithau, fy *Arglwydd*, rhêd,
a thyred i'm hamddiffyn.

5 Ti, *Dduw* y llu, Duw Israel,
O deffro, gwel enwreidd,

I'r cenhedloedd na âd dîm rhâd,
lle gwnant drwy frad eu trawfled.

6 Maent hwy yn arfer gyd a'r hwy
o'mdroi ar yf'n o bobparth,

A thrwy y ddinas clywch eu i'wn,
un wedd a'r cwn yn cyfarth.

7 Wele maent â thafodau rhydd;
awch cledd a fydd i'w genau;

Pwy meddant hwy all gyfnewd hyn,
ac a wna i'n herbyn ninnau?

8 Ond tydi, fy *Arglwydd* a'm Duw,
a'i gwel, a'i clyw, a'i gwatwar;

Am ben eu gwaith y chwerddi di,
y cenhedlaethi twyllgar.

9 Ti a attebi ei nerth ef.
a'th law gref a'm hamddiffyn;

10 Duw a'm rhaghaena innau chwip,
câf weled trip i'm gelyn.

11 Na ladd hwynt, rhagi'n pobloedd i
anghoſi dy weithredoedd:

Gwaſgar, goſtwng hwy yn dy nerth,
Duw darian prydferth lluoedd.

12 Am bechod eu tafodau hwy,
a'u geiriau, mwyf'wy balchedd,

Telir iddynt, ni rônt air tîg,
ond celwydd, rhêg, a choeogedd.

13 Duw, difa, difa hwynt i'th lld,
a byth na ſid un mwyach;

Gwybyddant mai Duw llosglydd
drwy'r byd yn llywydd hytrach.

14 A went hwy yn arfer gyd a'r hwy
o'mdroi yn llwy'r o bobparth,

A thrwy y ddinas clywch eu i'wn,
un wedd a chwn yn cyfarth.

15 I gael ymborth crwydro a wna't,
ac oni chânt eu diſon,

Nes cael, byddant ar hyd y nôs
yn aros dan ynyrſon.

16 Minnau a ganaf o'r nerth tau,
a'th nawdd yn forau molaf:

Nerth im' a nawdd buoſi (O Nêr)
pan fu gorthrymder amaf.

17 I ti canaf, O *Dduw* fy nerth,
a'm hymadferth rymmuſol;

Sef tydi yw fy Nuw, fy Naf,
fy nhwr, fy noddfa rafol.

P S A L. LX.

O *Dduw*, tydi a'm gwrthodaist,
ar waſgar gyrraist ymmaith:

O ſorraist wrthym yn ddi-gel,
tro atton. dychwel eilwaith.

2 Dychrynaist di y ddacar Gron,
a holltaist hon yn ddrylliau;

Can's o'th lid ti ſiglo y mae,
iach, achae ei briwiau.

3 Dangolaist i'th elynion di
o bwys caledi ormod,

A'r ddioid a rhoiſt yn eu mîn,
oedd megys gwt'n madronod.

4 Rhoddaist faner, er hyn i gyd,
i baw o'th byd a'th ofiant,

I faneru drwy dy air gwîr,
dros lu y tîr lle trigant.

5 Fel y gwareder drwy lîan hwy,
bob rhai o'th annwyl ddydon:

O achub hwynt a'th law ddeau,
a gwrando bonau'n ffyddlon.

6 Yne i'ſanſeiddrwydd d'wedodd Duw,
Llawen yw fy nghyſarnmod,

Mi a rannaf Scîhem rhyd y glyn,
meſuraf ddaſſyn Succod.

Pfalmau LXI, LXII, LXIII.

7 Myn blaŵ y ddwy dref-râd,
 sef Gilead, a Manasse
 Ephraim hefyd yw nerth fy mhenn,
 a Judâ wenn f'anneddle.
 8 Ym Moab ymolchi a whaf,
 dros Edom tataf f' eisid:
 A chwareded Palestina gaeth,
 a'i chwerrhin aeth yn rhybrid.
 9 Dauw, pwy a'm dwg i'r ddinas gref?
 pwy a'm dwg i dref Edom?
 10 Brit ein gwrthod, pwy ond ti,
 O *Dauw*, a'mledid drofom?
 Ynot yn unig mae'n coel ni,
 perhŏnŷi ti a'n gwrthod,
 Er nad aethostho taen ein llŷ,
 bydd ar ein tu mewn trallod.
 11 O unig *Dauw*, byd di 'ni'n borth,
 ofer yw cymwmorth undyn.
 12 Yn Nŷw y gwnawn wroliaeth sawr,
 fo sathra'i lawr y gelyn.

PSALM LXXI.

E Rglw (O Dduw) fy hlesin i
ac ar fy ngweddigrando :
1 Khof lef o eitha'r ddaear gronn,
a'm calon yn lleileirio.
Dwg fi i dalgrau uwch na mi,
ac addi bydd i'm derbyn :
2 Cans trwg o oibaith, twr difost,
im' fuost rhag y gelyn.
3 O fewn dy Babell y bydd byth,
syr rhigian dilyn dedwydd :
4 A'm holl ymddiried a syn fod
ynghylfod dy adenydd.
5 Ser tydi Dduw clywaist yn glau,
fy addunedau puraid :
Rhoit etifeddiaeth i bob rhai
a ofnai d' enw sanctidd.
6 Rhai oes i'r brehin : nid oes fferf,
fo sydd byr lawer blwyddyn,
7 (Dduw) ger dy fron y trig yn hir :
dod nawdd a gwir i'w ganlyn.
8 A thrwy y rhai'r yrolaf fi
dy enw di'n dragywydd.
Ac felly per i mi gwbilhaau
fy addunedau beunydd.

P S A L. LXII.
FY unig *Dduw* ydyw fy mhaid,
 mae fenaidd yn ei ddiŷgwl,
 O honaw ef, a thrwy ei rym,
 daw lencynd yn o'm anhwyl.
 1 Duw fy wyf nghraig, i'm unig nerth,
 ac ymadferth fy einices,
 Ac am hyn drwy ymddyffyn hir
 mi ni myigogir ei oes.
 2 Pa hyd y mae'n eich bryd barhau,
 i fwrw eich maglawd atfwyd?
 Lledidir chwi oll; gwthir yllwyr
 fel magwyr ar ei gogwydd.
 3 Ymgaglent, llunient gelwydd mawr
 i'w rol i'w rol fawredd,
 Ar eu tafodau rhoi bendith
 a melliidd dan eu dannedd,
 5 Fy enaid dod (er hyn i gyd)
 ar *Dduw* dy frest yn ddyfal,
 Ynddo gobethiaf fi er hyn,
 efe a'm ynnid o'm gofal.
 6 Sef craig ymddyffyn yw ef im,
 fy 'nhwr a grym fy mywyd,
 Am hynny y credaf yn wir
 na'm mawr yigogir ennyd.

7 Yn Nuw yn unig mae i gyd,
fy iechyd, a'm gogoniant
Fy nghraig yw, a'm cadernid maith
a'm gobaith yn ddilysiant.
8 Gobeithiweh yddo, gerei fron
tywelltweh galon berffaith,
Ac ymddiriedwch tra foch byw :
a dwedwch, Duw yw'n gobaith.
9 Plant Adda, gwagedd ynt i gyd,
plant gwyr fydd llud a gweid,
Gwagach na gwagedd yn eu tawl,
mewn mantawl wrth eu codi.
10 Na rowch eich coel ar gam na thral,
rhaid yw i falais drwccio :
Os cynnyddo cyfneith y byd,
na rowchmo'ch goglud arno.
11 Duw a lefarodd hyn unwaith,
ni glywais ddwswaith hynny,
Sef, mai Duw biau ? nerth i gyd,
golyngiad byd, neu fynydd
12 O *Arglwydd*, ty blyed a feld
drugaredd a daioni
I bawb dan gwmpas wybrenfaith,
yn ol ei waith y teli.

PSAL. LXXIII.

TYdi O *Dduw*, yw y Diw mau,
 mi a geilia'n foras artad:
Y mae fy enaid yn dra sych,
 a'm enawd mewn ych adan ul.
2 Mewn lle heb ddwif, mewn crinder
 celliaid o'r has dy weled: (crâ)
 Fel i'r h wellŵn yn y Deul gylt,
 ar helynt nerth gogoned.
3 Cans dy drugaredd (O *Dduw* byw)
 llawer gwell yw na'r bywyd,
 A'm gwefusaf y rhof i'r fawl,
 a chëdd ogonaw! hyfydd.
4 Felly tra fwyf fi fyw y gwnaf,
 ac felly'r h solaf etto,
 Ac yn dy enw di fydd gu
 y câf dderchafu i'w wylo.
5 Digoir f' enaid fel a mer
 a chyflawn fraider hedyd,
 A'm genau' sâu y'moliau cas,
 a phur wefusaf hyfydd.
6 Tra fwy fi yn fngwely clyd,
 câf yn fy mwyd dy gofio.
 Ac yng willad wriaethau'r nos
 câf achos i' fyfyrto.
7 Ac am dy fod yn gymmorth im,
 drwy fawr rym dy drugaredd,
 Fy holl orfoledd a gais fod
 dan gyfodd dy adanedd:
8 Y mae f' enaid wrthet yn alŷn
 dy ddeuaf sy'n fy nghynnal:
9 Elor t'wraigion drwy drom loes;
 y rhia'w rhoes mewn gosal.
10 Sy thiant hwynt-hwy ar fin eu harf,
 fy noeth ar tair i'r gwiont.
A chwed i eu meirw hwynt-hwy dod
 yn fwyd llwynogod gewyllion.
11 Ond y brenhin yn enw ei *Dduw*
 boed tra fo byw yn llawer:
A phawb a dyngoi'w fawredd
 a gaisf orfoledd amgen.
12 Ond o'r diwedd y daw yn wir,
 fe a dywellir tywod.
I gau fasau yrhau y fydd i
 yn tywallt celwydd parod.

D

PSA Inc.

Psalmu LXIV, LXV, LXVI.

PSAL. LXIV.

O *Arglwydd Dduw*, erglyw fy lles,
a chlyw, o'r nef a'n ersyn :
O *Dduw* cadw fy einioes i,
y fydd yn ofni'r gelyn :
2 A chudda f' dros ennyd bach
rhag cyfrinach y rhai drwg :
A rhag terfysg y rhai sy'n gwau,
i wneuthur cammau amlwg,
3 Hogi tafodau fel y cledd,
a dwedyd buffledd ddigon,
Suetant ergydion i'm sarhau,
a'r rhai'n oedd eiriau chwerwon ;
4 I faethu'n ddirgel bigau dur,
yn erbyn pur ei galon
Yn ddisymwrth heb ofni neb,
a thrwy gasineb creulon,
5 Ymgyf hant hwy yngwaith y fall,
gan guddio'n gall eu rhwydau,
Yna y dwedant pwy a'n gwel
yn bwrw dirgel farglau ?
6 Gan chwilio dyfnder drygau trwch,
o fewn dirgelwch eigion.
A phawb i'w gilydd yn rhoi nod
o geuedd gwaerod calon.
7 Ond y mae Duw a'i faeth ynghudd,
rhydd yn ddrybudda ergyd,
Ei a dal adref yr hawl hon,
yn ddyfnarchollion gwaeidlyd.
8 Gwaith y tafodau drwg lle bo,
a synn lwyf i'rthio arnynt,
Pob dyn a'u gwela dibia'n well
gilio ymhell oddiwrthynt.
9 Yna y dyweid pawb a'i gwel,
gwaith Goruchel yw hyn,
Cans felly y deallant hwy
y cospir swysw'r gelyn.
10 Ond yn yr *Arglwydd* llawentha,
ac y gobethia'r cyson,
A gorseledda ynddo'n iawn
pob dyn ag uniawn galon.

PSAL. LXV.

Iti (O *Dduw*), y gweddai mawl
yn y sancteiddawl Sion,
I ti y telir drwy holl grêd,
bob gwir adduned calon.
2 Pawb fydd yn pwyso attat ti,
a wrendy weddi dostrur,
Ac attat ti v daw pob cawd,
er mwyn gollyngdawl llafur.
3 Pethau trawfion, a geiriau mawr,
mysi i'r llawr bwriasant :
Ond tydi *Dduw* rhoi am gamwedd
drugaredd a maddeuant.
4 Dy etholedig dedwydd yw,
ceiff nefnes fyw i'th Babel,
Trig i'th gynteddau, ac i'th lys,
a'th sanctaidd weddus gungell.
5 Duw'n Ceidwad attebi i ni,
o'th ofni i'th gyfiawnedd,
Holl obaith wyt drwy'r ddaiar hon,
a'r môr cynhyrfdon rhyfedd.
6 Hwn a sicrhâ bob uchel fryn,
a'i wregys sy'n gadernid,
7 Hwn a oftega'r môr, a'r donn,
a rhuad eigion embyd.
8 A boll brelwylwyr eithaf byd
sy'n ofni gyd d'arwyddion.

I ti gan forau, a chan hwyr,
y canant laswyr ffyddlon,
9 Dyfrhau y ddaiar sech yr wyd,
afon Duw llanwyd drosti,
Darperai'th liffddyfr rhyd, ei llawr
i'w thramawr gyfoethogi.
10 Pob rhych yr wyt yn ei ddyfrhau,
a'i chwyiau'r wyt i'w goftwng :
A'r rhoi ym mwyd mewn cawod wlith,
i'w chnwd rhoi fendith deilwng.
11 Coroni'r ydwyt ti fel hyn
y ddyddyn a'th ddaionl.
Y ffordd hyn a'r modd (Duw fy Nêr)
diferai't ffaider arni.
12 Efa ddifera ffwrth dy serch
ar bob rhwy lannerch ddyrys,
Pob mynydd fych yn uchder gwlad
o ffrwyth dy rad y ddengys.
13 Drwy dy fendith y gwaidd tlr
a guddir oll â defaid,
Crech wannant canant bawb ynghyl,
a'r wlad ag yd ei honaid.

PSAL. LXVI.

YN Nuw ymlawenhewch i gyd,
yr hollfyd, a datgenwch
2 Ogoniant ei enw hyd y nef,
a'i foliant gref a draethwch.
3 Wrth *Dduw* wedwch fo bair dy law
i'th elyn oerfraw anfad,
Rhag amled yw nerth y liaw hon
â dy gaeion danad.
4 Felly'r holl fydd i gyd a'i rhi
i ti a ymothngant
Canan i'r fawl, ac Ant hyd lawr,
i'th enw mawr y canant.
5 O dowch, edrychwch ofus yw
gweithredoedd ein Duw cyson,
Ofn ei weithredoedd a rydd ddyg
ym mlyg holl felfion dynion.
6 Fo droes y mor côch yn dir fych,
ai wŷr yn droed-fych drwyddo,
A thrwy yr afon : Lawen fu,
ei bod heb wlychu yno.
7 Efbyth bydd lwydd cadarn gwych
a'i olwg edrych beunydd.
Ar y cenhedloedd drwy'r holl fydd,
ni chfyd rhai anufudd.
8 O bobloedd molwch *Dduw* ar gais,
a moelwch lais ei foliant ;
9 Hwn sy'n dal bywyd yn y gwaed,
a ddeil ein traed nalithrant.
10 O *Dduw*, profaist a choethaist ni
un wedd a choethi arian.
11 Yn gaeth y dygaist ni i'th rwyd,
ein cyrph a waigwyd weithian.
12 Aethom drwy ddwfr a than yn gaeth
bu rai'n marchogaeth arnom :
Oneraist hyn : ni bu chwaith hir,
i ddiwall dir y daethom,
13 Ag offrm poeth i'th dy yr af
talaf fy addunedau,
14 Y rhai mewn cyfyng, rhagmwytrals
addewais â'm gwefiau.
15 Poeth ebyrth breision i'th aros
aroglaeth cof cffammod,
Y chain, byrdd offymmu a wnaif.
ac etto rhoddaf fychod, (chw)
16 O dowch yn nês, a gwrandewch
sy'n ofni Duw tragfythoes ;

Psalmu LXVII, LXVIII.

Mi a fynegaf i chwi'n ffraeth
 pa les a wnaethi'm heinioes;
 17 Llefaist arno a'm genau,
 a'r tafod mau a'i rholawdd;
 18 Petroefwn fy nghalon ar fai,
 Duw a'm gwardawiai'n anhawdd;
 19 Dlan Duw na'm clybu yn hawdd,
 gwrandawawdd ar fy ngwedd;
 Bendigaid yw: fo a'm clywawdd.
 ni throes mo'i nawdd oddiwrth'i.

P S A L. LXVII.
TRugaredd Duw i'n plith,
 a rhoed ei fendith droïom,
 A thwynnodd ei wynebpryd,
 a'i nawdd, a'i lechyd arnom.
 2 Fel y gwyper dy ffyrdd
 drwy'r ddaiar gydwyrd gnydoedd,
 A th iachawdraeth di (O Dduw)
 ynyfio pob rhyw genhedloedd.
 3 Duw, moledd pobloedd di,
 rhônt fawr a bri drwy'r hollfyd:
 4 A'r holl genhedloedd is wybren,
 byddant lawen a hyfryd.
 Can's ti a fern'n iawn
 y bobl drwy lawr wybodaeth,
 Ac a roi'r holl genhedloedd ar
 y ddaiar mewn llywodraeth.
 5 Duw, moledd pobloedd di,
 rhônt fawr a bri drwy'r hollfyd:
 6 Yna rhydd y tir ffurwyth i'n plith,
 a Duw ei fendith hefyd.
 7 A Duw, sef Duw ein tad,
 a roddo ei rád a thyciant,
 A therfynau y ddaiar gronn,
 a phawb ar hon a'i hofnant.

P S A L. LXVIII.
YMgyfodod un Duw ein Ner,
 gwaifarar ei elynion,
 Un drygddyn honynt nac arhoedd,
 o' flaen ffoed ei gaeïon. (hawdd.
 2 Os chwalu mwg mewn gwynt fy
 Os tawdd cwyrr wrtheiraidan,
 Fel hynny O flaen Duw (yn wir)
 yr enwir a ddiïannan.
 3 Ond llawenycher ger bron Duw
 y cyfion, yw orfoledd.
 A hyfrydwch hwynt-hwy a fydd
 yn llawenydd cyfannedd.
 4 Cenwch, a molwch enw Duw,
 sef hwn yw uwch y nefoedd.
 Yn marchogaeth, megys ar farch
 i'w enw rhowch barchbythbythoedd.
 5 A gorfodeddwch ger ei fron,
 Duw tirion, Tâd ymddisaid,
 Ac i'w gweddwon mae'n farnwr da
 yn ei breswylfa gannaid.
 6 Duw a wna rai mewn tyn gytturn,
 ei hun mae' gollwng gefyn,
 Ac yn rhoi trigfan mewn tir cras
 i ddynion atcas cydyn.
 7 Pan aethost (Dduw) o flaen dy lu,
 dy daith a fudrwy ddryfni:
 8 Y ddaiar crynodd o flaen Duw
 a'r nef rhoes amryw ddefni:
 Ac felly Sinai o flaen Duw
 (sef Un duw Israel hawddgar.)
 9 Ar d'otfeddiath hidlaist law,
 i ddifurhau y ddaiar.
 10 Gwrreithiaist hon, dy bobloedd di
 fydd yuddi yn preswyllo:

Oth rád darperaist Dduw i'r tlawd,
 i gael digondawd yno.
 11 Yr Arglwydd Dduw a roddai'r gair,
 mawr mintai'r cantoreïau:
 12 Cilient gedyrn: gweinïad arhont,
 yr yipâl rhont yn rhannau.
 43 Pes ymdroech mewn parddu a llwch,
 chwi fyddwch fel y glommen,
 A'i phlu yn aur ac arain teg,
 yn hedeg is yr wybren.
 14 Hon, pan wafgarrodd Duw yn chwyro
 bob cedyrn o'i gaeïon,
 Oedd mor ddiïgleirwch, ac mor wenn
 ac eira'r ben bryn Salmon.
 15 Mynydd Duw (sef Sion) y fydd
 fel Bafan synydd tirion:
 Mynydd Bafan uchel ei grib
 cyffelyb yw i Sion.
 16 Chwydchwi synyddoedd cribog pam
 y bwriwch lamm mewn cyffro?
 Duw ar Sion ei fersch a roes,
 lle mynn ef eisfoes drigo.
 17 Rhif ugain mil o filoedd yw
 angelion Duw mewn cerbyd:
 Yng hyffegr Sinai bu ei wliw,
 bydd Duw i'w plith hwy hefyd.
 18 I'r uchelder y derchemist,
 a chaeth gludait gaethiwd.
 Cym'raist, doctai ddoniau, Duw Iôn,
 i ddynion oedd ddihiwed,
 19 Bendigaid fyth fo'r Arglwydd mau
 am ddoniau ei ddonion:
 A'i iachawdraeth i nî'n llwyth
 o berffurwyth ei haelloni.
 20 Efe i hun yw'n Duw ni i gyd,
 sef Duw ein iechyd helaeth, (wrth
 Drwy'r Arglwydd Dduw cawn yn ddiï-
 ddiangc oddiwrth farwolaeth.
 21 Duw yn ddiïannau a dyrr ben,
 a thalcen ei elynion,
 A choppa wallt og rhai a fo
 yn rhodio mewn drwg cerlon.
 22 Dygaf fy mhobloedd (meddaief)
 hyd adref fel o Bafan.
 A dygaf hwynt i'w hol drachefa,
 fel o'r môr donlefa allan.
 23 Fel y gwlychech dithen dy ddaï
 yn llif gwaed dy ddigaïan,
 Ac y llifo dy gwn heb gel
 y gwaed a ddol o'i briwiau.
 24 Gwelodd pawb (O Dduw) dy ystid,
 yn dy synedid, iantaid.
 Mynediad fy Naw Frefhin fry,
 fel hyn i'w dy cyfferaidd.
 25 Y cantorion, aent hwy o'r blaen,
 cerddorion aen o'i yno!
 Yna'r gweryfon beridd gan,
 a'r typan yn y canol.
 26 Clodforwch Dduw, hynny fydd dda
 yn mhob cên heidda ddiwael,
 A chlodforwch yr Arglwydd Iôn,
 chwi fydd o ffernon Israel
 27 Doed Benjamin y llwydd bach,
 doed hellach Dugaid Juda,
 Doed Nephthali, a Zabulon,
 a'i tywyfogion yna
 28 Dy Dduw a drefnodd i ti nerth,
 a'i law fydd brydferth geidwad,
 Duw cadarnha etto yn fath
 arnom ni waith dy gariad.

Pfalmau LXVIII, LXIX.

29 Er mwyn Caerlaïem adail dëg
rhydd cedyrn anrheg iti.
30 Disetha dyfya y gwaywffyn,
a'r rhai a fydd yn rhyfelu.
Dewr iel teirw, nwyfus fel lloï,
y rheirny a roe yr arian:
Delont i'r iawn, tynn nerth a nwy,
a gystwng hwy yn fuan.
31 Y pendegion o'r Aipht draw
a ddaw, ac Eithiepa,
At *Dduw* yn brysur i roi rhodd,
ac aberth gwirfodd yna.
32 Holl deyrnaoedd y ddair fawr,
i *Dduw* mawr cenwch foliant,
Cenwch, cenwch ei glod yn rhwydd,
ies *Arglwydd* y gogoniant.
33 Hwn a farchogodd y nef fry,
a hynny o'r dechreuad:
Wela, daw nerthol llaieilef
o eutha'r nef i wastad.
34 Rhoddwch gadernid i *Dduw* Nër,
sef uchder ei ragoriaeth,
Y fydd ar Israel, a'r nerth
uwch wybrau prydferth gywaeth.
35 Duw, o'th gyfeigr i'th oinir di,
Duw Israel doddi nerthoedd.
A chadernid mawr wyt i'th blaid,
bendigaid, fych oes o'edde.

P S A L L. LXIX.

A Chub si *Dduw* (yr hwn a'm gwnaeth)
tros f'enaid daeth lliif-ddysf-loe;
2 Yr wyf mewn dyfnder tom ynglyn,
heb lei i'mddiffyn f' einioes.
O'r dyfnder daethum fel ar fawdd,
a'r ffrwd a lifawdd uchod:
3 Sychodd fy nghëg, blinodd fy llais,
a'm llygaid pellais gamfod.
4 A hyn wrth ddiigwyl Duw a'i räs,
wela fy nghäs yn amlach
Nä'r gwallt ar ben fy nghoppa fry,
a'r growion fy'n gadarnach.
Y rhai celwyddog, taerion ynt,
rhois iddynt beth ni chefa's. [mau,
5 Adwaenost (*Dduw*) f'ynsydrwydd
a'm beiau fi ni chuddia's.
6 O'm plegid i dim gwarth ni chânt,
y rhai a goefiant arnad;
Naäd (*Dduw*'r lloedd) fella na thrais
i'r rhai a ymgais attad.
7 (*Dduw* Israel) sef er dy fwyn,
yr wyf yn dwyn gwarthrudd-deb,
A thrwy gywilydd yma hois,
newn chwyr y tois fy wnech.
8 I bobl dieithr wyf, (gwn pa'm)
i blant fy mam fel eirion;
9 A'm fod fy fferch a'm zel i'th Dy
i'm hysu hyd fy nghalon.
Cans cabl y rhai a'th gablant di
ar f' nchä i mae'n disgyn.
10 Fy nagrau, cystudd a'm hun pryd,
ynt warch i gyd i'm herbyn.
11 A phan wisgwn i llain säch,
bum ddilyrch lawer.
12 Bun chwedyl drws i cryfa thlawd,
i'r maldw yn wawd i'w harfer.
13 Ond f' *Arglwydd* *Dduw*, gwnäf at-
fy ngwdd i yn amterol, [tat ti,
O gwrando a'th wirfawr hedd,
ac i'th wirionedd gratol.

14 Duw, gwared fi a gwna fi'n rhydd,
o'r dom y fydd i'm iuddo,
Sef cafeion, dyfroedd dyfnion,
a mi nid ofnaf gyffro.
15 Na lifed dwf drosob yn ffrwd,
na'm llvngod amrwd ddyfnder;
Na chued pwyed arnaf chwaith,
mo'i fasn diffaith yfeler.
16 Gwrando fi bellach *Arglwydd*
cans da yw dy drugaredd, (*Dduw*,
Yn amler dy doffuri mawr
edrych i lawer rhag trowfodd.
17 O'm cefnydder oddiwrth dy was
na chudd mo räs dy wyneb,
Rwyf yn gweddio yn fygloes;
Duw bryffia moes im' atdeb.
18 Nefsa at f'enaid *Arglwydd* mau,
er fy rhyddau a'm gwared,
Moes ymddiffyn, rhag caelo hon
gan fy ngelynion riwed.
19 Duw di a welli o bob parth
fyngwradwydd, gwarth a'm cwilydd,
O herwydd rhodio ger dy fron
mae fy ngelynion benwydd.
20 Mewn gorthwrw ofid yr wyf fi
a gwarth yn torri'ngalon:
Diigwyl cymhorthwyr, ni dloe neb,
ni chawn gyffareded tirion.
21 Bufl a roefan yn fwyd i mi,
fnegr i dorri fyched.
22 Eu bwrdd bod iddynt sagl afiwydd,
a'u llwydd yn dramgwydd bydded.
23 A reu llygaid dallineb daed,
i'w lwybau boed cymffeydd.
24 Tywallt arnynt dy ddig a'th lid,
need iddynt ofid beunydd.
25 Boed eu palafau'n wag heb wedd,
ac anghyfanedd idlyn,
Na allo neb na dydd na nos
uo'r aros yn eu ryddyn.
26 Cans yr hwn a darawfist ti
mae rheirny yn ei erlid
A'r doluriau y fydd o'th friw
y maent i'w hedliw hefyd.
27 Dod gamwedd ar eu canwedd hwy,
na ddont mwy i'th gyfiawnder.
28 Ymmaith o lyfr y Bywyd llawn,
o fyf y cyfiawn tynner.
29 Fanneu pan fwyf onidus wann,
a phan fwyf druan hefyd.
Dylachawdwr iaeth di (*O Dduw*)
eilchwyl i fyw a'm cyfyd.
30 Moliannaf d'enw *Dduw* ar gän,
iel dyna fawen innau.
31 A hyn fydd gwell gan *Dduw* deyrn
nag ych a chym a charnan.
32 A phob truan, pan weler hyn,
a ennyn o lawenydd,
A'ch calon chwi fy'n ceisio Duw
cyfyd i fyw o newydd.
33 Duw gwrendy dlawd, ni ddirmys lëf
ei gaethwas ef ly fethiant.
34 Nef, a daiar, a môr, a hyn
a ymluig ynddyn, inclant.
35 Cans Duw a geidw Sion dëg,
a threfna'n chwaneg Juda,
Adellada ddinaoedd hon,
i ddyrion yn brei'wylfa.
36 Ie ei weision ef a'u hfl,
a'u heppil a'i meddiannant

Pfalmau LXX, LXXI, LXXII.

A'r rhai a hoffa 'i Enw fo,
yn honno a breswylant.

P S A L. LXX.

DUW prylhira i'n gwared i,
lôn, bryllia di i'm cymmerth:
2 Gwarth a gwradydd a ddéli'r blaid,
a gais i'm henaidd ammorh
Drwy wradwydd troer y rhai a ddwg
i mi ddim drwg ewyllys:
3 Meil fo'n gwobr. a draeth hâ hâ,
am dana' yn ddirmygus.
4 Y fawr i'w gais calonnog fydd,
o dra llawenydd hynod.
Dweded fawr a'r gar bob amfer,
mawryger ein Duw hynod.
5 Minnau'n dlawd, ac yn druan fydd,
Duw bryllia, bydd yn agos:
Fy mhorth a'm ceidwad wyt yn wir,
(O *Arglwydd*) na hiraros,

P S A L. LXXI.

Ma'mddiriedais ynot Ner,
na'm gwradydder byth bythoedd
2 Duw o'th gyfiawnder gwared fi,
a chlyw fy nghri hyd nesoedd.
3 Duw bydd yn graig o nerth i mi
i gyrchuati'n wastad,
4 phâr fy nghadw i yn well,
ti yw fy nghastell caead.
4 Duw gwared fi lawr'r trahans,
a'r gwr trofau, a'r trowiddyn.
5 Ynot ti *Dduw* bangoglod maith,
a'm gobaith er yn gryddyn.
6 O grôch fy mam y tynnaist fi,
rhoist ynot egni etto:
7 titheu fyth, am hyn o hawl,
y canaf fawl heb peidio,
8 I lawer d'yn bân anferth iawn,
ti yw fy nerthlawn lywyd,
9 Fy safn bydd lawn o'th fawr gan dant,
ac o'th ogoniant beunydd.
10 Nac eigeulufa fi na'm braint
yn amfer henaidd truan:
Er pallu'r nerth. na wrthod fi,
Duw edrych di ar f' oedran.
10 Medd fy nghasteion'r wyf yn wann,
hwy a ddigwyllian f' anaf:
Ymgynghoriant yn ddiŷynn,
gan ddywedyd hyn am danaf:
11 Duw a'i gwrthododd, (meddant hwy)
er lliwch swyfwy bellach,
A deliwech ef, nid oes drwy'r byd
yr un a'i gweryd haych.
12 Er hyn o frad, (Duw) bydd di well,
naddos ymhell oddiwrth i.
Fy Naw prylhira er fy mhorth,
ac anfon gymmorth inni.
13 Angau gwrthusbob rhai a gânt
a withwynelant f' einioes,
Gwradydd a gwarth iddynt a drig,
a gynnys i mi ddrygloes.
14 Fy ngobaith innau a saif byth
yn ddilyth a fawrwy.
Ynddined ynot (*Dduw*) a wna
ac a'th foliant swyfwy.
15 Dy iachawdriaeth f' i'n genau,
yr hwn ni thau funudyn,
A'r gyfiawnder, ac ni wni
ddim o'r rhisedi amyn.

16 Ynghadernid yr *Arglwydd* *Dduw*
tra iwy si byw y credaf:
A'th gyfiawnder di hyd y brig,
yn unig hyn a gofiad.
17 Duw di a ddygaist i mi hyn,
doer yn blentyn bychan:
A hyd yn hyn'r wyf yn parhau
i olod d'wrthiau allan.
18 O *Dduw* na wrthod fi yn bân,
a'm pen, a'm gen yn llwydo
Nes i'm ddangos i'r rhai fy'n ôl
dy wrthiau nerthol etto.
19 Dy gyfiawnder yn uchelaeth,
yr hwn a wnaeth bob mawredd:
Duw pwy y fydd debyg i ti?
nid ydym ni ond swagedd.
20 Duw gwnaethost i'm fyw yn brudd
a gweled cystudd mynych,
Troist si fyw dychwelaist fi
drwy'nghodi o'r feddrod-rych:
21 Mwy fydd fy mawredd naga si,
troi i'm diddanu innau:
22 Yna y molaf d'air am hyn,
ar nabl offeryn dannau.
O Sanct Israel canaf hyn,
ar delyn ac a'n gennau:
23 Am itti wared f' enaid i.
gwnaf i ti hyfryd leŷian.
24 Canaf it' hefyd gyŷion glôd
a'm tafod: wyt i'w haedd,
Am it warthau a gwarthuddiau,
fy nghis fy'n ceislaw 'orygu.

P S A L. LXXII.

DUW dod i'r brenhin farn o'r nef;
dod i'w fâb ef gyfnowdeb,
2 Yna y rhudd rhwng pobl iawn frawd,
ac i'r d'n tlawd uniondeb.
3 Hedd a chyfiawnder yn ôl hyn,
cair ymbob bryn a mynydd.
4 Y gwann a'r lleig achub a wna,
fe ddryllia y gorthymmydd.
5 Hwy a'th ofnant byth ar bob tro,
tra treiglo haul a lleumd,
6 Fo ddiŷyn fel glaw ar wellt glâ,
neu gafod frâs ar wastad.
7 I'w ddyddiau ef cerir yr iawn,
a'r cyfiawn a fudeus,
Ac aml fydd hedd ar ddaiar gronn,
tra fo'r lloer hon yn pura.
8 Llwydd eŷe o fôr hyd fôr.
o'r ffordd hyd oror tiroedd,
9 Ei gâs ymgrymmynt, bystant lwch,
hvd yr anialwch cyrreidd.
10 Cedryn o Tharus frenhinoedd,
ac o'r nysoedd crol,
O Seba ac Arabia dâg,
doe pawb a'i anrhez reiold.
11 Yr holl frenhinoedd doest yn lle,
a than ymgrymmu atto,
A'r holl genhedloedd fel yn gacth,
a wnant wafanaeth iddo.
12 Can't y d'n rheidus, a'r gwr gwann
fo i gwerid pan weddio
Bydd i bob d'n yn nertholdwr,
a'r ni bo pleidiwr ganddo.
13 Ef a'erbyd y tlawd mewn rhaid,
fo achub enaid glanddyn:
14 Fo a'u gweryd rhag twyll a drwg
gwerthfawr i'w olwg y dyn

Psalm LXXIII, LXXIV.

15 Felly bydd byw: rhoir iddo dda,
 ief aur o Seba ddedwydd,
 Hwy a weddiant arao fo
 tan eifendithio beunydd.
 16 Rhwyd pen y mynydd yd a gan,
 fel brig coed Liban siglant.
 A'r plant cyn amled a'r gwellt glâs
 o'r ddinas a thagurant.
 17 Os haul cylch wybren byth a dry,
 byth pery enw iddaw,
 Pawb a'i bendithia ef yn wir,
 pawb a fendithir ynddaw.
 18 Bendigaid fo yr *Arglwydd Dduw*
 (ief Daw-yr Hracl dion)
 Efe 'n unig byth fy 'n parhau
 i wneuthur gwrthiau mowron.
 19 Bendigaid fyddo ei enw byth,
 gogonedd dilyth iddo.
 A'i glod llenwir y ddaiars:
 Amen, Amen, hyn fyddo.

P S A L. LXXIII.

Ys da yw Daw i Hracl,
 with pawb a wnel yn union:
 2 Minnau llithrais, braidd na fyrrhais,
 fwrth-wael fu fy amcanion.
 3 Can's cynfigennais wrth y stôl
 a'r dŷn annuwl dihir.
 Braidd na chwympais pan y gwelais
 Eu hedd a'i golud enwir.
 4 Gan nad oedd arnynt rwymanu caeth,
 i gael marwolaeth ddynol:
 Lle maent yn byw yn heini hys,
 yn iraidd gryf ddiagonol.
 5 Ac ni ddoe arnynt lasur blin
 hyd y bawn i'n eu deall,
 Na dim dialedd na dim gwyn,
 fel y doe ar ddŷn arall.
 6 Am hynny syth maent yn ymdwyn,
 fel o fewn cadwyn balchder,
 A gwisgant am danynt yn dŷn
 (megys dilledyn) drawider.
 7 A'u llygaid hwynt-hwy wrth dewbau
 doent yn feglymmau drosodd,
 A'u golud hwy, er hyn o wyn,
 uwch meddwl dŷn a dyfodd.
 8 Traethu eu trawider, bod yn dynn,
 a bostio hyn ar walgar;
 9 Egori lasu at wybren fry,
 a thafod cry' drwy'r ddaiar.
 10 Am hyn rhai o'i bobl ef a chwant
 a ymddychwelant yma.
 Yngweled y dwf yn loyw lân,
 a thybio y cân ei gwala.
 11 Can's ymrelymant hyn yn fyw,
 pam? ydyw Daw yn canlod
 Fwy fydd yn ddrwg, a phwy fy 'n dda?
 ydyw'r gorucha 'n gwybod?
 12 Wele y drygddyn mwy a'i chwant
 caiff fwyaf lwyddiant gwaidd;
 Yn gafgu golud a mawr dda.
 hwnnw fydd fwyaf i godiad.
 13 Ofr iawn fu i mi warbau,
 a llwyd lachau fy nghalon:
 Golchi fy nwylo, caru gwir,
 a bôd yn hir yn gyfion:
 14 Cael fy maeddu ar hyd y dydd:
 ond trwsan fydd unlondeb,
 Os y borau, ac os prydhawn,
 myf a gawn wrthwyneb.

15 Hyn os dwedwn, a feddylw'n,
 o ryw feddalaidd aminau,
 Wele, a'r blant di y gwnawn garh,
 i ddwyn oh llam a minnen.
 16 Pan geisw'n ddeall hyn yn llwyr,
 o nerth fy llynwyr ddynol,
 Hynny i'm golwg i oedd tan,
 nes cael rhyw rin ysprydol.
 17 Ond pan aethum i gysfegr Daw,
 lle cefais amryw olau,
 Yna deallais i pa wedd;
 y byddôu diwedd hwythau.
 18 Gwybŷm i ti eu golod hwy,
 lle caent lam mwyn y diwedd,
 Sef mewn lle llithrigfwrhwydd, gwmp
 anialwch anghyffannedd: (trwch
 19 Ond gwedi dodaf iddynt wth,
 disymweth y prifant,
 Mynd o'r bydd heb na llw na llôn,
 o'u hofn eu hun darfyddant.
 20 Fel breuddwyd pan ddihunai un,
 y gwnei di iddynt? *Arglwydd*,
 O'r newid hon y caiff fy nghâs,
 drwy yr holl ddinas wradwydd.
 21 Bum i ddig wrthyf a fy huo,
 ac oerni fu'n fy nghalon.
 22 Nas deallafwn hyn yn gynt,
 bŷm ffol yn hŷnt ac eidion.
 23 Er hyn etto bŷm gyd-a thi,
 lle i'm twyf 'n dailysiant.
 24 Wrth fy llaw ddeau: wedi hyn
 fy nerbyn i ogoniant.
 25 Pam' pwy (O *Dduw*) fydd gennyfâ
 ond tydi yn y nesoedd?
 Dim ni ddymunwn gyda thi,
 wrth weini daiar leoedd.
 26 Fy nghalon i, a'm nerth, a'm cnawd,
 y fydd mewn palldawd beunydd,
 Ond tydi *Dduw* fydd ar fy rhann,
 a'm tarian yn dragrwydd.
 27 A elo 'mhell oddiwyrth ti,
 y rheiny gwnaent yn ddifiaith,
 Ac a butteiniant rhagot ti,
 y rhei'ay torrir ymaith.
 28 Ond mi ddof nehes at fy Nuw,
 fy ngobaith yw i'm calon.
 29 Y traethaf ni ei nerth, a'i wyrth,
 o fewn dy byrth, merch Sion.

P S A L. LXXIV

Paham (O *Dduw*) oddiwyrthym ni
 y cil yn dragrwydd?
 Paham y digi mor danbaid
 wrth ddeud dy borsydd?
 2 Cofia y bobl a brynaist gynt,
 rhoist iddynt etifeddiaeth,
 Mynydd Sion dy brwyllfa,
 i'r rhai'n yn drigfa helaeth.
 3 Ymddercha (*Arglwydd*) i'taro 'n drwm
 pob gelyn gorthrwn difa
 Yn dragrwydd, a wnaeth na thrais,
 na dyfais i'th gyllegfa.
 4 Dy elynion daerhant i'n mysg,
 rhuaftant derfyfsg greulon:
 A goidafant dan gryfhau,
 fainerau yn arwyddion.
 5 I'w cherio 'r fferi gorau gynt,
 a rofaist wynt i'w bwyll:
 6 Drylliant i'r llaw gerfadau hon
 ag eirf, gyfeillion erchyll.

Psalmau LXXV, LXXVI.

7 Llosgasant oll dy Eglwys lân,
 a'i phyrth a than yn ulw,
 A halogasant mewn dull dig,
 y noddfa lle trig d' Enw
 8 Awn, gwnawn gyd-ortait h meddant
 a dinistr drwy yr hollwlad: (hwy,
 Llosgasant holl demlau y tir,
 gwnaethant yn wlr eu bwriad.
 9 Nid oes un arwydd in i'w gael,
 na phrophwyd diwael deityn,
 Na gwybedydd, a'wyr pa hyd,
 y pery'r byd i'n herbyn.
 10 Dywed di pa hyd (O Dduw lân)
 y gwna d' elynion warthrudd?
 A rydd dy gas ei gabledd fri
 aynat ti yn dragywydd?
 11 Paham y tynni'n ol dy law,
 (lef dy ddechulaw berffaith,
 Hon sydd i'th sonwes) allan tynn,
 a difa d' elyn diffaith.
 12 Can's o'r dechrenad Duw ei hun
 ydyw fy nghun a'm brenhin,
 Fe a wna iachawdwriaeth hir,
 i bawb trwy'r tir a'i dilyn.
 13 Parthu a wnaethost di a'th nerth
 y môr a'i anferth donnau
 Gwahenaisit, torraist, uwch y donn,
 bennau blinion ddergiau.
 14 Drylliaist di ben, (nid gorchwyl
 y Lefathan anferth, (swann
 Fth holl yn swyd doddaist efo,
 wrth dreiglo yn y ddiferth.
 15 Holliaist y graig, tarddodd ffynnon
 ac aeth yn afon frwd-chwyrn,
 A dysbyddiaist yn dra fych
 afonydd dysf-grych cedyrn.
 16 Ti biau'r dydd ti biau'r nôs,
 golau a haul dlos geinwedd:
 17 Scithaist y ddaiar lluniaist haf;
 a gauaf, o'th ogonedd.
 18 Fy Arglwydd bellach cofia hyn,
 i'r gelyn gynt dy gablu,
 Ac i'r ynyddion roi drwg fri,
 a'th enw di ddirmygu.
 19 Oes dy durtur na ddod ar gawdd,
 dan nawdd anisaf creulon,
 Na ad o'th gof (O Arglwydd) da
 dy dyrfa y rhai tlodion.
 20 Duw, edrych ar dy gyfammod,
 a gwel waelod y gwledydd:
 Mae ym mhob mann drigfa dyn traws
 mae honyt liaws efydd.
 21 Na ddychweled y truan tlawd
 mewn difrawd ac mewn gwradydd,
 Y dyn anghenus, lleic, a swann,
 a ddatgan d'enw, Arglwydd.
 22 Cyfod, dadleu dy ddadi (O Dduw)
 dy enw yw'n dragywydd:
 Coffa gabledd, yr hon drwy'r byd
 a gait gan ynydd beunydd.
 23 Duw, nac anghofia llys a son
 d' elynion y cenhedloedd,
 Eu swm, a'u rhodres, a'u dadwrdd
 a ddring i gwrdd a'r naseodd.

P S A L. LXXV.

C Lodforwn di (dragyddol Dduw)
 a'th enw yw yn agos.
 Maint yw dy enw a'th nerth i'th hynt
 dy wyrthlau ynt i'w ddanges.

1 Dwedaist, pan dderbyn i'wys y lla
 mi a rof farn gu union:
 3 Fel y nerthais i'ysfeint i'r byd
 oedd rydd, a'i gyd trigolion.
 4 Minnau addwedais hyn o'm byd
 wrth y rhai ynydd, peidiwch,
 Wrth anquwiollon poethion chwyrn,
 eich mebcym na dderchefwch (cym
 5 O'ch, na dderchefwch chwi mo'ch
 na siigwch rychywrn ragdal,
 Ac na ddwedwch chwi yn warr-fyth
 nid rhaid in 'fych mo'r gosal.
 6 O herwydd, nid o'r dwyrain draw
 i ddyn y daw derchafad,
 Nid o'r gorllewin, na'r deau,
 y daw i chwithau godiad:
 7 Can's ar law Dduw y mae y farn,
 na fid gwr cadarn rygry.
 Gostwng heddyw y nail heb pail,
 a chodi'r llall y forb.
 8 Can's yn llaw'r Arglwydd phiol sydd
 cymysgwin hyd wydd ynddi.
 Tywalltodd hwn; drwg ddynion byd,
 yfant i gyd o honi.
 9 Mynegaf innau, ac i'm côf
 ei gerdd (Daw lagof) canaf:
 Torraff gym yr annuwiollon,
 a phen y cyfion codaf.

P S A L. LXXVI.

YN Juda ac Iſrael dir
 adwaenir ein Duw cyfion,
 2 Ei Babell ef yn Salem sydd,
 a'i breswylsydd yn Sion.
 3 Yno drylliodd y bwa'r faeth,
 a'r frwydr a wnaeth yn ddarnau:
 A thorodd ef yn chwylfrw mân
 bob tarian, a phob cleddau.
 4 Trawllon fr cedyrn mynydd gynh
 mewn yspail helynt uchel,
 Uwch a chyffach wyt na hwynt-hwy,
 nid rhaid byth niwymo'ugochel.
 5 Pob cadarn galon a ymroes,
 ac ni ddeffroes o'i gyntyn:
 Pawb addiffwythodd panddaeth brow
 ni chaf yn llaw ei dderbyn.
 6 O'th waith (Daw lagof) a'th amharch,
 cerbyd a'r march rho'i huno.
 7 Osnadwy wyt: pwy i'th lid wg,
 a laif i'th olwg eff o?
 8 Pan ddaeth o'r nesodd dy farn di,
 wyt yn peri ei chymryd,
 Y ddaiar ofnodd, a'i holl lu,
 rhoit i ostegu ennyd.
 9 I farnu pan gyfod odd Duw
 i gadw yn fyw y gwirion,
 A'r rhai oedd lonydd yn y tir,
 yr oeddyn gwirgalon.
 10 Can's poethder dyn yw dy fawl di,
 selly gogegi drallod:
 Eu gwres, i'r da a fag gref fydd,
 i'r drwg a fydd yn ddytnod. (dewch.
 11 Eich rhodd i'r Arglwydd Dduw, ad-
 a llawn gwblhewch eich gobrwy,
 Pawb fydd o amgylch Sion deg,
 rhowch anrhes i'r ofnadwy.
 12 Ef a oftyngodd uchel fryd,
 ac ysbryd gwyr rhyfelgar:
 Fo a yr ofn ynghnol heddi,
 ar holl frenhuedd dair.

Psalmu LXXVII, LXXVIII.

P S A L. LXXVII.

Fy llais at *Dduw*, pan roddais iſt,
 fy llais o'r nef fo'i clybu:
 A'n llais gweddais ar *Dduw* Nêr,
 pan oedd blinder yn tarddu.
 2 Y dydd y rhedais 'miw, a'r nôs
 ni pheidiâi achos llafur,
 Mewn blin gyfyngder gwn fy mod,
 a'm hoessyn gwrthod cyffur.
 3 Yna y cofiwn *Dduw* a'i glod,
 pan iſyrthiai drailod embryd:
 Yna gweddiwn dros fy mai,
 pan derfyllgai fy yspriyd.
 4 Tra fawn yn effro, ac mewn fann,
 heb allel allan ddwedyd,
 5 Yfyrtais yna'r dyddiau gynt,
 a'r helynt hen o'r cynfyd.
 6 Cofiwn fy ngherdd y nôs fy hun:
 heb gael amantun, chwiliwn,
 A chalon effro, genau mud,
 a'm hyspriyd ymddiddauwn.
 7 Ai'n dragwydd y cilia'r iôn?
 a fydd ef bodlon mwyach?
 8 A ddarfu byth ei nawdd a'i air?
 a gair ei addaw bellach?
 9 A anghosodd Duw drugarhau?
 a ddarfu cau ei galon?
 A baid efe byth (meddwn i)
 fel hyn a forri'n ddiglon?
 10 Marwolaeth im 'yw'r meddwl hwn:
 a throis yn grwn i goſio
 Ei sawr nerth gynt i coſio a wnâf,
 waith y Goruchaf etto.
 11 Coſaf dyweithedd roedd (*F. Arglwydd*)
 a'th wyrthiau hylwydd coſaf,
 12 Am heb rhyfeddod a phob gwaith,
 a myfyr maith y traethaf.
 13 O *Dduw*, pa *Dduw* fydd fel ti *Dduw*?
 dy ſfordd di yw'n ſanſreiddiol:
 14 Dy waith dengys dy nerth i'r byd,
 pair in' i gyd dy ganmol:
 15 Dy nerth sawr hon a roſt ar lled,
 wrth wared yn hen bobloedd,
 Iago, a Joſeph, a ſu gaeth,
 a'i holl hiliogaeth luoedd.
 16 Y deſir gweſant, ofnasant hyn,
 a dychryn cyn eu lymud:
 17 Cwmmylau dwf cychwybr yn gwau,
 a melt fel ſaethau embyd.
 18 Dy daran rhûdd fry'n y nen,
 dy ſellit gwnaent wybren olau,
 Y ddaier ſlod a gyffrodd,
 ac a dychrynodd hithau.
 19 Yn eigion môr mae y ſfordd dau,
 a'th lwybrau mewn deſir luggedd,
 Ac ni adwaenir byth mo'th ôl,
 yn dy anſeiddrol ſawredd.
 20 Dy bobloedd a dywyſaſt di
 drwy anial ddryni eſfydd,
 Can law Moſes, a'i ſrawd Aaron,
 ſel deſaid gwirion llynydd.

P S A L. LXXVIII.

Fy mhobli gyd gwrandewch fy neddf
 a boed fy ngreddf i'ch calon,
 Cluſt ymoſylngwch a'n genau,
 i yſtyr geiriau ſpyddlon.
 a Mewn diſtatebion, i barhau,
 ſy ngenau a egoraf:
 A hên ddamhegion oedd ar hyd
 y cynſſd a ddangolaſ.

3 Y rhai a glywſom gynt eu bod,
 ac ym yn gwybod hefyd,
 Ac a ſynegodd yn ddiau
 ein tadau er y cynfyd.
 4 Heb gél mynegwn ninnau'n ſfraeth
 hyn i'w hiliogaeth hwythau:
 Canmolwn *Dduw* i'r oes a ddél,
 ei nerth a'i uchel wyrthiau.
 5 Felly gorch'mynnodd ef ſod cof,
 yn Iagoſ: ac i'r hynaf
 Yn Iſrael ddyſgu i'w blant,
 ogoniant y Goruchaf.
 6 Fel y gwyddid o oes i oer,
 y rhoes ef ei dyſtiolaeth:
 O dad i fab, o fab ei wyr,
 i gadw llwyr wybodaeth.
 7 Gobeithio'n Nuw, coſio ei waith,
 yſydd ſel rhaith enegidol:
 I gael cadw ei orchymyn,
 rhoes Duw'r wers hyn yn rheidiol.
 8 Rhag ofn mynd o'r genhedlaeth hyn
 yn gydynac anuſſud:
 A chalon wann ac yſprgd gwael
 heb aſael gyda 'u llywydd.
 9 Eu tadau, ſel plant Ephraim,
 ynarſog lymm eriacthu,
 Troelant eu ceſâu yn y gad,
 ymroi a dadarnelu.
 10 Cyſammod Duw a wrthodent;
 ni rodient yr ei Gyfraith.
 11 Anghoſo 'i wyrth a wellent gynt,
 a'i ddeddfau oeddnt berſaith.
 12 Yn nhir yr Aipht, ym maes Zoar,
 gwnaeth Duw gyſafanſwyfwy,
 13 Roi dwf y môr yn dda dwr
 a'r llawr yn ſych idramwy. [crych
 14 Y dydd mewn niwl, y nôs a than,
 tywyſaf'n lân ei bobloedd:
 15 Holli'r creigiau a'troi'n llynniau,
 allenwei ei llu a dyfroedd.
 16 Er tynnu dwf o'r garreg lās,
 er llithro'n loyw-lās ſrydau:
 17 Yn yr anialwch digient *Dduw*,
 chwanegent amryw ſeiau.
 18 Yn y diſſaethwch proſent *Dduw*,
 oes ſwyd i ſyw? meiddylent:
 19 A all Duw gael i'n ymaſwyd,
 mewn cyfryw lochwyl? dwedent.
 20 Er taro'r graig a rhedeg dwr
 yn ſfrydau cyſſwr diball:
 All ef roi i'n ſi ra a chig,
 i'n cadw yn ddiiddig ddiwall?
 21 Pan glybu Duw yr araith hon,
 ſel tân yn wreichlon' nynnodd,
 Yn Iago ac yn Iſrael,
 g. a lid yn uchel digiodd.
 22 A'i ddig oedd am na chredent hwy
 i *Dduw* a'i ſywiol ſawredd,
 Ac na welent pa lechyd oedd
 yn ei weithredoedd rhyſeſd.
 23 Gorchymyn yn wybren a'i gwarhu,
 egoryd dryſau'r nefoedd:
 24 A Manna'n ſwyd ſel gwenith oſſ,
 a lawiodd ef i'w luoedd.
 25 Rhoi i ddyn gael rhyw lunizeth da,
 ſel bara yr Angelion:
 26 Gyrru rhyd wybrendd wyrain-wyt,
 gyd a'r deheuwynt nerthlon.
 27 Fel y llwch y rhoes gig i'w hel,
 ac adar ſel y tywod:

Psalmau LXXIX.

28 Ynghylch eu gweri'yll a'u trigfydd
 y glawiai beunydd gawod.
 29 Bwyta digon o wled ddiwael,
 a chael eu bwyd ymunol:
 30 Ac heb ommedd dim ar eu blys,
 nac mo'u hewyllys cnawdol.
 31 A'u ranmeidiau hwy i'w lafnau,
 (ys ofnwn y Goruchaf:)
 Yn Israel lladdog i'w ddig
 w'r etholedig brasaf.
 32 Er hyn pechent, ac ni chredent,
 hwy i'w iach radau rhyfedd:
 33 Treuliodd Duw eu hoës hwy am hyn
 mewndychryn ac oferedd.
 34 Tra fyddai Duw yn eu lladd hwy,
 os celfient dramwy atto:
 Os doent drwy hiraeth at ei räs,
 yn foreu glas i'w gefio.
 35 Os coſent fod Duw i'w holl hynt,
 graig iddynt a gwaredydd:
 36 (Er celfio fionni Duw n'y daith,
 a'u gwenlaith, ac a'u celwydd:
 37 Er nad oedd eu calon yn iawn,
 na fyddlawn i'wn gyfammod:)
 38 Er hyn trugarhai Duw o'r nef,
 e'noddod ef oedd barod.
 Rhag eu difa, o'i lid y troes,
 ac ni chyffroes i'w hartaith:
 39 Coſodd ddyu os marw a wnaï,
 nas gallai ddychwel eilwaith.
 40 Patawl gwaith ycyffroiant hwy
 wrth fyned trwy'r anialwch?
 Gannoddig Duw a'i lwydrifsthai,
 ynghreigiau y diffaethwch?
 41 Troefant, profant *Dduw* a'u chwant
 gan demptio sanct yr Israel:
 42 Anghoſio eu cadw hwynt fel hyn,
 rhag cael o'u caſddyn afael:
 43 Khoefai n'yr Aipht arwydd o'i räs,
 a'i wyrth yn ninas Zoan.
 44 Y modd y troes eu dwf yn waed,
 ni chad dim glân ddwfr allan.
 45 Khoes Duw yngwlad yr Aipht i'w plau
 waed, gwybed, llau, a llyfaint:
 46 Lindys, locust i ddifa'u ffwrth,
 a chenillyg lwyth, mallhaint,
 47 Diftrywiodd Duw eu hyd, gwellt
 eu coedydd, a'i hanfeillaid: [gwydd,
 48 A chenillygceffair, mell't a roes,
 bu wrth eu heinioes danbaid.
 49 Khoes arnynt bwys ei lid, a'i ſär
 ac ing anghreugar diglon:
 Fffwrth ei lldlawgrwydd ef, a'i wg,
 anfonodd ddrwg angelion.
 50 Rhyw ffordd a honi'wld a droes
 heb ludd i'w heinioes angan,
 Ond dwyn eu bywyd hwy drwy haint,
 yn ei ddigofaint yntau.
 51 Yna tarawodd un Duw Naf
 y plant cyntaf anedig:
 Yn nhir-yr Aipht, a phebyll Cam,
 ſef am ei fod yn llawnddig.
 52 Ond (gan droi at ei bobl yn hawdd),
 fo'u twylawdd drwy'r anialfan,
 Fel arwain deſaid, lwybrau pell
 yn wael ddiadell fechan.
 53 Arweiniodd hwynt hwy yn ddiofn,
 drwy'r môr (ffordd ddofn) heb wlychu,
 A'i holl elynion beb ſwy môr,
 ſe wnaeth i'r môr eu llyngau.

54 Rhoe hwy i etifeddu n'rhudd,
 ym mynydd ei ſanctreddrwydd:
 Yr hwn a ddarfu ei warthau,
 a llaw ddeau yr *Arglwydd*.
 55 Rhoeſef y ſad i ddwyn pob ffwrth,
 rhoes i bob llwyth ei gyfran
 O Israel, ac yn eu Plaid,
 rhoi'r hen drigollaid allan.
 56 Er hyn temptient, a digient *Dduw*
 hwn unig yw ſanctreddiol:
 Ac ni fynnent mo'r ufuddhau,
 i'w dytliolaethau nefol.
 57 Ond mynd ar gil ac ymlacâu;
 ſef eu holl dadau, twyll nawa:
 Megys bwa a ſai mewn cad,
 ac ynddo ddaſiad gwyrdraws.
 58 Hwynt hwy yn ſynych a'i cyffroent
 mewndychryn troent oddiwrtho
 Ar wylfa nös, a delw o bren,
 ſel hyn y diglen, eſo.
 59 Ond y Goruchaf'n gweled hyn
 a ddigodd wrthyn, hwythau:
 Felly dirnigodd Israel,
 a gadel ei ammodau.
 60 Yna'r ymadawodd eſo,
 a chyſſeg'r Shilo-dirion
 Ei bebyll a'i bryf-yſgol ddyſg,
 lle 'b' aſai myſg ei ddyinion.
 61 Ei nerth a roes i garchar caeth,
 dan elyn daeth eu mawredd:
 62 Ei bobl ei hân i'r cledau llym,
 (ſal dyna rym ei ddiogedd:)
 63 Ei w'r ieuainc fo'u rhoes i'r räs,
 gwyrion glân rhoes heibio:
 64 Ei offeiriad i'r cledys glân,
 a'i wedd ni chafas wyllo.
 65 Yr *Arglwydd* gwedi hyn deſtroe,
 ſel un a ddoe o gyſgu:
 Neu ſel gwr cadarn wedi gwin,
 yn erwin i'w dychrynu.
 66 Tadodd y gelyn yn ei ôl,
 rhoes mewn tragwyddol wrth lwydd
 67 Rhoeſ wyrion Joſeph dan un pwyth
 ac Ephraim lwyth i dramgydd.
 68 Gwedi cwlio y rhai'n i gyd,
 ſe roes ei fryd ar Iuda:
 Ar ſynydd Sion (ei drefad)
 o'gariad i'w breswylfa.
 69 Yna yr adeiladodd ef:
 adeilad gref a hawddgar,
 Yn gaſſeg'r lys byth i barhau,
 ſel hen ſeiliadau'r ddalor.
 70 Etholed ef Ddaſydd ei wäs,
 yr hwn oedd ddifaſ ſugail:
 Ac a'i dug ef i'r maes yn lân,
 o'i gorlan a'i ddeſed-gail:
 71 O borthl deſaid mamau wyn,
 i'w ddwyn i borthl dnyion:
 Iago, ac Israel, a'u plant,
 dyna ei ſeddiant ſyddlon:
 72 Yntau a'u porthodd hwynt yn ôl
 ei berffaith reiol galon:
 Ac a'u trinodd hwy yn brydferth,
 o nerth ei ddwyllaw cyſion.

P S A L M LXXIX.

Llawer cenhedl (O *Dduw*) a ddaeth
 i'w etifeddiaeth unig:
 Rhod Caerſalem a'i chyſſeg'r hi,
 yn gameddi b gerrig.

Psalmau LXXX, LXXXI.

1 Rhai cyfrh dy weision, wrth eu rhaid
i hediaid y ffurfafen:
2 Fneiliad maes rhai cig dy faint
fel dyma fraind aflawen.
3 Fel ffrydau dwfr tywallt a wnaed,
eu gwaed o amgylch dinas
Caerlalem. heb roi corph mewn bedd,
fel dyma ddiwedd atgas.
4 Ynddirmyg, gwradwydd, ac yn warth,
i bawho'n pob parth ydym.
5 O Dduw pa hyd? wyt byth yn ddig?
ai fel tân ffyrnig poethlwm?
6 Tywallt dy lid ar boblestron,
rhainid adwaenon m' onot:
Ac ar deyma' oedd ni cilw,
(Dau) ar dy enw hynod.
7 Cans wyrion Iago (bobloedd gu)
y maent i'w hyfion n' rhyfedd:
Ac a wnaethant i'r rhei'n y fôd
prei'wylfod anghyffannedd.
8 Na chofia'n camwedd gynti'n hoed,
Dau bryffia moes drugaredd:
Dy noddod a'n rhaghoeddi ni
sy' mewn trueni'n gorwedd.
9 O Dduw einiechyd cymmorth ni,
er mwyn dy ffrî gogonol:
A gwared er mwyn dy enw tau,
ni rhag pechodau marwol.
10 Pan y gosfynnot ple mae'n Dau
dod arnynt arnyw ffonod:
I ddial gwaed dy ddwyfol blant,
ac yno cânt hwy wybod.

11 Duw, doed ochenaid ger dy fron
dy garcharorian rhygaeth:
Ac yn dy ddirlawr ogoriant,
ymddiffyn blant marwolaeth.
12 Ein cymdogion a' th gablodd di,
tâl i'r rhei'n y gwblol
Eu cabledd i'w mynwesau'n hun,
O *Arglwydd* gun zorchestol.
13 Ninnau dy bobla' th ddefaid mân,
a wnawn i't gan ogonawl,
O oes i oes byth i' barhau,
ac i' th sawrhau'n dragwyddawl.

P S A L. LXXX.

Clyw di sugall i Israel,
i'yn arwain fel y defaid,
Hil Iagos, a llewyrcha di,
a' rheddi ar Gerubiaid,
2 Fel y gwelo Ephraim hyn,
Benjamin a Manasses:
Cyfod, cymmorth a gwared ni,
o' th sawr ddiaoni cynnes.
3 Llewyrcha d' wyneb, dychwel ni,
Dau di a'n cedw'n gythym:
4 Dau y lluoedd, clyw ein gweddi,
pa hyd y fori wrthym?
5 Llewa i' bara drwy wlo'n dôt
a wnaethot di i'r eiddod:
A rhoi iddynt ddagrau bob awr,
drwy fefur mawr yn ddiod.
6 Duw i'n gelynyon o bob parth,
rhoist ni yn warth i'n gwatwar:
7 Llewyrcha d' wyneb, dychwel di,
felly i'n cedw'n gynnar.
8 Dygaist o'r Aiph winyddden i'r,
rhoist iddi dir i dyfu:
A'r holl genhedloedd o bob mann,
troist allan cyn ei phlannu.

9 Arloefast y tir o'i blaen hi,
a pheraist iddi wreiddio:
10 I lanwod, cuddiodd bob brynnallawr
fel ceardwydd mawr yn brigo.
11 A'i hiraid frig yfyn yr oedd
hyd foroedd ac afonydd:
12 Pam y rhwygaist gae i' fath bwr lwyn
i bawb i ddwyn ei ffirwythydd?
Pawb ai heibio'n tynnu ei grawn,
pan oedd hi'n llawn ffirwyth ami:
13 A'r baedd o'r coed yn ffrî'r llawr,
a'r bwytsel mawr i'w pheri.
14 O Dduw y lluoedd, derych, gwel,
a dychwel i ymgleddu
Y winlan hon a blemast di,
a' th law, a'i rhoddi i dyfu.
15 Lle cadarnheist i ti dy hun,
dy brif blanhigyn dedwydd:
16 I lygrwyd a'r cledd, a'r tân yn faith
a hyn o waith dy gerydd:
17 I grychau gwr, dy ddeheu law,
boed drostaw dy fraich nerthol:
Hwn a sicchrast i ti dy hun,
sef dros fab dyn dewisol.
18 Trau hwn tra rhoddyd di dy law,
oddiwrthaw ni ddychwelwn:
O Dduw, dadebra, bywha ni,
ar d' eby di y galwn.
19 A dadymchwel nyny i dyf,
O *Arglwydd* Dduw y lluoedd:
Tywynna arnom d' wyneb prydd,
ni a gawn iechyd bythoedd.

P S A L. LXXXI.

O Cenwch sawl i Dduw ein nerth,
cerdd brydferth cenwch iddo:
A Iafar lais, a genau ffræth,
gerddwriaeth i Dduw Iago.
2 Cymmerwch gathl y psallwyr lân,
a moelwch dympanu hefyd:
3 A cheiswch ganu hyd a hyn
y nabl a'r delyn hysryd.
4 Cenwch udcorn ar loer newydd,
y pryd fydd nodol iddo:
5 Sef deddf yw hon ar wyluchel
Dau Israel ac Iago.
6 Yn Ioseph clymmodd hyn yn ddyf,
pan ddaeth o fyig yr Aiph-wyr:
Ile clywais iaith oedd ddeleithr im',
heb ddeall-dim o'i hysfyr.
7 Dwedodd fy Nuw drwy nerth fy mraich
tynnais faich eich dywyddau:
Ac felly tynnais eich dwy law,
i'madaw a'r ffwrneisiau.
8 I' th hînder gelwaist amaf fi,
gwaredais di sut yma:
Wrth laistaran fy mhrofiad oedd,
ynglann dyfroedd Meribba.
9 Fy mhobl Israel gwrandao fi,
os yfytiri yn fyddlon:
10 Na fid ynot arall yn Dduw,
na chrymma i gaudnw estron.
11 Myf yr *Arglwydd* Dduw a' th ddug
o'r Aiph-tir farrug allan:
I lanwal dy tol heb ddi'fys dafn,
lleda dy fasn yn llydan.
12 Ni choeliai Israel fy rhybudd,
ni fyddent ufudd imi.
13 Gollyngais hwynt i'w ffordd eu hun,
i'w cyngor cyndyn hynny.

Pfalmau LXXXII, LXXXIII, LXXXIV.

- 13 Och na wrandawfai Israel,
gan rddio'n ffeil fy llwybrau:
14 A phwyfai llaw llethafwn fronn,
eu holl elynion hwythau.
15 Cateion ein dau, yn ei lid,
a oitngesid iddaw;
Ac ef a roefai yn y tir
ammodau hir i'r eiddau.
16 Ein dau a roefai iddynt borth,
drwy ffraser cymorth rhadol:
Rhoi mēl o'r graig, rhoi laeth yn ffit
a gwenith yn ddigonol

PSAL. LXXXII.

Holl farnwyr byd mae Duw 'n eu
pe cymrent addysg ganddo: (myig
Duw yw ymyig y duwiau mân,
a'i farn fy lán heb wyro.

- 2 Pahyd y rhoddwch farn ar dro,
gan bleidio gyda'r trawion?
3 I'r tlawd, ymddiffad, rheidustwch,
paham na fernwch union.
4 Gwardedwch chwi y gwann a'r gwael
a'r tlawd heb gael mo'i gyfraid:
(Pan ddyl y rhei'n y ger eich bron)
o ddwylo'r trawion diriaid:
5 Gwyr heb wybod heb ddeall chwaith
i'n rhodio taith tywillni:
Ni fyfent hwy pe siglai'nghyd,
yr hollfyd a'i fyfenni.
6 Dwedais mai dwiau ych yn siwr,
a phlant i'r Gwr goruchaf:
Er hyn fel dŷn marwa wnewch,
un gwymp a gewch a'ch hynaf,
7 Dau cyfod, a dyro farn ar
y ddaiar a'i theynaioedd:
Cans mawr yw d'etifeddiaeth di,
a feddi'r holl ghenhedloedd.

PSAL. LXXXII

NA oftega nathaw, na fydd
di lonydd, Duw y lluoedd:

- 2 Wele, d'elymion yn cryfhâu,
gan godi'r pennad i'r nefoedd.
3 Ymgynfrinachu dichell inn,
y lle mae ganddyn fwriad,
4 dychymmygu diben prudd,
i ni i'r ymgydd danad.
5 Dwedafant: de'wch difethwn hwynt
na byddo honynt genhedl:
6 na byddo byth (mieddant hwy)
am Israel mwy mo'r chwedl.
7 Ymgynhoraiaid bawb ynghyd,
ac yn un fryd i'r herbyn.
8 Edom, Hamael, Moab blaid,
a'r holl Hagariaid cyndyn.
9 Gebal, Ammon, A'aleciaid,
Philistiaid a gwyr Tyrus.
10 Affur yn gydsfrach, a phlant Lot,
fai dyna gnot maeleus.
11 Tal dithau adres yn y mann,
megysi Maidian greulon,
12 Sitera, ne'i Jabin fwrth,
a laddwyd wrth Ian Cizon.
13 Yn Endor gynt bu laddfa sawr,
ar hyd y llawr ar waigâr:
14 Gwna honynt hwythau laddfa ail,
â'u cyrph yn dall i'r ddaiair:
15 Gofod eu bonedd: hwy fel Zeb,
ac Orebyr un ddiwedd:
16 A'u tywyfogiog fel Zeba,
a Salmunna i orwedd.

- 12 Dwedent y mynnent yn eu byw
 gyssegrfa Duw i'w meddiant:
 13 Fel troead rhod, neu wellt mewn
 dyna yr hynt a gaffant (gwynt,
 14 Fel y llyf y tân pob pren crin,
 a'r ffam yr eithin mynydd;
 15 Felly ath'rforin, ynild hwy'n gynt
 na dychryn corwynt effydd.
 16 Llanw eu tâl o warth a chwys,
 ceisiant arffrys yr *Arglwydd*,
 17 Ac yn dragwyddol iddynt bydd,
 gywilydd, medd, a gwraddwydd.
 18 Diferther hwynt; gwyped dynbyw
 mai d'enw di yw Jehofah:
 Ac mai t'i'n unig *Dduw* sydd ar
 y ddalir yn oruchaf.

PSAL. LXXXIV.

DY Babell di mor hyfryd yw
(O *Arglywydd* byw y lluoed!)

- 2 Mynych chwennychais weled hui-
 rhag mor dra-thirion dyoedd.
 Mae f'ennaid i (fy lôn) mewn biys,
 i'rh gyffegr lysdueddus :
 Fynghalon i, a'n holl gnawd yw,
 yn Nuw byw'n gorfoleddu.
 3 Aderyn y to cafodd dy,
 a'r wennol fryi'w chywion,
 Le wrth dy allor di i'w trip,
 fy Nuw a'm brenhin tirion.
 4 Gwyn eifd a dryg yn dy dy,
 caifi dy foliannu ddigon :
 5 Ac ynot ti fy'n cadarnhau,
 a'th lwybrau yn eu calon.
 6 Pe rhon a gorfod ar y rhai'n
 rhyd glyn wylfodain dramwy :
 Gofodant f'ynnon iddyn' hwy,
 a'r glaw a leinw fwsfwy.
 7 Anr'hagddynt bawb o nerth i nerth,
 nes cael yn brydferth ddysod :
 I'm ddangos i *Dduw* ger ei fromn,
 yn Sion ei brei'wylod.
 8 *Arglwydd Dduw* lloedd clyw fi,
 a'n gweddi O *Dduw* lagof :
 9 Gwel wyneb d'enneinlog, a'i f'fâd,
 Duw 'n tharian n'âd f'n ankof.
 10 Gwell yw nâ mil, un dydd i'r th dy,
 am hynny mwy dewifol.
 Im' fod ar riniog y drws tau,
 nâ phlatau yr annuwl.
 11 Sef, haul a tharian yw Duw mîd,
 a rydd rîd a gogoniant :
 Ni lestaif ef ddaioni maith,
 i'r rhai a berffaith rodiant.
 12 O *Arglwydd Dduw* y lloedd mawr-
 anfon i lawr dy gymmod :
 Dedwydd yw'r dy'n a roado i'grêd,
 a'i holl ymddiried yncd.

PSAL. LXXXV.

DA wyt i'ch dir (Jehofah N2r)
dychwelst gaethder Iago

- 2 Maddedaist drawiedd dy bobl di,
mae 'u camwedd wedi guddio.
3 Tynnaist dy lid oddiarnom ni
troist o ddiglloni awchlym:
4 O *Dduw* einneth tro'ninnau 'n well
a thlid bid bell oddiwrthym.
5 A byth y digi wrthym ni?
a fori di hyd ddiwedd?
A falf dy lid o oes i oes?
Ddw gwranddo, mocs drugaredd.

- 6 Pam? oni throi di a'n bywhau,
a llawenhau yr eiddod?
- 7 O dangos in' dy nawdd mewn pryd,
felly cawniechyd ynod.
- 8 Beth addywaid Duw am danaf
mi a wrandawaf hynny:
Fe draetha heddi'w bobl, a'i Sainct,
rhag troi ym mraint ynfydu.
- 9 I'r rhai ofnant *Arglwydd* nef,
mae 'iechyd ef yn agos:
Felly y caiff gogoniant hir,
o fewn ein tir ni agos.
- 10 Eiddugaredd, a'i wirionedd,
ar unwaith cyfarfuant;
Ei uniondeb, a'i hedd ynghyd,
drwy'r tîr ymgdugufant.
- 11 Gwirionedd o'r ddalair a dardd,
uniondeb chwared o'r nefoedd,
- 12 Duw a ddenfyn in' ddaioni,
a'n tîr i roddi cynydd.
- 13 Uniondeb oedd o flaen Duw nef,
a'r cyfionef aed rhagddo:
A Duw a rodia yn ei waith,
fel i'r un daigh âg esof.

P S A L. LXXXVI.

- G**ostwng O *Arglwydd* y glust dau,
clyw fy ngweddïau trymion:
Gwrando fîly druan a thlawd,
o'th barawd drugareddion.
- 2 Cadw fy oes, gwr cynnwys wy,
ac itti'r ydwy'n credu:
Duw bydd achubwr dai'th wâs,
o'th râs tyr'di'm gwaredu.
  - 3 Trugarhâ wrthys *Arglwydd* mād,
can's arnâ llefa'n ddibald:
4 Einioes dy wâs Duw llawenhâ,
can's attat coda f' enaid:
  - 5 Can's ti'o *Arglwydd* ydwy't dda
i'th bobloedd a thrugarog,
I'r rhai a alwant arnat ti,
mae dyddaioni'n bleidlog.
  - 6 O *Arglwydd* clyw fy llais mor llymm,
a'm gweddi i'm myfyrdod:
  - 7 Clyw fy llais, gweli fy nglywys,
y dydd y bwyf i'm trallod.
  - 8 Ymysg y duwiau nid oes un,
fel dydi Gun gogoned:
Ymysg gweithredoedd cymmain hūn,
nid oes yr un weithred.
  - 9 Y bobloedd oll a wnaethost (Iōn)
o'th flaen don' ac addolant:
A pha le bynnag ar y bōnt
i'th enw rhont ogoniant.
  - 10 Can's tydi ydwy't fawr a phur
yn gwneuthur rhyfeddodau:
A thydi'n unig wyt yn *Dduw*,
ni cheisfwn amryw Dduwiau.
  - 11 Dyig i mi dy sfodd (O *Arglwydd*)
câf yn rhwydd dy wirionedd:
Gwna fy nghalon yn un â thi,
ac ofnâf fi dy fawredd.
  - 12 Fy *Arglwydd* *Dduw* molizannaf di,
â holl egni fy nghalon:
Ac i'th fawr enw byth gan dant,
y rhoef ogoniant cyfion.
  - 13 Can's mawr yw dy drugaredd di,
tu ac attâf fi yn barod,
Gwaredaist f' enaid i o'r bedd,
ac o'r gorddyfneid isod.

- 14 Duw, daethant arnaf si w'r beilch
fel llu o welich ewin ddron:
Ceisient ddwyn f' einioes o'r byddhwn,
i'w golwg gwn nad oeddyd.
- 15 Ond tydi'n unig wyd hawddgar,
a chlaear dy drugaredd.
- 16 O edrych arnaf moes dy râs
i'th wâs y fydd i'th orllwyn:
Dod im' dy nerth, cadw fel hyn
fi plentyn dy lawforwyn.
- 17 O *Dduw* dod o'th serch im' arwydd
er gwradyddi'm cafeion:
Pan welant dy fod yn rhoi nerth
im' ac ymadferth ddigon.

P S A L. LXXXVII.

- S**ailfeini hon (Ief Sion) tydd,
a'r gyffeigr fynydd ucho,
2 Ac ar dy byrth rhoes Duw ei serch,
uwch pob trig lannerch Iago.
- 3 O ddinas Duw, preswylfa'r Ion,
mawr ydyw'r Ion am danad:
A gogoneddusair it' tydd,
uwch trigfennydd yr holl wlad.
  - 4 Rahab, Babel, a Phalestin,
a Thyrua sin, a'r Mwriaid,
A fu i'th blant elynion gunt,
mae rhai o honynt unblaid.
  - 5 Ond dwedyr hyn am Sion ber,
fuanwyd llawer ynddi.
Nid ymbell un, can's i'wccwr da
yw Duw gorucha' lldi.
  - 6 Fe rydd yr *Arglwydd* yn ei rif
y neb fo cyfrif honot:
Efe a esyd hyn ar lēd
Ief, Hwn a aned yno.
  - 7 Cantor tafod, a cherddor tant;
pob rhai it' canant fawr-glod:
A thrwy lawenydd mae'n parhau,
fy holl fynhonnau ynod.

P S A L. LXXXVIII.

- O** *Dduw* fy iechyd, nōsâ dydd
mae' ngweddi'n uffudd arnâd;
- 2 Gostwng dy glust, O *Arglwydd* nef,
a doed fy llef hyd attad.
  - 3 Can's mae fy enaid mewn dull caeth,
a'm heinioes aeth i'r beddrod:
  - 4 Fel gwr marw y rhiswyd fi,
a'm nerth oedd wedi darfod.
  - 5 Mor farw a rhai wedi eu lladd,
a'i tasu nghladd mewn angof,
A laddit di mor siwr a hyn,
na bai byth-honyn atgof.
  - 6 Gosodaist fi mewn dyfnder trwch,
ac mewn tywyllhâ eithaf,
  - 7 Khoist bwys dy ddig ar y corph mau,
a'th holl for-donnau arnaf.
  - 8 Pellheist fy holl gydnabod da,
y wyf yn ffeidd-dra iddyn:
Ni chaf fi syned, at un câr,
yr wyf mewn carchar rhydyn.
  - 9 Y mae fy ngolwg (gan dy lid)
mewn gofid o fawr gystudd.
Duw llefais arnat yn fy mraw,
gan godi'n nwyllaw beunydd.
  - 10 Ai i'r meirw dangosi wyrth?
a ddōnt i'th byrth i'th foli?
  - 11 A draethir dy fawl yn y bedd,
a'th lān wirionedd heini?

Psalmau LXXXIX.

- 12 Ai mewn tywyll y mae dy rŵd?
a'th iowndeb yngwlad angof?
- 13 Fel hyn (Duw) llefaia'rhat ti,
o' clyw fy ngweddi etto.
- 14 Pam (O'r *Arglwydd* a'm Duw) i'm
y rhoi f' enaid ar wrthod? (rhaid
Acy cuddi dy wyneb pryd?
fy nghuel i gyd fydd ynodd.
- 15 Truan ymron marwolaeth wyf,
mewn trymglwyf o'm ieuenaid:
A'th ofni bŵm yn nychbeth gwael.
gan ammau cael mo'r iechyd.
- 16 Dy ddis a lifodd drosoffi,
d'ofn fydd i'm torri'en esfrydd,
Fel deif y daethant yn fy nghylch,
do, do, o'm hamgylch beunydd.
- 17 Ymhell oddiwrth y rhoist bob câr,
Pob cyfaill hygar heibio.
A'm holl gydnabod a fu gynt,
yr ydynt yn ymguddio.

P S A L. LXXXIX.

- M**Y syriaf gerdd byth i barhau,
o drugareddau'r *Arglwydd*:
A'i wirionedd i'm genau fydd,
hyd dragwydd yn ebrwydd.
- 2 Sef dwedais hyn: cair byth yn wir,
adeileid trugaredd:
I barhau byth cair yn y nef
dy gadarn gref wirionedd.
  - 3 Fel hyn (O *Dduw*) attebau i'm,
mi a wnaethon rwym gan dyngu
i Ddaiffdd f'etholedig was,
a'r gair o'm grŵs yn tarddu.
  - 4 Fel hyn sicrhaf dy hâd di byth,
a gwnaf wehelyth drefniad.
I'th gadarn saingc o oed i oed,
mi a rof bob troed yn wastad.
  - 5 Am hyn y sicrwydd tragwyddawl
y nef o fawl dy wyrthiau:
Yngoriedd Sainc, ynghyrchfa hedd,
am bur wirionedd d' eiriau.
  - 6 Pwy fydd cystall â'n harglwydd cu,
pe chwiliid llur'r wybrennau?
Ymwig Angelion pwy fel Iŵn
sef ymblith meibion duwiau?
  - 7 Drwy gynulleidfa ei Sainc ef,
Duw o'r nef fydd ofnadwy:
A thrwy'r holl fyd o'n hamgylch ni,
ei ofni fydd ddyladwy.
  - 8 Pwy fydd debyg i ti *Dduw* byw,
O *Arglwydd Dduw* y lluoedd?
Yn gadarn lŵr, a'th wir i'th gylch,
o amgylch yr holl nefoedd.
  - 9 Ti a otyngi y môr mawr,
a'r donn hyd lawr yn ystg:
10 A nerth dy fraich curi dy gas,
yr Aipht fel gwâs lluddedig.
  - 11 Eiddot nef a daiar i gyd,
feilhaist y byd a'i lawr:
12 Gogledd, deau, Tabor, Hermon,
sy dirion yn dy enw.
  - 13 I'th fraich mae grym, mae nerth i'th
a'th gref ddeheulaw codi: (law
14 Nawdd a barn yw dy orfodd hir,
a nawdd a gwir a geri.
  - 15 Eu gw'nfyd i'r holl bobl a fydd,
a fôu llawenydd ynodd:
Ac yn llewyrch dy wyneb glân
-y rhodia i gyfarfod.

- 16 Yn d' unig enw di y cânt,
fawl a gogoniant beunydd,
Yn dy gyniawnder codi wnânt,
ac felly byddant ddedwydd.
- 17 Can'ti wyt gryfder eu nerth hwy
lle caffent fwy o dycciant:
Dydi a ddercheu eu cynn,
ac felly cedym fyddant.
- 18 Can's o'r *Arglwydd* a'i ddaiond,
y daw i ni anddifyn,
O Sainc Israell drwy ei law,
oddiyno daw ein brenhin.
- 19 I'th Sainc y rhoist gynt wybodaeth,
drwy weledigaeth nefol
Golodais gymmorth ar gryf ghn,
dercheuais un dewisol.
- 20 Cefais (enneimais ef yn ôl)
fy ngwâs dewisol Dafydd
21 Ag olew sanct: Braich a llaw gref,
rhoist gyd ag ef yn llywydd.
- 22 Ni chaist gelyn ei orthrymmu,
na'i ddrygu un mab enwir:
23 O'r aen y coetha'i elynion:
a'i holl gaeion dihir.
- 24 Fy ngwirionedd, a'm trugaredd,
rhof i trwy gariad iddo,
Ac yn fy enw i yn ddiorn,
dercheu ei gorn esfo.
- 25 Golodaf ei law ar y môr,
ac o'r goror bwygilydd:
A golodaf ei law ddeau,
hyd terfynau'r afonydd.
- 26 Ef a weddia amaf i
i'w galedi, gan ddwedyd,
Ti yw fy nhâd, fy Nuw, fy ngharn,
yn gadarn o'm ieuenfyd.
- 27 Minnau gwnaf yntau i'm fâb,
yn gynfab ac etifedd,
Ar brenhinoedd y ddaiau lla,
yn uwch ei rŵs a'i fawredd.
- 28 A chadwaf iddo (yr un wedd)
drugaredd yn dragwyddol:
A'm cysammod iddo yn llawn,
yn ffriddlawn, ac yn nerthol.
- 29 Golodaf hefyd byth i'w hâd,
nerth a mawrhâd uwch bydoedd:
A'i orfodd saingc ef i barhau,
un wedd a dyddiau'r nefoedd.
- 30 Ond os ei blant ef (drwy afriol)
nid ânt yn ôl fy nghyfraith,
Os hwy ni rodiant, gan barhau,
i'm beirn a'm llwybrau perffaith.
- 31 Os fy neddfau a halogant,
ni chadwant fy holl eirchion,
32 Yna'r ynwelaf â'u cam gwrs,
â gwiall scwrs, neu goedffon.
- 33 Ond ni thorraf ag ef un nodd,
o'm hammod, a'm trugaredd:
Ac ni byddaf i ddim yn ôl,
o'm ystyriol wirionedd.
- 34 Ni thorraf fy nghysammod glân
a ddaeth allan o'm genau,
Ac ni newidiaf air o'm llw,
mi a rois hwnnw'n ddaiau.
- 35 Yn fy sancteiddrwydd tyngais i'm
na phallwn ddim i Ddaiffydd.
- 36 Bydd ei hâd a'i drwn, yn ddi draul
o'm blaen fel haul tragwydd.
- 37 Yn dragwydd y sicreir ef,
fel cwrw (a nef) planedau

Pfalmau XC, XCI

Haul neu leuad, felly y bydd,
ei gwrstragywydd yntau.
58 Ond ti a'n ffeiddi all ar fyrr,
ac yn ddjystr lidiog.
Di a gyffroast yn dra blin,
wrth dy frenhin enneiniog.
39 Diddymmaist di dy air i'rh was,
a'rh ras, a'rh addewidion:
Ac a'i halogaist ef yn sawr,
gan dadu llawr ei goron.
40 A dryllaist ei sagwrydd ef,
a'i gaer gref rhoist yn adwy,
41 Yn egored felly y mae
yn brae i bawb sy'n tramwy.
42 I'w gymdogaion gwarthrudd yw ef,
a than law gref ei elyn,
A llawen iawn y codent ffeidd
bob rhat a oeddi'w erbyn.
43 Troist hefyd fin ei gleddau ef,
a llaw oedd grefa blygaist:
44 Darfu eileidd ef a'i wawr,
a'i drwn i'r llawr a swrfaist.
45 Pryd eniwenidid heibio'r leth,
a thi a'i gwnaeth cyn fyrrer.
A bwrlaist drostro wradwydd mawr,
o nenn hyd lawr y torred.
46 Pa hyd fy Nuwy byddi'nghudd?
ai byth. fy llywydd nesol?
A lyg dy lid ti fel y tan
yn gyfan yn dragwyddol?
47 O cofia'r oes ei bod yn ferr,
ai'n ofer gynt y gwnaethost
Holl blant dynion? o dal dy law,
ac in'ni ddaw yn rhydoft.
48 Pa wry sydd a'i oes dan fel:
na ddol marwolaeth atto?
Bwy a all ddiange, ac ni ddaw
y caib a'r rhaw i'w guddio?
49 O mae dy hoddod *Arglwydd* gynt?
mae helynt dy drugaredd?
Mae dy lw, o yfryiol sydd,
i ddafydd i'rh wirionedd?
50 Cofia *Arglwydd* yn wradwydd llymm
lle'r ydym ni, dy weision:
Yr hwn a dawdd i'm monwesti,
gan ffoft y Cawri mawrion.
51 Yr hwn warth'r oedd d'elynon di
i'r yn ei roddi'n lliidiog.
(Fy *Arglwydd Dduw*) a'r un syrhad
idroeddiad di enneiniog.
52 Moleryr *Arglwydd* byth, Amen,
a byth Amen, hyn syddo.
Moleryr *Arglwydd* byth, Amen,
a byth, Amen, hyn syddo.

P S A L. XC.

DUW! buost in' yn *Arglwyddda*,
ac yn breswylfa i drigo.
O bryd i bryd, felly yr aeth
bob rhyw genhedlaeth heibio.
2 Er cyn rhoi sail y mynydd mawr,
cyn llunio llawr cwmpas fyd.
DUW! o dragwyddol wyt cyn neb,
hyd dragwyddoldeb hefyd.
3 Weithiau i ddiustr y troi ni,
troi diethau wedi'n rhydda:
A dwedi cyn ein mynd i'r llwch,
dychwelwch meibion Adda.
4 Can's deg can mlynedd fel doc ynt,
pan elo u helynthheibio,

O'rthlaend, megys gwylfa nos;
ni chaiff ymdangos er to.
5 Nid yw dyn ond fel hun, neu ail
i addail, neu lifseiriant.
Neu megys glâs lyfieuyn gwann,
mor fuan y newidiant.
6 Yr hwn y borau gwyrddlas sydd,
a gwawr onewydd arno:
Ond pan y torreref brydnhwan,
yn fuan iawn mae'n gwywo.
7 Can's yn dyllid difethwyd ni
gan ofni dy ddigofaint,
8 Rhoist ti ein betu gerdy fron,
a'n holl ddirgelion ddirghaint:
9 Can's drwy dy ddig mae'n dyddiau ni
a'n tegwch gwedi darod.
A'n holl hynyddoedd yntar ben,
fel gorphen hen-chwedl gorod.
10 Ein holl iwnyddoedd yw iaith ddeg,
dau baump chwaneg os bydd grym:
Yna ein nerth a'n boen blin iawn,
i sfford yrawn yn gyfym.
11 Ond pwy a edwyn nerth dy lid?
mawr ond fydd o'rth forri:
Sef fel y maedy ofn di'n sawr,
dy ddig sydd ddirfawr iol.
12 Dyl'g felly'n rifo'n dyddiau gwael,
i'n calon gael doethineb.
13 Duw pa hyd? tyrd a dod yn hawdd
i'rh weision nawdd ac undeb.
14 Yn forau iawn diwalla ni
a'rh sawr ddaioni eioes,
Fel y cassom ni lawen fyd
yn hyfryd dros ein heinioes.
15 Gwna ni yn llawen, buom brudd
pan oedd in' gyfrudd dybryd:
A chwedl llawer blwyddyn drom,
y rhai y cawfom adfyd.
16 O *Dduw*, gwna welod dy sawr waith
a'rh wrthiau maith i'rh weision,
A'rh odidowgrwydd, a'rh fyniant,
y myg eu plant a'u hwyron.
17 Arnom ni doed rhad Duw a'i nerth
i allu pryderth weithiau,
Duw dod ein gwaith mewn trefnid dda
Duw trefna waith ein dwylaw.

P S A L. XCI.

YSawla drigo, doed yn nes,
yn lloches y Guruchaf,
Ef a ymerys i gael bod
vnghyfod hwn sydd bennaf.
2 Fy holl ymddiffyn wyt a'm llwydd,
wrth fy *Arglwydd* y dwedaf,
A'n holl ymddried tra fwy fyw,
sydd yn fy Nuw Guruchaf.
3 Can's ef a weryd y roes dau,
oddiwrth saglau yr heliwr.
A hefyd oddiwrth bla, a haint,
echryshaint, ac anghyflwr.
4 Ei eiggyl drofot ef a rydd,
dan ei adenydd byddi.
Yn ddiogel: a'i wiredd gred
sydd gylch a bwccled iti.
5 Ni ddvchryni er twrf y nos,
na'r dydd o achos hedfaeth,
6 Er haint, neu bla, mewn tywyll sydd
neu hanner dydd marwolaeth.
7 Wrth dy gyllys y cwmpa mil,
a dengmil o'rth law ddeau;

Psalmau XCII, XCIII, XCIV.

Ac ni ddaw drwg yn dy gysyl,
a thi a' gwyl yn ddiau,
8 A'th lygaid y gweli di dal
i'r enwir gwammal anian,
9 Sef fy holl oibaith wyt (O Dduw)
ac uchel yw dy drigian.
10 Niddigwydd niweid i't', ond da,
na phla, na din echryson.
I'r h eglwys a'th gyn lleidia nawdd,
11 Can's arch-wdd i'w Angelion,
I'th ffyrdd dy gadw a'th gynllwyn,
a'th ddwyn a' dwylaw hardd deg,
12 Rhag digwydd it ddrwg (hyd ynoed)
taro dy droed wrth garreg.
13 Dy langfa fydd ar y llew dig,
a'th wenyng fethari;
Ar greulon genau'r llew o'r graig.
ac ar y ddraig y lengl.
14 Mi a' gwaredaf ef rhag brad,
am roi ei gariad arnai,
Am adnabod fy enw mau,
yn ddiau y derchafaf.
15 Geilw arnaf m'al gwrandawaf,
mewn ing y byddaf barod,
Gwaredaf hefyd rhag ei gas,
a chais drwy unddas fawrglod.
16 Fo gais fyw yn ddigion o hyd,
caiff yn y byd hiddiddiau:
Dangosaf iddo radlawn i'w hach,
a'm iachawdwr aeth i'w anau.

P. S. A. L. XCII.

Moliannu'r *Arglwydd* da iawn yw,
A chyfarch Duw yn bennaf:
A chanu i'th enw di fawl.
a'th gamawl (y Goruchaf.)
2 Y boreu am dy drugedd,
a'th wirionedd jon y nos.
3 Ar ddecan nabyll, a thelyn,
mysiro hyn a'i ddangos.
4 Sef drwy dy weithred llawenwy',
ennyn o nwy n fy Nuw Naf.
Yngwaith dy ddwyllaw fy Nuw Idr,
beunydd y gorfoleddaf.
5 Dy weithredoedd ond mawrion ynt?
6 Dy helynt nis gwyr anghall:
Dy feddyliau o ddyfolaen fryd,
hyn nis gwyr ynyd ddeall.
7 Pan fodeuo y enwir ddyf,
megys llefieun iraidd,
Pan fo drygweilch yn gref eu plaid,
Duw vno rhaid eu diwraidd.
Y drwg flazur uchel yr ant,
a hwy a lyrhiant beunydd:
8 Tithau yr *Arglwydd* yn ddirgel,
wyt uchel yn dragwydd.
9 O *Arglwydd* wele d'elynon.
dy gaeion difethir;
A holl weithredwyr trais a cham,
yn ddinam a waigerir.
10 Tydi a dderchen fy nghorn,
sef yr unicorn perffaieth,
Wefed a gwerthfawr olew fr,
i'm taenellir i eilwaith.
11 Fy llygaid a welant hefyd,
fy ngwynfyd o'm gelynon,
A'm clustiau a glywant ar frys
f' ewyllys am ddrwg ddynon.
12 Y cyfion blodau i'r nenn,
sef y balmwydden union,

Cynnyddu yn iraidd y bydd,
sef cedrwydd yn Libanon.
13 Y rhai a blannwyd yn nhf *Dduw*,
yn goedwydd byw y tyfari;
Ac ynghypteddau ein Duw ni
y rhei'n a fodeuo.
14 A dwyn eu ffyrwth a wnant ofaint,
yn amser henaint etto.
Tirion, iraidd, a phrofidwy
a fyddant hwy yn bilio.
15 I ddangos nad traws, ac nad cam,
yw f' *Arglwydd* a'm cadernid,
Ac nad oes ynddo na chamwedd,
na dim anwriedd hefyd.

P. S. A. L. XCIII.

Teyrnafu y mae yr *Arglwydd* (godd)
mewn ardderchogwrwydd gwll.
Ymwil'godd f' *Arglwydd* yn brydferth,
a nerth yn ymwreysfodd.
2 Fe a sicrhodd sail y byd
heb f'fryd yn ddiareb;
Dy faingeriod a ddarparwyd,
ti wyd o'r tragwyddoldeb.
3 Y llifeiriant (fy *Arglwydd*) faint
y llifeiriant yn codi.
Tyrfau a llif yn rhwygo'r llawr
a thonnau mawr yn coethi.
4 Cadarn yw tonau y moroedd,
gan dyrfa dyfroedd lawr.
Cadarnach yw yr *Arglwydd* mau,
yn nhyrau yr uchelder.
5 Dy dyfiolaethau ynt siwr iawn,
sef cyfion yw fanchreiddrwydd,
A gweddus yn dy dy di fydd,
byth yn dragwydd f' *Arglwydd*.

P. S. A. L. XCIV.

O *Arglwydd Dduw*, Duw mawr ei
dialwr llynn bob traha, (rym)
O *Dduw* y nerth, ti biau'r tal,
a'r dial, ymddiffleiria.
2 Ymddercha di farnwr y byd,
a thâl i gyd eu gobrwy.
I'r beilchion a'r trahus dod
y tal a fo dyladwy.
3 Pa hyd? (O *Arglwydd*) o pa hyd,
y chwared gwyr byd drygonus?
4 Yr ymfalchiant yn eu drwg,
gan fygwth amlwg f'frostin?
5 A'th bobl di *Arglwydd* a fueddant,
a chyftuddiant dy dretad.
6 Y weddw, a'r dieithr a laddant,
lliasant yr amddifad.
7 Dwedasant hyn heb geisio cel,
ein gwaithni wel yr *Arglwydd*:
Ac ni ddeall Duw fago hyn,
ini ni ddiigynahwydd.
8 Y mysg y bobloedd difraw don,
ystyrwch ddynion angall.
Chwithau ynyfydon, o pa bryd,
y rhowch eich bryd ar ddeall?
9 Hwn a wnaeth y glust i bob byw,
oni chlwyef yn amlwg?
Ac oni wel hwnnw yn hawdd
a lunawdd i ni olwg?
10 Oni cherwydd hwnnw chwi
fy'n colpi pob cenhedlaeth?
Ac oni wyr hwnnw y fy'n
dyfgu i ddyn wybodaeth?
11 Gwyr yr *Arglwydd* i feddyliau dyn
mai gwagedd y dyn diffaith.

Psalmau XCV, XCVI.

- 12 Duw, dedwydd ywa gospech di,
a'i sfforddi yn dy gyfraith:
- 13 Yrhon a ddyig i ddyn warhau,
i fwrw dyddiau dihir,
Tra foer yn darparu y clawdd,
y fann y bawdd yr enwir.
- 14 Can's ein lŵr ni ei bobl ni ad,
a'i wir dretad ni wrthyd,
- 15 Eſ at farn iawn a gadarnhâ,
a phob dyn da a'i dilyd.
- 16 Pwy a gyfyd gyd-a myfi,
yn erbyn egnitrawled?
- Pa rai a lafant ar fy nhu
yn erbyn llu anwired?
- 17 Oni bai fod Duwimi yn borth,
ac yflyn cymmorth imi,
Braidd fu na ddaethai imy loes
a roesai foesi dewi.
- 18 Pan fawn yn cwyno dan drymhau,
rhag bod i'm camrau lithro.
Fy *Arglwydd*, o'r h drugaredd drud,
di a'm cynhelud yno.
- 19 Pan fo ynoſ amlaf yn gwau,
bob rhyw feddyliau trymion,
Doe dy ddiddanwch di ar dro,
i gyffuro fy nghalon.
- 20 A oes gyfeillach i ti *Dduw*,
a maint yr annuwiolion?
Hon a lunia enwired maithe
yn lle y gyfraith union.
- 21 Y rhai i'n ymdyrru ynghyd,
ar ffriddwyn oes y cyſon:
Ac yn ieu cyngor yr ymwnaed
i geisio gwaed y gwirion.
- 22 Ond yr unig lŵr fydd er hyn,
yn llwyr amddiffyn f' enaid:
Eſ yw fy nerth o'm hola a'm blaen,
a sylfaen fy ymddiriaid.
- 23 Eſe a dal i bob dyn drwg,
yn amlwg am ei gamwedd:
Y maleisus tywn Duw o'r byd,
am ei chwyd o enwired.

P S A L. XCV.

- O** Dowch a *Canwn* i'r *Arglwydd*,
efe yw llydd ein bywyd:
Ac ymlawenhawn yn ei nerth,
ef yw ein prydferth iechyd.
O down yn unfryd ger ei fron,
a chalon bŵr ddiolchgar:
Brylliwn at *Dduw* dan lawenhau,
a chanwn psalmu n' llafar.
  - 3 Herwydd yr *Arglwydd* nefa llawr,
y sy *Dduw* mawr yn ddiau:
Tywyflog mawr yw ef mewn tria,
a brenhin yr holl dduwiau.
  - 4 Eſe biau'r holl ddaia gronn,
a'r dyfnder eigion danaw:
Uchelder hefyd, eithafoedd,
mynyddoedd fydd yn eiddaw.
  - 5 Eſ biau'r moroedd uwch pob traeth,
ac ef a'i gwnaeth i rŵ:
Ei ddwyllaw ffurfiant yn wir
y iychdir ac fydd ynddo.
  - 6 O dowch, addolwn cyd ymgyrmmwo
ac ymotyngwn iddaw:
Eſ yw ein *Arglwydd* un-ben rhi,
ef a'n gwnaeth ni a'i ddwyllaw.
  - 7 Can's ef i ni y fydd *Dduw* da,
a phobl ei borfa ydy'm:

- A'i ddeſaid ym, os chwi a gliw
ei air ef heddyw'n gyfym,
  - 8 Meddylwch fod eich bai ar lled,
na fyddwch galed galon:
Fel yn nydd prawf, mewn anialdir,
lle' cofir bod ymrylon.
  - 9 Y lle temtiodd eich tadau fi,
a'm profi i'm adnabod:
Faint ydoedd y gweithredoedd mau,
yn ddiau cawliant wylod.
  - 10 Lros ddeugain n' lymedd a'r llin hon
drwy sawr ymrylon, dwedais,
Pobloedd ynt cyfeillornus iawn,
a'u calon yn llawn malais.
  - Can's nid adwaenent y ffyrdd mau,
onid amhlau eu tuchan:
  - 11 Wrthynt i'm llid y tyngais hyn,
na ddelyn, i'm gorphwysfan.
- P S A L. XCVI.
- O** Cenwch glôd i'r *Arglwydd* mād,
a moelwch ganied newydd
Yr holl ddaia dadgenwch sawl,
yr *Arglwydd* nefawl beunydd.
  - 2 Cenwch chwi glôd i'r *Arglwydd* nef
a'i enw ef berddigwch,
A'i achawdwriaeth drwy grefydd,
o ddydd i ddydd cyhoeddwch.
  - 3 Datgenwch byth ei glôd a'i rad,
yngwlad y cenhedlaethoedd,
A'i ryfeddodau ef ym mhlith,
pob amryw, amrith bobloedd.
  - 4 Can's ein *Arglwydd* ni fydd *Dduw*
arhagawr canmoladwy, (mawr
Uwch yr holl dduwiau y mae ef,
yn frenhin nef ofnadwy.
  - 5 Duwiau y bobl eulynnod ynt,
ni ellynt mwy na chyſgod,
A'n Duw ni a wnaeth nefa llawr,
fel dyna ragawr gormod.
  - 6 Can's mawrydyw gogoniant nef,
ac o'i ſaen ef mae harddwch,
Yn ei gyſſegr ef y mae nerth,
a phrydferth yw'r hyfryd wch.
  - 7 Chwidylwch yw'r bobloedd, trowch,
yn llawen rhowch i'r *Arglwydd*,
I'r *Arglwydd* rhowch ogonedd fry
a nerth, a hynny'n ebrwydd.
  - 8 Rhowch ogoniant i'w enw ef,
yr *Arglwydd* nef byth bythoedd,
A bywd offrmiddo a rowch,
a chwi dowch i'w gynteddoedd.
  - 9 Addolwch f' *Arglwydd* ger ei fron
i'w gyſſegr, digon gweddol:
A'r ddaia rhagddo, hŷd, a lled,
dychryned yn aruthrol.
  - 10 I'r holl genhedloedd dwedwch hyn
yr *Arglwydd* fy'n teyrnafu:
Nid yigog y byd i'n ſicr jawn,
ef a wyr uniawn farnu.
  - 11 O llawenhaed ne ſolaidd do,
i'r ddaia bo gorſolled:
Rhued y môr a'i donnau llawn,
a'r pylſ fy' mewn ei annedd.
  - 12 A gorſolled y maeſ glâs,
ei dwf, a'i addas ſfyniant:
A phob pren gwyrd fydd yn y coed,
i'r *Arglwydd* rhoed ogoniant.
  - 13 Am ef ddyfod, am ei ddyfod,
a'i farn fydd hynod iawnwedd:

Psalmau XCVII, XCVIII, XCIX, C, CI.

Barna yn gyfion yr holl fyd,
a'r bobl a'i gyd wirionedd.

P S A L. XCVII.

Yr *Arglwydd* ydyw ein pen rhaith,
bo perffaith y ddaiaren:

Ynysoedd cedryn yr holl fyd,
bont hwy i gyd yn llawen.

2 Niwla thywyllwch i'w gylch ef,
hyffrydych nef gyfanodd:

Iawnder a barn ydynt yn fail,
ac addail maingc ei orfodd.

3 Tân a o'i flaen ef, ac a lysg
ym mysg ei holl elynion:

4 A'i fellt yn ffaniau trwy'r holl fyd,
oedd olwg enbyd ddigon.

5 O flaen Duw, fel y tawdd y cwyf,
y bryniau 'n llwyr a doddent:

O flaen hwn (sef yr *Arglwydd*) ar
y ddaiar y difannent.

6 Yr holl nesoedd yn dra hyslys
a ddengys ei gyfiawnedd.

A'r holl genhedloedd a wellant
ei fawr ogoniant rhyfedd.

7 Gwradwydd i'r rha! a waiaethan
y delwau mân cerfedig:

Addolwch ef (nid eulun gau)
holl ddauiau darïoeddig.

8 Dy farnedi aeth (O *Dduw Iôn*)
a glybu Sion ddedwydd:

Merched Juda (o herwydd hyn)
i'w ennyn o lawenydd:

9 Can't ti (O *Arglwydd*) wyt, fy Nas,
oruchaf dros y ddaiar:

Rhagorol yw'r derchasiad tau
uwchlaw'r holl ddauia twyllgar.

10 Pob drygloni chwi a galewch,
caru a wneuch yr *Arglwydd*:

Hwn fydd yn cadw oes ei saind,
i'w dwyn o ddrygfraint afriwydd.

11 Mewn daiar yr egin a'i hâd,
goleuad daw i'r cyfion.

Yn ol triftwch fo dry y rhod,
i lân gydwytod union.

12 Yn yr *Arglwydd*, o'r achos hon,
chwi gyfion llawenychwch,

Drwy goffa ei sancteiddrwydd ef,
a llais hyd nef molienwch.

P S A L. XCVIII.

Cenwch i'r *Arglwydd* newydd gân
ei waith fu lân ryfeddod:

Er law ddeau a'i fraich a wnaeth
in'iachawdwriaeth parod.

2 Yr *Arglwydd* hyspys i'w gwnaeth
ei iachawdwriaeth gyhoedd,

A'i gyfiawnder ef yn dra hawdd
datguddiaudd i'r cenhedloedd.

3 Fe gohodd ei drugaredd hir,
a'i wtr i dŷ Israel.

Fel y gwelodd terfynau'r byd
ei techyd yn ddiymgel.

4 I'r *Arglwydd* a chaniad llafar;
chwi yr holl ddaiar cenwch.

A llafar lais: ac eglur les,
fry hyd y nef y lleifiwch.

5 Cenwch i'r *Arglwydd Dduw* fel hyn
a'r delyn, a chywirdant:

A chydâ'r delyn lais a thôn,
rhowch iddo gyfionfoliant.

6 Canu yn llafar ac yn rhwydd
o flaen yr *Arglwydd* frenhin:

Ar yr udcyrn, a'r chwythgryn prës,
fel dyna gyffes ddibrin.

7 A rhued ymôr mawr i gyd,
a'r byd, ac oll fydd yddidd.

8 Y llifddyfroedd, a'r mynyddoedd,
y mae yn addas iddynt.

9 Chrant, canant, o flaen Duw cu,
yr hwn i'w barnu'r bydoedd,

I'r byd y rhydd ei faru yn iawn;
ac yn uniawn i'r bobloedd.

P S A L. XCIX.

Yr *Arglwydd Dduw* yw ein brenhin
er maint yw trin y bobloedd:

Mae'n eistedd rhwng dau gerubyn,
se gryn' pob daiar leoedd:

2 Canys brenhin mawr ydyw'r Iôn
y Sion o'i dderchafel:

Ac uwchlaw pobloedd yr holl fyd,
y fydd o rydyd uchel.

3 Cydfoliannant o'r nef i'r llawr,
dy enw mawr rhagorol:

Ofnadwy, sanctaidd, yw i'w drin.

4 Tithau (o frenhin nerthol)
A geri farn, darperi iawn:

yn gyfiawn heb drawl-oglo,
A barnedigaeth bur ddi-dôl,

a wnaethol dy yn iago.

5 Derchewch yr *Arglwydd* ein Duw,
sef sanctaidd yw i'w fawredd:

Ymgrymmwch o flaen eistod-draed,
felly parhaed ei fawredd.

6 Moses, ac Aaron sanctaidd blaidd,
ymblith offeiriaid gyrrodd:

Samuel galwai ei enw ef,
ynté o'r nef attebodd.

7 Mewn colofn o niwl y bu wiw,
gan *Dduw* lefaru wrthynt,

Trauant hwy yn cadw ei fodd,
a'r ddeddf a roddodd iddynt.

8 Gwrandewaist arnynt, dodai'tged;
a'u harbed, gan ymattal:

Duw ein Nas, dy nawdd parod fu,
a hwythau 'n haeddu dial.

9 Derchewch ein Duw i'w am hyn;
yn Sion fryn cystegraid;

Ymgrymmwch iddo yn eich byw
sef unig *Dduw* fydd sanctaidd.

P S A L. C.

Ir *Arglwydd* cenwch lasar glod
a gwnewch ufudd dod llawen fryd

2 Dowch o flaen Duw a pheraid ddôn
trigolion y ddaiar i gyd. (*Dduw*)

3 Gwybyddwch mai'r *Arglwydd* fydd
a'n gwnaeth ni'n fyw fel hyn i fod.

Nid ni'n hunain, ei bobl ym ni,
a defaid rhi'ei borfa a'i nod.

4 O ewch i'w byrth a diolch bras
yn ei gynteddau molwch ef,

Bendithiwch enw Duw hynod,
rhowch iddo glod drwy lasar les.

5 Cans da yw'r *Arglwydd* awd ur hedd;
dae i drugaredd a dilyth,

A'i wirioneddi ni a roes,
o oes, i oes, a bery byth.

P S A L. CI.

Datganaf drugaredd a barn,
i'r *Arglwydd* cadarn canaf,

2 Byddaf ddeallus mewn forâd wych,
byd oni ddelych attaf.

Psalmau CII, CIII.

A rhodïaf yn fy nhy yn rhwydd,
a thrwy perfffeithrwydd calon.
3 Pob peth drwg fydd gennyf yn gas,
a chïldyn ddyras ddynton.
4 Calon gyndyn ynof fy bydd,
drwg weithydd ni dda byddaf,
5 Sclandwr dirgel, a'r balch uchel
o'r achos ni oddefaf.
6 A'r fyddlonïad mae ngolwg i,
fe lŷn y rhei'ny wrth i:
7 A'r hwn a roddio mewn ffordd dda,
hwn a wat naetha imi.
8 Ni chaiff aros o fewd fy nhy,
un dyn ac fy dwyllodrus,
Yn fy ngolwg un dyn ni bydd,
a lunio gelwydd trefnus.
9 Holl annuwiollon fy ngwlad faith
yn foreu ymmaith torraf:
Fel na ddelont i ddinas Ddau,
y cyfryw a ddiwreiddïaf.

P S A L. CII.

O Arglwydd, arglyw fy ngweddi,
a doed fy nghri hyd attad:
1 Na chudd d'wyneb mewn ing tra swyf
clyw, clyw, pan alwysf arnad.
2 Fy wyddïau aethant fel y mwg,
fef cynddrwg i'm cyfudddiwyd;
Fy eigrn poethant achos hyn,
fel tewyn ar yr aelwyd.
3 Fy nghalon trawyd, a chryn lla,
ac fel y gwellt glas gwywodd:
Fel yr anghofïals fwyta mwyd
dirmygwyd ni yn ormodd.
4 Glyneth ny eigrn wrth fy nghroen,
gan faint fy mhoen a'm tuchan:
5 Fel un o'r aniswch, lle trig
y pelig, neu'r dylluan.
6 Neu fel un o adar y to,
a fai yn gwylio i fywyd,
Yn rhodio'n unig ben y ty:
wyf anhy anhyfryd.
7 Fy ngelynyon a thad rhydd,
hwy beunydd a'm dijenwant:
A than ynfydu ynei gwyn,
i'm herbyn y tyngalant.
8 Fel llwch a lludw yn fy mhla,
fu'r bara a swytteris,
Yr un wedd yn y ddolod fau
fy nagrau a gymylgaï.
9 A hyn fu o'th ddigofaint di,
am it' syngodi unwaith:
10 Ac herwydd bod dy ddig yn fawr,
i'r llawr i'm tefallt cilwaith.
11 Fy nyddïau troefant ar y rhod,
ac fel y cyfogod cillant;
Minnau a wywais achos hyn,
fel y glaswelltyn methiant.
12 Ond tydi Ddau, fy Arglwydd da,
a barhei yn dragwyddol,
13 Oes I oes dy Enw a aeth
mewn cofadwriaeth grafol.
14 O cyfog bellach trugarhâ,
O Ddau bydd dda wrth Sion:
Mae'n fadws wrthi drugarhau,
fel dyma'r nodau'n untont:
15 Cans hoff iawn gan dy weision di,
ei meini a'i magwyrâu,
16 Maent yn tofrio wrth ei llwch;
a'i thrifflwch, a'i thrallodau,

15 Yno yr holl genhedloedd byw
yr Arglwydd Ddau a ofnant,
A'r holl frenhinoedd trwy y byd,
a ront it' gyd ogoniant.
16 Pan adeilader Sion wŷch,
a hon yn ddrych i'r gwledydd;
Pan weler gwaith yr Arglwydd ne',
y molir e'n dragwydd.
17 Edrychodd hwn ar weddi'r gwaeth
rhoesiddynt gael ei harchau:
18 Sgrifennir hyn: a'r oes yn ol
a gaiff ei gammol yntau.
19 Can's Duw edrychodd o'r nef fry,
ar ei gysfegr-dy, Sion:
20 Clybu ei griddfan er rhyddau
plant angau i garcharorion.
21 Fel y cydlesient hwy ar gân,
yn Sionlan, ei foliant;
Ac yn Ghaertalem yr un wedd,
ei sawredd a'i ogoniant.
22 Hyn fydd prn gaflo pawb ynghyd,
yn unifyd i'm foliantu:
Ar holl deyrnaoedd dōnt yngwydd
yr Arglwydd, i'w wafnaethu.
23 Duw ar y ffordd lleihadd fy nerth,
byrrhadd fy mrydferth ddyddïau,
A mi'n digwyl rhyddhad ar gais,
yna y dwedias innau.
24 O Ddau na thorr fy oes yn frau,
ynghanol dyddian f' oedran;
Dy fynyddoedd di fydd erioed,
o oed i oed y byddan.
25 Di yn y dechreu dodafat fail,
odd' itod adail dalar:
A chwmpas wybren uwch ein llaw
yw gwaith ddywylaw hawddgar.
26 Darfyddant hwy parhei di byth,
treulliant fel llyth trwsïadau.
27 Troi hwynt fel gwisg, llygru a wnaït
felly newidant hwythau;
Tithau Arglwydd, yr hun wyt ti,
a'th ddyddau ni ddarfyddant,
28 Holl blant dy weision ger dy fron,
a'i hwyron a brîwyliant.

P S A L. CIII.

Fy enaid mawl Sanct Duw yr Iōn,
a chwbl o'm eigrn ynof,
2 Fy enaid n'ad iawl fy Arglwydd nef,
na i ddonïau ei yn angof.
3 Yr hwn lŷn maddeu dy holl ddrwg,
yr hwn a'th ddwg o'th lefgedd,
4 Yr hwn a weryd d'oes yn llom,
drwy goron o'r drugaredd.
5 Hwn a ddiwalla d'enau di
a'i lawn ddaioni pybyr:
Drwy adnewyddu it' dy nerth,
mor brydferth a'r hen eryr.
6 Yr Iōn cyniawnder, barn a wnaï
i'r rhai fydd orthrymmedig.
7 Dangos a wnaeth ei brif fydd hon
i Foefen yn nodedig:
Ac i Israeïl ei holl ddawn
8 Duw llawn yw o drugaredd:
Hwyr yw ei lid, parod ei rād,
fel dyna gariad rhyfedd.
9 Nid ymryson ef a ni byth,
nid beunydd chwyth digofaint.
10 Nid yn ol ein drygau y gwnaï
a ni ni'n cospai cymmaint.

Psalmau CIV.

- 1 Cyhyd ac yw'r ffurfafen sawr
oddiair y llawr o uchder,
Cymmaint i'r rhai a'i hofiant ef,
fydd nawd Duw nef bob amser.
- 2 Os pell yw'r dwyrain oleu hin
oddiwrth orllewin fachlud;
Cyn belled ein holl bechod llymm,
oddiwrthym ef a'i symmud.
- 3 Ac fel y bydd nawdd ferch, a chwant,
tad da i'w blant naturiol.
Felly cawn ferch ein tad o'r nef,
os ofnwn ef yn dduwiol.
- 4 Efe a'n hedwyn ni yn llwyr,
se wyr mai llwch yw'n deifydd:
- 5 Oes dyn fel gwellt glâs yn teghau
neu ddail, neu fiodau meulidd.
- 6 Yr llwn, cyn gynted ac y dël
y gwynt â'i awel drofodd.
- 7 A chwythir ymmaith felly o'i le,
na wddis ple y tyfodd.
- 8 Ond graflawn drugaredd a fydd,
yn lân draxywydd feddiant.
O oes i oes heb drange, heb drai,
gan *Dduw* i'r rhai a'i hofiant.
- 9 A'i gyfiawnder i blant y plant
a gadwant ei gyfammod:
O chofiant ei orchymynion ef,
mae teyrnas nef yn barod.
- 10 Yno mae ei orfeddfa ef,
tes yn y nef tragwyddol:
A llywio y mae ef bob peth,
drwy ei frenhiniaeth nefol.
- 11 Bendithiwrch chwi yr *Arglwydd* Iddo,
angelion, a'i holl gedym:
Ei lân orchymynion ef a wneuch,
a'i lais gwrandewch yn drachwyrn:
- 12 Bendithiwrch chwi yr *Arglwydd* Nêr,
ei luoedd tyner tirion.
Ei wyllys gwneuch canlynwch wir,
chwychwi ei gywir weision.
- 13 Bedithiwrch chwi yr *Arglwydd* nef,
ei holl waith ef fy hylwydd:
Ym mhob mann oll o'i drefn a'i hawl,
of enaid mawl di' *Arglwydd*.

P S A L. CIV.

- F**Y enaid mola'r *Arglwydd* byw,
of *Arglwydd* *Dduw* y mawredd,
Mawr, wyt, gogoniant a gai di,
ymwisgi âg anrhydedd.
- 2 Megys ei ddillad y gwisg fo
am dano y goleud:
Rhydd yn ei gylch yr wybr ar dân,
yn llydan, fel llen waltad.
  - 3 Ar ddeifr rhoes iail ei stefyll cau,
gwnaeth y cwmmlau iddo
Yn drwn olwynog: mae ei hynt
uwch efgyll gwynt yn rhodio.
  - 4 Gwnaeth pob chwythad iddo'n gennad
gogonedd y ffurfafen:
A'i weinidogion o flamm dân
a wibian rhyd yr wybren.
  - 5 Cref y rhoes iail y ddaiar gronn,
fel na ffa hor oddiyno:
Yr hon a bery fel y rhoes,
o oes i oes heb siglo;
  - 6 Tydi (*Dduw*) a ddilledaist hon
â'r eigion yn fantellau;
Ac oni bai dy ddeheu-law,
a i'r deifr uwchlaw y bynnias.

- 7 Gandy gerydd maent hwy yn ffo,
fel pan y tynio taran:
Drwy fraw a brys ar hyd y ddol,
y deifr i'w holl lithran.
- 8 Weithiau y codai'r deifr yn fryno
weithiau fel glenn pannylet
Lle'trefnaist iddynt bannwl cau,
ac weithiau y gorphwyient.
- 9 Golodaist derfyn lle yr arhont,
ac fel nad elont drosto:
Ac na ddolont hwy fyth dros lawr
y ddaiar fawr, i'w chuddio.
- 10 Rhoes *Dduw* ffynnon i bob ason,
a phawb a yfant beunydd:
A rhed y ffrydau rhyd y glenn,
a rhwng pob brynn a'u gilydd.
- 11 Yfant yno 'nifeiliaid maes,
afsynnod myng-laes gwylltion,
Heb ymadael a llawr y nant,
hyd onid yfant ddiagon.
- 12 Ac adarawyr dont ger llaw,
i leisiau rhwng y coedydd:
Yn canu 'fawl o bren i bren,
cethlyddiaeth law en ufudd.
- 13 Dwfr ar fynyddoedd lle ni ddaw,
fo' wlych â glaw oddiarno:
A'r gwaftad tir efe a'i gwlych,
bob grwnna rhych i ffirwytho.
- 14 Parodd i'r gwellt dyfu wrth raid
anifeiliaid: a'r llysiâu,
Er da i ddyn: Lle rhoes o'r llawr,
ymborthiant mawr rhag angau,
- 15 A gwin llawena calon dyn,
ag olew tywyn wyneb,
A bara nerthir calon gwr,
mewn cyfwr digonoldeb.
- 16 Preniau'r *Arglwydd* o fugn llawr,
o'i unig ddawn y tyfan,
Sef y coed cedrwydd brigog mawr,
a roes e'n llawr y Liban.
- 17 Ll' mae nythod yr adar mân,
mewn prenau glân cadeir i'r:
Lle mewn ffynnidwydd glwylwydd glenn
mae ty'r aderyn trwynhir.
- 18 Y mnydd uchel a'r brynn glâs,
yw llwybr y danas fychod:
Ogof y doll-graig a wna les,
yn lloches i'r cwingod.
- 19 Fe roes i'r Keuad i chwrs clau,
a'i chyfnewidian hefyd:
A'r haul o amgylch y byd crwn,
fo edwyn hwn ei fachlud.
- 20 Tywyllwch nos a roed wrth raid
i fwytiliaid y coedydd.
- 21 Y llewod rhuant am gael maeth,
gan *Dduw*, yfelyfaeth beunydd.
- 22 A chwedi cael yr ymborth hyn,
pan ddol haul atyn' unwaith,
Ymgaflant hwy i fynd i'w ffau,
ac i'w llochesau eilwaith.
- 23 Y pryd hwn cyfed dyn i'w waith,
ac i'w orchwyliaeth efydd;
Ac felly'r crys tan yr hwyr,
lle'caist yn llwyr ei fywyd.
- 24 O *Dduw*, mor rhyfedd yw dy waith
o'th ffynwyr berffaith dradoeth!
Gwnaethof bob peth a doethder dawn
a'r tir fy lawr o'th gyfoeth.
- 25 A'r llydan for, a'r deifr ym mysg,
lle am yw pryg yn llemmain.

Psalmu CV.

Ele yr ymluſant, rif yr od,
 bwyſtſilod mawr a bychain.
 26 Yno yr a yllonau glân
 dros y Lethan heibio.
 Yr hwn' ofodaſt di, lle'mae
 yn cael ei chwarae ynddo.
 27 Hwyt oll diſgwyllant yn ei bryd
 am gael oddiwrthyd borthiant,
 I gael dyrodd ymſiglu'nghyd.
 Ie am ei bywyd byddant.
 28 Duw, pan agorech di dylaw,
 oddi yno daw daioni:
 Pob anifaſt a phob rhyw beth,
 a ddaw yn ddifeth ini.
 29 Pan guddiech di dy wyneb pryd,
 a chaſglud yipryd allan.
 Crynant, trengant ac anti'w llwch,
 mewndiwedd trwch a thwrſtan.
 30 Duw, pan ollyngech di dy rád
 ſel rhoddi cread newydd,
 Y modd hyn wyneb yr holl dir
 a adnewyddir beunydd.
 31 Yr *Arglwydd* gogoneddus fydd
 drwy ſawr lawenydd bythoedd.
 Yr *Arglwydd* yn ddiâu a ſedd,
 orſoedd yn y neſoedd
 32 Elin Duw o'r nef a edrych ar
 y ddaiar, a hi a ddychryn,
 33 Cyffwrdd a'r mynyddoedd draw,
 y mwg a ddaw o honyn.
 34 Canaf i'r *Arglwydd* yn fy myw,
 canaf i'm Duw tra fyddwyf:
 35 Mi a lawenſ yn fy ſôn,
 bydd fyddlon hyn a wnelwyf.
 36 Y trawſion oll o'r tir ânt hwy,
 ni bydd a'wy annuwſion:
 37 Wy enaid, mola *Dduw* yn rhodd:
 mae hyn wrth fodd ſynghalon.

P S A L. CV.

Clodfod pawb yr *Arglwydd* nef,
 ar ei enw ef y gelwch.
 A'i weithredoedd ym myſg pobloedd
 yn gyhoedd a ſynegwch.
 2 Cenwch ei gerdd, clodforwch hwn,
 a'i ddiidwn ryfeddodau.
 3 Y rhai a gais enw (y Sanct)
 llawenant a'u calonnau.
 4 Ceſtiwch yr *Arglwydd* a'i nerth mawr
 a'i fodd bob awr yn rhadlon.
 5 Cofiwch ei holl ryfeddodau,
 a barn ei enau cyſion.
 6 O hâd Abraham ei wâs ſo,
 o ſeibion Iago'r ethol:
 7 Ef yw ein Duw, a'i ſarn ef aeth
 dros holl diriogaeth fydol.
 8 Bob anſer cofodd ei gyn-grair,
 ei air, a'i rwyſm ammodan.
 9 Ag Abrabam, Iſaac, a'i hil,
 a mil o genhedlaethau.
 10 Fe roes i Iago hyn yn ddeddf,
 ac yn rwyſm greddf dragwyddol,
 11 Aci Iſrael y rhoes lan,
 wlad Cannan yn gartrefol.
 12 Pan oedd yn anaml iawn eu plaid,
 a hwy'n ddiethraidd v ddi:
 13 Ac yn rhodio o'r wlad i'r llall,
 yn dioddef gwall a chyni:
 14 Iſteiriodd iddynt gam yn dynn:
 o'r achos hyn brenhinoedd

A geryddodd ef yn eu plaid:
 a'i air a gaid yn gyhoedd.
 15 A'm enneiniog na chyffyrddwch,
 na ddrygwch fy mhrophwydi:
 16 G. Iwodd am newyn ar y tir,
 yn wir dug fara' honi:
 17 O haen ei blant y gyrrodd râs;
 Iôſeph yn wâs a weithwyd.
 18 Anei draed y rhoed haiarn tynn,
 mewn gefyn y cyſtuddiwyd.
 19 Gwiſgodd y gefyn hyd y byw,
 nes i air Duw amſeru:
 Drwy *Dduw* y caſas ef ryddhâd,
 a phriſiad er ei garu
 20 Yna 'gyrwyd i'w gyrchu ſo
 ger bron hen Pharo frenhin
 Ac y gollyngwyd ef ar léd,
 o'i gam gaethiwd rſin:
 21 Ohyn ei ofod ef a wnaeth
 yn bennaeth ar ei deulu,
 Ac o'i holl gyfoeth ef a'i wlad,
 ys da ſawrhâd oedd hynny.
 22 I ddyſgu rheolwyr ei lys
 ei wilyſ a'i fodlondeb:
 I ſforddio henuriaid y wlad,
 yn waſtad mewndoethineb.
 23 Daeth Iſrael i'r Aipht tir Cham
 lle'r oedd yn ddiſnam eſtron:
 24 Lle llwddodd Duw hil Iago bach
 yn amlach nâ'u caſion.
 25 Yna y troes eu calon gau,
 i lwyr gafau ei bobloedd:
 I'w weſion ef i wneuthur twyll,
 a llid (nid amwyll) ydoedd.
 26 Duw gyrrod Foeien ei wâs hen,
 ac Aaron llen dewiſol.
 27 Yn nhir Ham i arwyddocau
 ei nerth a'i wyrthiau nodol.
 28 Rhoes Duw dywyllwch dros y wlad
 er hyn ni chad uffuddod.
 29 Eudyfroedd oll adroed yn waed,
 a lladd a wnaed eu pyſgod.
 30 I'w tir rhoeslyſtint, heidiau hyll
 yn ſtefyll eu brenhinoedd:
 31 Daeth ar ei air wybed a llau,
 yn holl ſannau eu tiroedd.
 32 Fe lawiodd arnynt genillyſg mân;
 a'u tir a thân a yſodd:
 33 Eu gwinwydd a'u ſfigſwydd mād,
 a choed y wlad a ddrylliodd.
 34 Ceiliog rhedyn, a lindys brwd,
 yn diſa cnwd eu meufydd.
 35 Uwchlaw rhif, drwy yd, gwellt a
 a hyn drwy air Duw ddoſydd. (gwaſr
 36 Cyntafaredig pob pen llwyth.
 a'u blaenſſwyth ef a drawodd;
 Ym hob nian drwy holl dir ei gâs,
 a'i bobl o'i râs a gadwodd.
 37 Ac a'i dug hwynt yn rhydd mewn
 o'winedd eu caſion. (hedd,
 Heb ſod o honynt un yn wann,
 âgaur ac arian ddigon.
 38 A llawen ſu gan y'r y wlad,
 o'r Aipht pan gad eu gwared:
 Daeth arnynt ariwyd y llaw gref,
 a ddaeth o'r nef i wared.
 39 Rhoes Duw y dydd gwnwl uwchben;
 ſel mantell wenn y rôdd.
 A'r nos goleuedd hwynt a thân,
 ſel hyn yn lân y twyſodd,

Pſalmau CVI.

- 40 Fes roes iddynt ar y gair
gig ſon-tair i'w bodloni:
41 bara, o'i orchymyn ef
a ddaeth o'r nef i'w porthi.
42 Holltodd y graig, daeth deif yn llif,
fel pebaent brif afonydd:
Cerdodd yr hedlif, a rhoes wlych
rhyd pob llefſych o'r gwledydd.
43 Coſio a wnaeth ei air a'i ras
i Abram ei was ffyddlon.
44 A thrwyfawrnerth yn rhydd o gaeth
y gwnaeth ei ddewifolion.
45 Tir y cenhedloedd iddynt rhoes,
a'u llafur troes i'w meddiant:
46 Er cadw ei air a'i gyfraith ef,
rhowch hyd y nef ei foliant.

P S A L. CVI

- M**Olwch yr *Arglwydd*, cans dayw,
moliennwch *Dduw* y llywydd:
O blegid ei drugaredd fry
a bery yn dragywydd.
2 *R. Arglwydd* pwy all draethu ei
a'i holl dirionferth foliant? (nerth
3 A wnel gyfiawnder gwyn eu byd,
ei farni gyd a gadwant.
4 O *Arglwydd* coſia fi dy was,
yn ol dy ras i'r eiddod:
Y mwel â mi i'm cyfrudd caeth,
â'th iachawdwr iaeth barod.
5 Fel y gwelwyf, ac y chwarddwyf,
wych urddas d'etifeddiaeth,
Ac y cydganwyf fawl un dôn,
â'th ddewifolion odiaeth.
6 Pechod, camwedd, ac annoethedd,
a wnaethom gyd-a'n tadau:
Ef a gaed arnom ormod gwall,
heb ddeall dy fawr wyrthiau.
7 Yngwlad yr Aipht wrth y mor coch
yn gyndyn groch anufudd:
48 Heb goſio amled ſu dy ras
haeddaſom atgas gerydd.
8 Etto er mwyn ei enw ei hun,
Duw Cun a ddaeth i'n gwared:
I beri'r byd gydnabod hyn,
ei fod ef cyn gadarned.
9 Y dyfnor coch a'i ddyfrllyd wlych,
a wnaeth e'n ſych â'i gerydd:
Trwy ddyfoder eigion aent ar frys,
fel mynd rhyd ytllys mynydd.
10 Fel hyn y dug hwynt trwodd draw,
o ddwyllaw* eu cafeion:
Ac y tywyſodd ef ei blant
o feddiant eu gelynyon:
11 Y deif a guddiodd yr Aipht ryw,
nid oedd'un byw heb fodd:
12 Yna y credenti'w air ef,
a'i gerdd hyd nef a'n wiſgi.
13 Er hyn tros gof mewn amſer byrr,
y rhoent ei bybyr wyrthiau:
Heb ſefyll wrth air un Duw lór,
na'i gyngor, na'i ammodau.
14 Ond cododd arnynt chwant a blys
yn nyrys yranialwch:
Gan demtio Duw â rheibus fol,
ynghannol y ddiſfaithwch.
15 Rhoes iddynt lenwi eu holl flys,
rhoes an-nhycciannus atiwydd.
16 Lledigient Fofes wrth eu chwant,
ac A'ron Sant yr *Arglwydd*:

- 17 Egorai'r ddaſiar yn y mann;
a llyngcai Ddathan ddybryd;
Ac a gynhullodd i'r un llam,
hollu Abiram hefyd.
18 Ac yn ei ddog ennynnodd tîa,
yn ſuan yn eu canol:
Lloſgi y thair neu terſyn fu,
yn ulw, y llu annuwol.
19 Yn Horeb gwnaethant dawdd lun lle
ac iddo ymgrymmaſant:
20 I lun lle a borai wellt mân,
y troſan eu gogoniant,
21 Anghofent wyrthiau Duw ar hyn,
(a ſaſei gynt achubwr
22 Yngwlad yr Aipht, Mor coch, tir
heb feddwl am eu cyſwr. (Ham
23 Dwedodd mai eu diſetha wnei
oni bai i'w was Moſen
Drwy ſefyll o'i ſaeni'w lid maith
droiymaith eu drwg ddiben.
24 Dirmygent hwy y prydferth dir,
ac i'w air gwir ni chredent:
25 Ond yn eu pebyll grwgnach tra,
ac arnomi wrandawent.
26 Yna derchafodd Duw ei law,
i'w cwympïaw drwy'r anialwch:
27 Rhyd tiroedd a phobloedd anghâ,
i'w tanu mewn diſſyrwch
28 A Baal-peor aent ynghyd,
ymgredu i gyd ag ef:
Ebyrth y meirwon a ſwertent,
a Duw a roddent heilio.
29 Fel hyndigiaſant *Arglwydd Dduw*
â chyfrw gneg ddychmyſion:
Yntef anfonod bla'n eu myſig,
fel dyna derſyſig greulon.
30 Yna cyſedodd Phinehes,
mewn cyfiawn wrê i ddial:
A phan roes hwn ei farn yn dda,
Duw ar y bla roes attal.
31 A chyfrifwyd y weithred hon;
yn weithred gyſon ynddo.
O oes, i oes (drwy air Duw lôn)
pan ddelaſon am dano.
32 Ac wrthlann dwfr Meribbah gynt,
yno cyſtroyn gynoen.
Lle, digient *Dduw* a'i craſder ſſraeth,
am hyn bu'n waeth i'r Fofen.
33 Wrthgythruddo yſpried y Sanâ,
hwy a barafant hefyd
I'w enau draethu gair ar ſai
ar na pherthynai'i ddwedyd.
34 Niladdent chwaith bobloedd y wlad
wrth archiad Duw, y lluoedd,
35 Ond ymgymyſgu â hwynt yn gu,
a dyſgu eu gweithredoedd.
36 Gwaſanaethu eu dowiau gau,
y rhai ſu ſaglau iddyn.
37 Aberthu eu plant yn ſab, yn ſerch,
o ſerch i'r cythraul eulyn.
38 A thywalltaſant wrion waed,
dan draed gu dduwiau Canaan,
Y tir (wrth aberthu au plant)
a gwaed llygrafant weithian.
39 Felly o'u gweithredoedd eu hun,
yn un ymhalogaſant:
Putteinio wrth eu cwrw a'u bryd,
ac ſelly cyd-lygrafant.
40 Wrthynt ennynnodd Duw mewn
am hyn â ſſyrnig gyſtro: (dig
Ga

Pfalmau CVII.

- 38** A ffaidd felly y'r aeth
ei etifeddiaeth ganddo.
- 39** O'r achos hyn eu rhodd i a wnaeth
dan bob cenhedlaeth, gyndyn,
Mewn cyflwr cās dan eltron blaidd;
a'u cās yn feistrad arnyn.
- 40** Eu gelynyon aethant yn ffromm,
a'u llaw fu drom a ffrnig,
felly y darostyngwyd hwy,
a mwylwyd eu dirmyg.
- 41** Mynych waredodd Duw ei blant,
hwy a'i digiafant yntau
A'i cwrw eu hun; daeth cystudd hir
am waith eu henwir feiau.
- 42** Pan welai arnyn ing na thrais,
foglywai lais eu gweddi.
- 43** Gan gofio fair, rhoi nawdd a wnaeth
o'i helaeth fawr ddaioni.
- 44** A throi yn drugarog a wnaeth,
y gwyr yn gaeth a'u cludynt,
y rhai y b'afel n fawr eu cās,
cael mwy cymmwynas ganddynt.
- 45** Achub ninnau o blith y rhai n
i arwain d'enw hyglod,
- 46** *Ar glwydd Dduw* cymmell ni'n gu
torfoleddu ynod.
- 47** Duw Israel bendigaid fydd,
yn dragwydd Jehofah:
A dweded yr holl bobl Amen,
molwch *Dduw* llen goruchaf.
- P S A L. CVII.
- M**olwch yr *Ar glwydd*, cans da yw,
moliennwch *Dduw* ein llywydd,
Oblegid ei drugaredd fry
i bery yn dragwydd.
- 1** Y gwaredigion canent fowl,
i *Dduw* gerdd nodawl gyffon:
Y fawl achubwyd, caned hyn,
O law y gelyn creulon.
- 2** A gafglod o bedwar-rhan byd,
dowch chwi i gyd-ganeuau:
O dir y dwyrain dowch mewn hedd,
gorllewin, gogledd, deau.
- 3** Drwy yr anialwch, wyrdraws hint,
y b'afent gynt yn crwydro.
- 4** Allan o'r ffordd: heb dref na llann
lle caent hwy fann i drigo.
- 5** Drwynewyn, fyched bu'r daith hon,
a'u calon ar lewygu.
- 6** Ar *Dduw* y galwent y pryd hyn,
pan oedd yn ymron trengu:
- 7** Yna eu gwared hwynt a wnaeth,
o'u holl orthrymgaeth foddion.
- 8** Rhyd yr iawn ffordd fe'u dug mewn
i dref gyfannedd diroin. (hedd)
- 9** Addefant hwythau ger ei fron,
ei fwyntion drugareddau:
- 10** Ac er plant dynion fel y gwnaeth
yn helaeth ryfeddodau.
- 11** Bdiwallo hodaew einioes dyn,
rhag newyn a rhag fyched:
- 12** Ac o'i fawr rās eu gadw i gyd,
pan oedd y byd yn galed.
- 13** Y rhai mewn tywyllwch a drig,
ynghyffod llewyg angau.
- 14** Yn rhwym mewn nychedod, ac mewn
a heyrn ar eu fodlau. (bâr)
- 15** A hyn o herwydd iddynt fod,
mewn anafedd-dod eithaf,
- 16** A llwyr ddirmysu gair Duw iōn
a chyngor y Goruchaf.
- 17** A thrymder calon cwympwyd hwy,
nid oedd neb mwy a'u cododd.
- 18** Ar *Dduw* mewn ing y rhoefant les,
ac yntef a'u gwaredodd.
- 19** Ef a'i gwaredodd hwynt o'u drwg,
lesoddyllwch caeth glud,
O gyigod angau eu rhyddhau,
a thorri rhwymau hefyd.
- 20** Addefant hwythau ger ei fron,
ei fwyntion drugareddau:
- 21** Ac i blant dynion fel y gwnaeth
yn helaeth ryfeddodau.
- 22** Cans y pyrth pres torrodd yn chwytr
a'r barau heyrn hefyd.
- 23** Am eu bala'u camweddyn wir,
fy poenir y rhai ynyd.
- 24** A hwynt yn laru ar bob bwyd,
e'u dygwyd at byrth angau.
- 25** Ar *Dduw* mewn ing y rhoefant les,
achubodd ef hwynt hwythau.
- 26** Can yrru ei air i'w hiachau,
ac i'w rhyddhau yn fuan,
- 27** A hwynt a'i air tynnu a wnaeth,
o'u methedigaeth allan.
- 28** Addefant hwythau ger ei fron,
ei fwyntion drugareddau:
- 29** Ac i blant dynion fel y gwnaeth
yn helaeth ryfeddodau.
- 30** Aberthant hefyd aberth mawl,
i'w ogoneddawl Fawredd.
- 31** A mynegant ei waith a'i wyrth,
yn ei byrth mewn gorfoledd.
- 32** Y rhai ant mewn llosgau i'r donn,
a'i tairth uwch mawrion ddvfoedd.
- 33** A wellant ryfeddodau'r tōn,
a hyn mewn eigion moroedd.
- 34** A'i air cyffwrdd dymhelltoedd gwynt,
y rhai n a godynt donnu.
- 35** Hyd awyr fry, hyd eigion llawr,
ac o'n bob awr rhag angau.
- 36** Can yigwyd a pheudroi fel hyn,
dull meddwyn, synnai arnynt.
- 37** Ar *Dduw* mewn ing y rhoefant les,
daeth ef a chymorth iddynt.
- 38** Gwnaeth e'r ystorn yn dawel deg,
a'r tonnau n oftes gwaftad.
- 39** Yn llawen ddiſtaw doen i'r lann,
i'r mawr y bai dymuniad.
- 40** Cyffiant hwythau ger ei fron,
ei fwyntion drugareddau.
- 41** Ac i blant dynion fel y gwnaeth
yn helaeth ryfeddodau.
- 42** Holl synulleidfa ei bobl ef,
cloy Duw hyd nef dyrchafant:
- 43** Holl eistedd fydd pennaethiaid henj
yn llawen a'i moliannant.
- 44** Y ffrydau n ddrws dir a wnai,
sefychai ddwfr lle tarrodd. (ffrwyth)
- 45** A thieffwyd llawen a wnai n ddi-
lle trig drwg dylwyth ynddo.
- 46** Troes yr anialwch yn llynn glās,
a'r tir cras yn ffynhonnwyd.
- 47** Lle gwnai ef drigfani'r gwaeldyn,
i dorri newyn beunydd.
- 48** Lle yr hauafant faefydd glān,
a llawer gwinllan dyner.
- 49** Y rhai a roddant lawnder ffirwyth,
a chnydlwyth yn ei amfer.

Psalmau CVIII, CIX.

38 Cans cynnyddafant hwy gan wllith
grasol fendith un Duw Cwn,
A'u hanifeiliad hysp a blith,
rheos yn un fendith arnyn.
39 Daeth caethder gwede hyn i gyd,
a drygfyd er eu goftwng:
Gadawodd eu gorthrymnu a'i plau,
cawstant siuddeau teillwng.
40 Eu dirmyg ar y beilchion troes,
ac ef a'i rheos i gwydro:
Mewn dryini heb lun ffordd i'w chael,
lle buant waieu gortho.
41 Yna rheos y tiawd i well fri,
dug o'r trueni allan,
Gan lwyddo i deulu, a'i holl blaid
fel defaid wrth y gorlan.
42 Y rhai cyfiawra welant hyn,
a chanddyn bydd yn hyfryd:
A'r enwir cenir ei ddwy en
ar ei gynsigen fawrdd.
43 Pa rai fy ddoeth i ddeall hyn,
fe roddir iddyn wybod:
Faint yw daioni i *Arglwydd* in',
wrth hyn y can' gydnabod.

P S A L. CVIII.

Parod yw synghalon (*O Dduw*)
o parod yw fy nghalon.
Canaf it' a dadganaf wawd,
o fawl fy nglasawd fyddlon.
o Dreffo dafod, a dreffo dant,
a chyn ogoniant beunydd,
Y nabl ar delyn yn gyffn,
dreffo fy han ar lai ddydd.
5 Mawl itti *Arglwydd*, pan ddeffro',
a rof ym mys i bobloedd:
A chlodori dy enw a wna',
lle amlaf y cenhedloedd.
6 Cans cyrhaeddwyd ymae dy ras,
hyd yn Nheyrnas y nefoedd,
A'th wirionedd di hyd at lenn
yr wybren a'th erfynioedd.
7 Ymddercha *Dduw* y nef uwchlaw,
oddino daw d' arwyddion,
A bydded dy ogoniant ar
y ddair a'i thrigollon.
8 Fel y gwareder drwy hon hwyl,
bob rha'i o'th anwyl ddynion:
o achub hwynt a'th law ddechau,
a gwrando finnau'n ffyddlon.
9 Yn eifan a' ddrwydd dwedodd Duw
llawen yw fy nghyfammodd:
Mi a rannaf sicheu rhyd y glynn,
mesuraf ddyfryn Succod.
10 Myfi plau y ddwy dretad,
sef Gilead a Manasse:
Ac Ephraim yw nerth fy mhenn,
a Juda wenn f' annedde.
11 Ym Moab ymolchi a wna',
dros Edom tasaf f' efigid:
A chwardded Palestina gaeth,
ei chwerthin aeth yn rhybrid.
12 Duw pwy a'm dwg i'r ddinas gref,
pwy a'm dwg i dref Edom?
13 Er it ein gwrthod, pwy ond ti,
O *Dduw*, a'm lededi drosom?
14 O unig *Dduw*, bydd in' yn borth,
mae'n ofer cymmorth undyn.
15 Yn Nuw fy gwpann wroiaeth fawr,
a fathri lawr ein gelya.

P S A L. CIX.

O *Dduw* fy mofiant i na thaw,
Canagenu'r annuwliolion:
2 A'u tafod twyllgar, a'u fasn rhwng
arnaf sy'n bygwth digon,
3 Daethanti'n cylch a geiriau cas,
i rhoent ddiffas sen anynad.
4 Fel hyn im' talent ddrwg dros dda,
A chas y ga'am gariad.
5 Ac fel yr oeddynt hwy fel hyn,
I'm herbryn wedi codi,
Fy wyneb attad ti a drois,
ac arnat rhois fy ngweddi.
6 Idd Satan ar ei ddechau law,
i'r fwydd y daw yn barod,
7 A phan roer barn, yn euog boed,
a'i weddi troed yn bechod.
8 Bo i oes yn ferr, ac yn ddilwydd,
a'i fwyddarall i'w chymryd,
9 Poed yn ymddifaid y bo i blant,
a'i weddw yn ferhiant hefyd.
10 A boed ei blant yn crwydrobyd,
i gymryd man gerdodan:
A cheifant hyn rhyd dyrys dir,
lle byddo hir eu prydiau.
11 Yn rhwydd y celfiad ei dda syth
a'i lasur pyrrh ddeithraid:
12 Na ddol iddo nawdd am ei fai,
na chwaith i'w rai ymddifaid.
13 Doed dittyw dialar ei hll,
a'i heppel a ddileer.
14 Am bechodau ei dda a'i fann
y caiff ef lamm ryw amfer.
15 A bydded hyni gyd gerbron
yr *Arglwydd* gyfion farnwr,
Yn hwn a'i torro, fel na bo
mwy gosio ei anghydw.
16 Erioed ei cheifodd wneuthur hedd
na thrugaredd i ddyng gwann,
Ond erlid tlawd a'r iselradd,
a cheifio lladd y truan.
17 Hoffodd fellidith a hi a ddacth,
ac fel y gwnaeth bid iddo:
Casiodd fendith ac ni chai,
ond pelyr a'i oddiwrtho.
18 Gwisgodd fellidith fel dillad gwr,
a daw fel dwr i'w galon,
El olew doed i'w effryn fo,
hyd oni chaffo ddigon.
19 A'r fellidith bid yw gylch yndynn,
fel yn ddilledyn iddo:
A'i gwisgo hi bid iddo'n dafg,
fel gwregys gwasg am dano.
20 A hyn gan *Dduw* a gaf yn dal,
i'r gelyn gwammal enbyd,
a ddwetto nen a wnelo gam,
neu niweid am fy mywyd.
21 Dithau *Dduw* er mwy d'enw gwyr
herwydd mai da d'ymwared;
Gwna dy drugaredd a myfi:
a bryffia d' i'm gwared.
22 O herwydd tiawd a rheibuswyf,
a dirfawr glwyf i'm calon,
23 Symmudiad cyfgod a fai'n ffo,
hyn er na welo dynion.
Mor anffyddlog yw fy ffrad;
a'r mudlad geillrog rhedyn.
24 Fy nghawd yn gul, fy ngloiau'n
a siglan o dra newyn.
25 Gwarth

Psalmau CX, CXI, CXII, CXIII.

27 Gwarthwyf i'm cās yn fy ngwael
a hwynt w'th edrych arnaf (ddrych,
A'm diyllyrent dan droi tro,
a than benfiglo attaf.

28 Cymmorth di fi *Arglwydd* fy Nuw,
cadw fi'n fyw a'th nodded:

29 Fel y gwyper mai gwaith dy law
yw'r lles a ddaw i'm gwared.

30 Melldithiant nac eiriechant hwy
dod fendith fwy i minnau,
Bid gwarthi'm gwrthwynebwyrcās,
gorfoleddi'th wās dithau.

31 A gwarth a gwradydd gwifer
ac swyfwy y del attynt: (hwy

A mantell laes o gwilydd mawr.
Gwifig di hyd lawr am danynt.

32 Ond fi, gan ddiolch i'm Iôr mau,
a'n genau mawl a ganaf.

Ac a rof glod i'w enw cu,
lle byddo'r llu yn amlaf.

33 O herwydd ar ddeheu-law'r tlawd
y faif ddydd brawd yn gefnog;
I gadw ei enaid ef yn gu,
rhag ei farnu yn euog.

P S A L. CX.

DWedai'r *Arglwydd* wrthi'r *Arglwydd*
ar fy llaw ddeheu eistedd: (mau

Nes rhoddi rhai a gais dy waed
yn faingol draed it, i orwedd.

34 R *Arglwydd* denfyn ffirwyll dy nerth
o ddinas fawrwerth Seion,

Pap. lywodraethych yn eu mylg,
gwna derfyig ar d'elynyon.

35 Yn nydd dy nerth dy bobl addaw,
ag aberth llaw'n wyllysgar,

Yn sanctaidd hardd daw'r cynnyrch tau
o wllith y borau hawddgar.

36 Yr *Arglwydd* tyngodd, ac ni wād,
ti fy'n offeiriad bythol,

Wrth urdd Melchisedech odd' fry
a bery yn dragwyddol.

37 O *Arglwydd* ar dy ddeheu law,
brenhinoedd draw a friwa,

Yn hydd ei ddig gwna'n archollion
frenhinoedd cryfion, meddaf

38 Ar y cenhedloedd rhydd forn iawn,
a'u gwlad gwna'n llawn oelanedd:

A llawer pen dros wledydd mawr,
a dyrr i lawr yn unwedd.

39 O wir ffys i'r gythafan hon,
se yf o'r afon nelfaf,

A gaffo ar ei ffordd yn rhywydd,
a'r *Arglwydd* a'i derchafa.

P S A L. CXI.

Clodforaf fi fy *Arglwydd* Iôn,
o wyllys calon hollawl,

Mewr cynulleidia ger eu bron,
mewr tyrfa gyfion rafawl.

2 Mawr iawn yw gwrthiau'n *Arglwydd*
hyspys i bawb a'u hoffant. (ni

3 Ei waith a'i iawnder pe'u byth,
a'i wehelyth ogoniant.

4 Yr *Arglwydd* a wnaeth ei goffau,
am ryfeddodau nerthol.

Cans *Arglwydd* nawdd-fawr yw i ni,
llawn o doffuri grafol.

5 Ef i bob rhai a'i hofnant ef,
rhydd gyfran grefat fywyd:

Ac yn dragwydd y mynn fod
cof o'i gyfiammond hefyd.

6 Mynegodd ef i'w bobl igyd,
gadernid ei weithredodd:

A rhoddi iddynt hwy a wnaeth
'rifeddiaeth y cenhedloedd.

7 Gwirionedd a barn ydwy gwaith
ei ddwyllaw berffaith efo:

A'i orchmynion fy ffyddlon iawn,
a da y gwnawn eu gwrando.

8 Y rhai'n fy gweri eu sicrhau,
dros byth yn ddeddfau cyfion:

Gwedi eu gwneuthur hwy mewn hedd
athrwy wirionedd union.

9 Anfonodd gymmorth i'w bobl ef
cyfiammond gref safadwy.

Archodd hyn: bo i'w enw fawl,
sancteidiaawl ac ofnadwy.

10 Dechreuad pob doethineb ddofn
i bawb yw ofn yr *Arglwydd*,

Da yw deall y fawl a'i gwnai,
a'i ofn a sail'n dragwydd.

P S A L. CXII.

Dedwyddol yw mewn buchedd dda,
y fawl a ofna'r *Arglwydd*,

A'i orchymynnion anwyll ynt,
bydd iddo helynthylwydd.

2 Ei hād fydd nerthol yn y tir,
bendithir hyl rhai union:

3 Gollud a chyfoeth yn ei dy,
tros byth y pery'n gyfion.

4 Yr union yn y tywll cau
caiff fodd i olau weidd:

Ystyriol, a thoituriol iawn,
a chyfiawn fydd ei weithredd.

5 Gwr da a fydd trugarog fwyn,
rhydd echwyn n' Chymmwynas,

A'i air mewn pwyl a barn a rydd;
a'i weithred fydd yn addas.

6 Ni 'sgogir byth y cyfiawn gwna
ei coffa yn dragwydd;

7 A chalonn ddisgill, ddwys, ddiostn,
a sail ddofn yn yr *Arglwydd*.

8 Hwn yn nerth Duw diostnog fydd,
ac attreg fydd i'w galon.

Hyd oni chaffo'r wylawn wyls,
ei wyllys o'r elynion.

9 Rhannodd arhoes i'r tlawd yn hy,
byth pery ei gyfiawnedd,

A chryfder ei goron yn wir,
dyrchefir mewn gogonedd.

10 Yr anwir edrych ffirionina ddeg,
drwy ffyrnig yigymygiad:

Yr annuwiol a dawdd fel hyn
fydd terfyn eu dymuniad.

P S A L. CXIII.

Chwi weision Duw Molwch yr Iôn,
molwch ei enw a llaf'r don,

2 Bendigia fyddo ei enw ef
3 O godiad haul hyd fachlud dydd,

Mawr enw yr Iôn molliannus fydd,
yn y byd hwn, ac yn y nef.

4 Derchafodd Duw uwch yr hollfyd,
A'i foliant aeth uwch nef i gyd,

5 Pwy fy gyffelyb i'n Duw ni?
Yr hwn a breswyl yn y nef,

6 Fr. ddaiar hon darostwng ef,
gwel ef ein cam, clyw ef ein cri.

7 Yr hwn fy'n codi'r tlawd o'r llwch
A'r rheidus o'i ddiyllytwch.

8 I'w gosod uwch pennethiaid byd
9 I'r ammlhantadwy mae'r rhai plint

Psalm CXIV, CXV, CXVI, CXVII.

fil teg. a thylwyth, a llwyddiant ;
a'm hyn mollenwch *Dduw* i gyd.

P S A L. CXIV.

PAN ddaeth Israel o'r Aipht faith,
A thy Iago o effron iaith.
2 Juda oedd ei sancteiddrwydd ef,
Israel oedd benaethiaeth Iôr.
3 Gwelodd hyn a chiliodd y môr,
a throes i'w hol loddonen gref.
4 Neidia'r mynyddoedd megys hyrdd,
A'r brynau fel wyn llaement ffyrdd,
cawfant wastad megys llawr dol.
5 Ciliaist (o for) dywaid pa ham ?
Tithau loddonen lathraidd lamm ?
Pa'm y dadredaist dithau'n d'ol ?
6 Chwychwi fynyddoedd pa'm y ffoech
Fel hyrddod ? a pham nad arhoech
a chwithau frynniau fel wyn mân ?
7 Am mai rhaid ofni Duw Iâgo.
8 Yr hwn sy'n troi'r graig yn llynn tro
a'r callestr yn ffinnon ddwfr glân.

P S A L. CXV.

NID ini *Arglwydd*, nid i ni,
y dodi y gogonedd.
Ond i'th enw dy hun y hawdd,
er mwyn dy nawdd a'th wiredd.
2 Pa'm y dwedant a'm danat ti
y cenhedaethi efron :
A thrwy edliw hynuy yn fwy,
ple' mae' eu Duw hwy'r awron,
3 Sef ein Duw ni mae yny nef,
lle y gwnaeth ef a synnodd.
4 Eu deilwau hwy, aur, arian yn,
a dwylo dyn a'u lluniodd.
5 Safn heb draethu : llun llygaid glân,
y rhai'n ni welan ronyl :
6 Trwyn heb arogl, clustiau ar lled
heb glywed, y fydd ganddyn.
7 Ac i bob delw y mae dwy law
heb deimlaw, traed heb fymmod :
Maemwnwgl iddynt heb roi llais,
fel dyna ddyfais ynyf.
8 Fel hwenhwy ydyw rhai a'i gwnant
a'r rhai a gredant iddynt :
A'm hyn ni ddylai neb drwy gred
roi mo'r ymddiried arnynt.
9 O Israel, dod ti yn rhwydd
ar yr *Arglwydd* dy hollfryd.
Ef yw eu nerth a'u dwg i'r lann,
eu porth a'u tarian hefyd.
10 O ty Aron, dod tithau'n rhwydd,
ar yr *Arglwydd* dy hollfryd :
Ef yw eu nerth a'u dwg i'r lann,
eu porth a'u tarian hefyd.
11 Rhai a ofnchw yr *Arglwydd* lôn,
rhochw arno'ch union hollfryd :
Efe yw'r neb a'ch dwg i'r lann,
eich porth a'ch tarian hefyd.
12 Duw naf a'n cosiodd, ac i'n plith
fo roes ei fendith rhadlon,
Idy Israel rhydd ei hedd,
ac unwedd i dy Aron.
13 Sawl a'i hofnant bendithiant ef,
yr *Arglwydd* nef canolau,
A'i enw sanct o'r nef i'r llawr,
bendithied mawr a bychan :
14 Yr *Arglwydd* arnoch, arnoch chwli,
a wna ddâioni amlach :

Ac a chwanega ar eich plant
ei fywyniant yn rymmufach.
15 Y mae i'wch fendith a mawr lwydd
gan y gwir *Arglwydd* cyfiawn :
Yr hwn a wnaeth y nefoedd fry.
a'r ddaiar obry'n gyflawn.
16 Yn ef i'e'r nefoedd uwchlaw ;
sy yn eiddaw Duw yr Iôn,
A'r ddaiar lle y preswylant,
a roes ef i blant dynion.
17 Pwyafolant yr *Arglwydd* ? pwy ?
gwn nad hwynt-hwy y meirwon,
Na'r rhai a ant i'r bedd yn rhwydd,
lle' mae distawrwydd ddigon.
18 Ond nyndaliwn yn ein co'
sythfyrth fendithio'r *Arglwydd*.
Molwch yr *Arglwydd* yn un wedd,
a mawl gyfanned ebrwydd.

P S A L. CXVI.

DA gennyf wrando, yr *Arglwydd*
ar lais fy llef a'm gweddi. (nef
2 Am iddo fy nghlywed i'n hawdd,
byth archaf ei nawdd imi.
3 Mae maglau angau i'm cynllwyn,
ym mron fy mwyn im beddrod :
4 Cefais ing. Ond galwaff y Ner
i'm hoës, moes dyner gymmod.
5 Cyfion yw'r Iôn trugarog lawn,
eln Duw sy lawn o nodded.
6 Duw a geldw'r, wirion : bhm i,
mewn cyni daeth i'm gwared.
7 O'r enaid dadymchwe' o'r llwch,
tyrd i'th lonyddwch bellach :
Am i'r *Arglwydd* fod i ti'n dda,
sef i'th orphwysfa hayach.
8 O herwydd i *Dduw* wared foës,
a'm cadw rhag gloes angau,
Fy nrhaed rhag llithro i lam drwg,
a'm golwg i rhag dagrau.
9 Yn y ffydd hon o flaen fy Nuw,
Ym mysg gwyr bww y rhodias.
10 Fel y credais felly tyfiais
i ar y testyn ymma.
11 Yn fy ffrwyd dwedais i fel hyn
mae pob dyn yn gelwyddog.
12 Ond O *Dduw*, beth a wnâ i ti,
am dy ddâioni cefnog ?
13 Mi a gymmeraf, gan roi mawl,
y phiawl iachawd wriaeth,
Ac a alwas, er mwyn fy llwydd,
ar chw yr *Arglwydd* bennaeth.
14 O'r *Arglwydd* talaf yn forau,
sy addunedau ffyddlon,
Y pryd hyn o flaen ei holl lu,
y modd y bu'n fy nghalon.
15 Marwolaeth ei sanct gwerth sawr
yngolwg Duw : 16 O cennydd, (yw
Dy wâs, dy wâs wyf, mewn dirmyg,
mab dy forwynig ufudd.
17 Dattodaist fy rhwymau yn rhydd,
fy offwrn fydd dy foliant.
18 Enw'r *Arglwydd* nid a o'm co,
i hwnnw bo gogoniant.
19 I'r *Arglwydd* bellach tala'n frau
sy addunedau cyfion.
20 Ynghaer Salem dy sanctaidd dy
o flaen dy deulu ffyddlon

P S A L. CXVII.

OCenwch sawl i'r *Arglwydd* nef,
moliennwch ef genhedioedd,
G Molwch

Pfalmau CXVIII, CXIX.

Molwch ei Enw ef drwy'r byd,
chwithau i gyd y bobloedd.
2 Am ei fod inni yn dda lawn,
yr *Arglwydd* llawn trugaredd,
A'i air ef fydd yn parhau byth,
sef ei ddilyth wrionedd

P S A L. CXVIII.

Molwch yr *Arglwydd*, cansda yw
moliannu Duw y llywydd,
O herwydd ei drugareddau,
fydd yn parhau'n dragywydd:
3 Dweded Israel da yw ef,
a'i nawdd o nef ni dderfydd,
3 Dweded ty Aaron mai da yw,
trugaredd Duw'n dragywydd.
4 Y rhai a'i hofnau't ef yn lân,
a ganau yn un cywydd,
Rhon i'w drugaredd yr un glod,
sef ei bod yn dragywydd,
5 I'm hng gelwaisar i' *Arglwydd*, cu
hawdd ganddo fu fy nghlywed:
Ef a'm gollyngodd i'n rhydd
o'i lân dragywydd nodded.
6 Yr *Arglwydd* fydd i'm gyd â mi,
nid rhaid im', osni dynion.
7 Yr *Arglwydd* fydd ynghyd â mi,
er coipi fyngelynyon.
8 Gwell yw gobeithio yn Nuw Cun,
nag mewn un dyn o'r aplaf:
9 Gwell yw gobeithio yn yr Iôn,
nâ'r tywylogion pennaf.
10 Doed y cenhedloedd arma'i gyd,
a'u byrd ar wneuthur arthait:
Ond yn enw y gwir *Arglwydd* Naf,
myfi a'u torraf ymaith.
11 Daethant i'm cylch ogylchi i'm cau,
acar berwylau diffaith,
Ond yn enw yr *Arglwydd* Naf,
myfi a'u torraf ymaith.
12 Daethant i'm cylch fel gwenyn mân
fel diffodd tân mewn goddaith,
Yn enw yr *Arglwydd* yr wyf i
yn eu diffoddi ymaith.
13 Fy nghas-ddyn gwithlaistatta'n gryf
i geilio gennyf i'r thio:
14 Duw a'm cadwodd, sef Iôn fyngrym
fy iechyd i'm, ac etto.
15 Am orfoledd Duw y bydd Iôn
yn nhai rhai cyfion dwysol.
Mai'r *Arglwydd* *Dduw*, a'i law ddehau
a wnaeth y gwyrtiau nerthol.
16 Deheulaw'r *Arglwydd* drwy ei
ef a'i derchafawdd arnom. (nawdd
A dehau law yr *Arglwydd* Nêr,
a wnaeth rymmuidd drofom.
17 Nid marw onid byw a wnaeth
mynegaf waith yr *Arglwydd*,
18 Hwn a'm colfodd, ond ni'm lladdodd
yn hytrach lluddiodd a'i wydd:
19 Agorwch im' byrth cyfiawnder,
o'u mewn Duw Nêr a folaf.
20 Porth yr *Arglwydd* fel dyma fo
aut iddo'r rhai cyfiawnaeth.
21 Minnau a'th folaf yn dy Dy,
o herwydd i'ti nghlywed,
Yno y casaf nefol glod
it'am dy fod i'm gwared.
22 Y maen fy ben congl-fact i'm
a ddarfu'r felri, wphod.

23 O'r *Arglwydd* *Dduw* y tyfodd hyn
i'y gan ddyn yn rhyfeddod.
Yr *Arglwydd* a'i gwnaeth, dymar dydd
er mawr lawenydd inni.
24 Ynddo cym'rwn orfoledd llawn,
ymlawenhawn am hynny.
25 Attolwg *Arglwydd* y pryd hyn
i yr ym yn erfyn teiblant:
Attolwg *Arglwydd* *Dduw* par in',
y pryd hyn gaffael llwyddiant.
26 Bendigaid yw y'iawl a ddol
yn Enw yr uchel *Arglwydd*.
O dy *Dduw* bendithiaithm chwi,
drwy weddi a faucreiddrwydd.
27 Yr *Arglwydd* fydd yn *Dduw* i ni,
rhoes i'n oleuni rador.
Deliwch yr oena rhowch yn chwyrn
yn rhwym wrth gym yr allor.
28 Tydi O *Dduw* wyt *Dduw* i mi,
am hyn tydi a folaf:
(Da gwedd i't fawl, fy Nuw mau fi)
a thydi a dderchafaf.
29 Molwch yr *Arglwydd*, can't da yw
moliannu Duw y llywydd,
O herwydd ei drugaredd fry,
a bery yn dragywydd.

P S A L. CXIX.

Aleph.

Rban. 1.

POB cyfryw ddyn y fydd a'i daith
yn berffaith, mae se'n ddedwydd,
Y rhai'n fuchelod aroddan
ynghyfraith lân yr *Arglwydd*.
3 Y rhai i gyd gwynfyd a gant,
a gadwant ei orch'mynion:
Ac a'i ceisiant hwy yn ddilys,
a holl ewyllys calon.
3 Diau yw nad â y rhai hyn,
i ganlyn llwybrau gwammal,
4 Ond cadw dy air (a erchait in)
a dilyn hyn yn ddysal.
5 Och fi na chawn unioni'n glau,
fy llwybrau at dy ddedfod:
6 Byth ni'm gwradyddid y modd hwn
tra cadwn dy gyfammod.
7 Mi a'th glodforaf di erneb,
ac mewn untodeb calon;
Pan ddyigwyf adnabod dy farn,
fy gadarn, ac fy gyfion.
8 A'm dy farn mae fy holl amcan,
dy ddeddau glân a gadwaf.
Na dd syth syth fi yn fy nych,
o tru, i edrych arnaf.
Beh. *Rban. 2.*
9 Pa fodd (O *Dduw*) y ceidw llange,
fydd/teuange ei holl lwybrau?
Wrth ymgidw yn ol dy air,
pob llwybr a gair yn olau.
10 Dy orch'mynion a'm holl galon,
a'u dirgelwch ceisais oll,
O lluddais fi ar ofer hynt,
oddiwrthynt ar gyfirogoll.
11 I'm calon cuddlais dy air cu,
rhag imi bechu'n d'erbyn:
12 O *Arglwydd* bendigaid wyt fi,
o dyng i mi d'orchymyn.
13 Dy gyfawn feirn, a'r gwir air tau
a mael gwefusau traethais,
14 A'th dystiolaethu di i gyd,
uwch holl dda'r byd a hollais.

Psalmau CXIX.

15 Dy ddeddf fy myfyr yw a'm drych,
 dy ffyrdd d'rwy'n edrych ar ymyn.
 16 Mor ddigrif imi yw dy air,
 o'm cof nis cair un gronyn.
Gmel. Rban. 3.
 17 Bydd ddai'th was, a byw a wna,
 a'th air a gadwa'n berffaith:
 18 A'm llygaid egor di ar led,
 i weled rhin dy gyfraith.
 19 Dieithr ydwa'n yn y tir,
 dy ddeddf wir na chudd rhagof,
 20 O wir awydd i'r gyfraith hon,
 mae'n don fy enaid ynof.
 21 Curalist feilch: daw dy fellldith di
 i'r rhai'th torri d' eirchion:
 22 Tro oddiwrth yfedi ar gas,
 can't cedwais dy orchmynion
 23 Eri i'w yddogion roi barn gais,
 rhoes dy was ei ffyrdd.
 24 Yn dy ddeddf, honi fydd imi gyd,
 Yn gyngor hysyd yrod.
Daletb. Rban. 4.
 25 F'enaid ymronn llwch y bedd yw:
 o'th air gwna'n ffyw cilwaith:
 26 Mynegais fy ffyrdd clywaith n
 o dyf i mi dy gyfraith.
 27 Par i mi ddeall ffordd dy air,
 ar hwnnw cair fy myfyr,
 28 Ganohd f'enaid fu ar dawdd,
 a'th air gwna'n hawdd n'n bybyr.
 29 O'th nawdd oddiwrth yfenn ffyrdd
 a dyf i mi ddeddfau crefydd. (gau,
 30 Dewilais ffordd gwirionedd, hon
 fydd ger fy mron i beunydd.
 31 Glynais wrth dy air, O *Arglwydd*,
 o lludd im wradwydd digllon.
 32 Yn dy ddeddfau fy rhodiad fydd
 pan wne'uch yn rhydd fy nghalon.
He: Rban. 5.
 33 Duw, ffordd dy ddeddfau dyf i mi
 drof f' einioes hi a gadwas.
 34 O par im' ddeall y ddeddf hon,
 o'm calon mi a'i cydawnaf.
 35 Par im' fynd lwybr dy ddeddf ar ffrys,
 hyn yw fy, wyllys deilwng:
 36 A'm calon at dyfiliolaeth dda,
 nid at gybydd-dra gofhwng.
 37 Tro'n rhag gweled gwagedd gwael
 bywha n' gael dy ffordd di.
 38 Cyflawna d'air a mi dy was,
 yna caf rās i'th ofni.
 39 Ofnais warth, o tro heibio hon,
 da yw d' orchmynion tyner.
 40 Wele, f'awydd i'th gyfraith yw
 gwna i'm ffyw o'th gynawnder.
Tau. Rban. 6.
 41 *Arglwydd* dod dy drugaredd im,
 a hyn o rym d' addewid.
 42 Drwy gredun d' air rhof ateb crwn
 im' cablwr hwn a'm dilid.
 43 O'm genau na ddwg dy air gwir,
 i'th farnau hir yw'n ngobaith.
 44 Minnau'n wastadol cadwas byth
 dy lān wehelyth gyfraith.
 45 Mewn rhyddid mawr rhoddio a wna
 a cheisaf dy orchmynion.
 46 A'th dyfiliolaethau rhoer ar goedd,
 o Raen brenhinoedd crynion.
 47 Heb wradw dd llawen iawn i'm cair
 yn d' air yr hwn a hoflais,

48 Codaf fy hwylo at dy ddeddf,
 drwy ffyr, greddf a gerais.
Zain. Rban. 7.
 49 Cofia i'th was dy air a'th raith,
 lle rhois fy ngobaith arno.
 50 Yn dai'r mae'n nghysfur lōri gyd,
 yr hwn mae mywyd ynddo.
 51 Er gwatwar beilch ni throis ychwaith
 oddiwrth dy gyfraith hoywbur,
 52 Cofais (O *Dduw*) dy ddeddf erioed,
 yn honno rhoed i'm gysfur.
 53 Y trawfion a ofnais yn faith,
 i'n torri'r gyfraith eiddod.
 54 O'th ddeddf y cenais gerdd yn hy,
 yn nhy fy mhererindod.
 55 Cofais d'enw (fy lōn) bob nos,
 o fserchi'th ddiddos gyfraith
 56 Cefais hynny am gadw o'm bron
 dy ddeddf: fef hod fydd berffaith.
Crib. Rban. 8.
 57 Ti *Arglwydd* wyt i mi yn rhann,
 ar d'iar mae f' amcan innau.
 58 Gweddiais am nawdd gerdy fronn
 o'm calon yn ol d'eiriau.
 59 Meddylais am ffyrdd, dy ddeddfau,
 a throis fy nghamrau atynt.
 60 Dy eirchion ar ffrys a gedwais,
 sid oedais d'lim o honyt.
 61 Eri draws drof fy ffeilio i,
 dy gyfraith ni anghofais.
 62 Gan god i ganol nos yn frau,
 dy farnau a gyffellais.
 63 Cyfaill wyt i'r rhai a'th ofnant,
 ac a gad want dy eiriau.
 64 Dynawdd drwy'r tir i'w lawn i'm mys,
 Duw dyf i mi dy ddeddfau.
Teb. Rban. 9.
 65 *Arglwydd* gwnaethof yn dda a'th
 yn ol dy rās yn addo: [was
 66 Dyf i'm ddeall dy air yn iawn,
 r'wy'n credun gysfawn ynddo.
 67 Cyn fy ngofhwng a'thum ar gam,
 yn awr wyfddinam cilwaith.
 68 Da iawn a grassawn ydwyf ti,
 o dyf i mi dy gyfraith.
 69 Dy air, er beilch yn clyttio f'ys,
 a'm calon orug, cadwas.
 70 Breision ynt hwy er hyn mys,
 dy gyfraith di a hofaf.
 71 Fy mlinder maith da iawn im' fu,
 i ddyfudy statufbedd.
 72 Gwell fu im' gyfraith d'ennu glān
 nag aur ac arian filoedd.
Jod. Rban. 10.
 73 A'th ddwyllaw gwanaethof i dy hun
 a rhoist i'm lun yn berffaith:
 O par i'm ddeall dy air di,
 a dyf i mi dy gyfraith.
 74 Yfawla'th ofiant gwelant hyn,
 bydd llawen ganddyn weled,
 Am fod fy ngobaith yn dy air,
 yr hwn a gair ei glywed.
 75 Duw gwnaf dy farnau'n deilwng,
 a'm gofhwng i yn ffyddlon:
 76 Dod nawdd er cyffwr im' dy was,
 o'th rās a'th addewidion,
 77 Dod im' dy nawdd a byddaf byw,
 dy gyfraith yw yn felys.
 78 Gwardwydder beilch a'n plyg ar
 myfriad am d'ewyllys. (cam

Psalmau CXIX.

79 Y rhai O *Dduw* a'th ofnant di,
troer y rheilny attaf:
A'r rhai' adwaenant er eu maeth,
dystiolaeth y Goruchaf,
80 Byddedfy nghalon yn berffaith,
yn dy lân gyfraith *Arglwydd*,
Fel nas gorchuddier yn y byd.
fy wyneb-pryd â gwradydd.
Caph. Rban. 11.
81 Gan ddisgwyl am dy iechyd di,
wae f'enaid i mewn diffyg:
Yn gwilled beunydd wrth dy air,
O *Arglwydd* cair fi'n dddiddg.
82 Y mae'fy llgaid mewn pall ddyrch
yn edrych am d' daddewid,
Pa bryd (O *Arglwydd* dwedais i)
i'n diddeni a'th iechyd?
83 Can's wyffel coltrei mewn mwg cau
cofais dy eiriau cyfion.
84 Pa hyd yw amferdy was di?
pa bryd y bernir trawfion?
85 Cloediar'r beilchoni' ai byllau: hyn
i'y'n erbyndy gyfreithlau.
86 Gwirionedd yw d' orchmynion di
cymmorth fi rhag cam faglau.
87 Braidd na'm disent o'r tir ar gais:
ond glynais wrth d'orchmynion.
88 Bywha fi *Dduw*, i gadw'n glau,
dystiolaeth d' enau ffyddlon.
Lamed. Rban. 12.
89 Byth yn y Nef y pery d'air,
O *Dduw* cair dy wirionedd
O oes i oes: siccreithy tir
na siglir mo'i amgylchedd.
90 Safant byth wrth dy farnau di
maent i ti'n weision uffudd.
91 Oni bai fod dy ddeddf yn dda,
i'm disa b'asai gystudd.
92 A'th orchmynion y bywheist fi,
am hyn y rheilny a gofais:
93 Eiddoti wyf Duw achub fi,
dy ddeddfau di a geisais.
94 Disgwyl fy lladd mae'r anwir fur
r wy'n ystyr dy dystiolaeth.
95 Ar bob berffaithrwydd mae terfyn,
ond ar d'orchmynyn helaeth.
Mew. Rban. 13.
96 Mor gu (O *Arglwydd*) gennyf fi,
dy ddeddf di a'th gyfammod
Ac ar y rhai'n oddydd i ddydd
y bydd fy holl fyfyrdod.
97 Gwnaethost fi a'th orchmynion iach
yn ddoethachna'm gelynyon.
Can's gyd â mi yn dragwydd,
v bydd dy holl orchmynion.
98 Gwnaethost fi'n ddoethach (O *Dduw*
nâr athrawon a'm dyfgynt, [tôn
Oblegid y myfyrdod mau,
dy dystiolaethau oeddynt.
99 Rhag dryg-lwybr, fely cadwn d'air
fy nhraed yn ddiwair cedwais.
100 Am gadw o honof dy ddeddf di,
mwy na'm rhieni deildais:
101 Rhag dy farnau ni chilaisi,
can's ti a'm dyfgynt ymdynt.
102 Mor beraidd gennyf d'eiriau iach,
nâr mei melyfach ydynt.
103 O *Arglwydd* a'th orch'mynion di
y gwnaethost fi yn bwyllawg.

Am hynny'r ydwyf yn castau
pob cystyw lwybrau gefawg.
Nun. Rban. 14.
104 Dy air i'm traed i llusern yw,
a llewyrch gwiw i'm llwybrau.
105 Tyngais, a chyflawni a wnaif,
y cadwas dy lân ddeddfau:
106 Cystuddiwyd fi'n faw'r *Arglwydd*
bywha fi'n ol d'addewid: (da:
107 Bodloner di O *Arglwydd*, mau,
ag offrwim genau diwyd.
108 A dyfym' dy holl farnau draw.
f' enaid fy'm llaw'n wastadol:
Am hynny nid anghofais chwaith,
dy lan gyfraith (an'deiddiol:
109 Yr annuwiolion i'r ffordd fari,
rhoddasant faglau geirwon:
Ni chyfei liornais i er hyn,
ond dilyn dy orchmynion.
110 Cym'rais yn etifeddiaeth lân,
byth weithian dy orch'mynion.
O herwydd mai hwynt-hwy y fydd,
lawenydd mawr i'm calon.
111 Golyngais i fynghalon bur,
i wneuthur drwy ofoledd
Dy ddeddfau di tra fwy'n y bydd,
a hynny hyd y diwedd.
Samec. Rban. 15.
112 Dych'myglon ofer cafeis i,
a'th gyfraith di a hofais.
113 Lloches a tharian im' i'th gair:
wrth dy air y disgwyllais.
114 Ciliwch rai drwg oddiwrthyfi,
fy Nuw cadwafei gyfraith,
115 Cynnal fi a'th air, a byw a wnaif,
ni wridas am fy ngobaith.
116 O cynnal fi, fy *Arglwydd* Naf,
a byddaf iach dragwyddol
Ac yn dy ddeddfau iach y bydd:
fyllawenydd gwaftadol.
117 Sethraist O *Arglwydd*, yr holl rai
a ai oddiwrth dy ddeddfau:
Am mai oferedd ger dy fron
oedd eu dychmwyglon hwythau.
118 Di sethaist holl rai drwg y tir,
fel y difethir fothach.
Am hyn dy dystiolaethau di,
a gerais i'n anwylach.
119 O *Arglwydd* *Dduw* rhag ofn dy
fy nghawd a'm cig a lymmod. (ddig,
120 Rhag dy farnedigaethau di,
fy yfpryd i a ofnodd.
Aim. Rban. 16.
121 Barn a thrugaredda wnaethum,
na ddod fi i'm cafeion:
122 O *Arglwydd*, dyf'g ddaioni 'th was
achub rhag cas y beilchion.
123 Palli' ngolwg yn disgwyll lawen
iechyd o'th gyfawn eiriau.
124 Yn ol trugaredd a'th was gwa
dyf'g imi'n dda dy ddeddfau.
125 Dy was wyf fi, deall im' dod,
i wybod dy ammodau.
126 Madwsit (*Arglwydd*) roddi barn,
torrwyd dy gadarn ddeddfau.
127 Mwy nag aur hofais dy ddeddf di
pe rhân a'i goethi'n berffaith.
128 Yn uniawn oll y cyfrifais,
cafeais lwybrau diffraith.

Psalmau CXX, CXXI.

P. **Rban.** 17.
 129 Rhyfedd yw dystiolaethau,
 i' enaid innau a'u cadwodd.
 130 Egoriad d'aur yn olau caid,
 i weiniaid pwyl a ddygodd.
 131 Dyhéais gan chwant (O *Dduw* lôn)
 i' th lôn orchymnion croyw.
 132 Edrych di arnaf megys ar
 y rha! a gâr dy enw.
 133 Yn ol d'air cyfarwydda 'nrhoed
 anwiredd na ddoed arnaf.
 134 O gwared fi rhag trawfodd dyn,
 a' th orchymyn a gadwaf.
 135 llewyrcha d'wyneb ar dy wâs:
 oylg imi flas dy ddeddfau.
 136 Dagrau o'm golwg llifo' wnant,
 has cadwath dy gyfreithiau.
Tadi. **Rban.** 18
 137 Cyfiawn ydwyf (o *Arglwydd Dduw*)
 acuniawn yw dy farnau.
 138 Dy dystiolaethau yr un wedd,
 ynt mewn gwirionedd hwythau.
 139 Fy fêrch i' th air a'm difaodd,
 pan anghosodd y gelyn.
 140 D'ymadrodd purwyd drwy fawr
 hoffodd dy wâs d'orchymyn [ras,
 141 Nid anghosais dy gyfraith lôn,
 er bod yn fychan fagwedd.
 142 Dy gyfiawnder di cyfiawn fydd:
 a' th ddeddf di fydd wirionedd.
 143 Adfyd cefais, a chytudd maith:
 dy gyfraith yw 'nigrifwch.
 144 Gwna i'm ddeall cyfiawnder gwiw:
 a byddaf i'w mewn heddwch.
Kph. **Rban.** 19.
 145 I lefais a'm holl galon, o clyw,
 a' th ddeddfau Duw a gadwaf.
 146 Arnat i lefais, achub fi,
 a' th lwybrau di a rhodias.
 147 Gwadedais, achubais flawn y dydd,
 wrth d'air yn ufudd gwyllais.
 148 Destrôe fy llygaid ganol nos,
 o achos d'air a hoffais.
 149 Clyw fi'n ol dy drugaredd dda,
 bywha fi'n ol dy farnau.
 150 Arnaf rhafsgeler a neisiant:
 troseddant dy gyfreithiau.
 151 Tithau bydd agos, *Arglwydd*
 gwirionedd yw d'orchymnion [*Dduw*
 152 Gwyddwn fod dy dystiolaethau,
 gwedi sicrhau yn grynon.
Ref. **Rban.** 20.
 153 Gwel fy nghystudd, gwared ar gais,
 can't cofais dy gyfreithiau.
 154 Dadleu fy nadi, rhyddha fi'n rhodd,
 yn ol ymadroedd d'enu. [iawn
 155 Fford iachawd wriaeth fydd bell
 oddiwrth achyfiawn dnynon,
 Am nad ydynt yn ceisio'n glau,
 mo lwybe dy ddeddfau union.
 156 Dy drugaredd *Arglwydd* aml yw,
 gwna i'm fwy'n ol dy farnau.
 157 Llauer fy'm herlid, r'wf er hyn
 yn dilyn dy lôn ddeddfau.
 158 Gwelais y traws, a gref yn fû,
 iddynt ddirmygu d' eiriau.
 159 Hoff is ddeddf bywha *Arglwydd*
 herwydd dy drugareddau.

160 Dechreu dy air gwirionedd yw,
 O *Arglwydd Dduw* y llywydd:
 A' th gyfiawn farnedigaeithau.
 fydd yn parhau 'n dragwydd.
Sbin. **Rban.** 21.
 161 Y cryf ar gam f' erlid a wnai:
 rhag d'ofn y crynai 'nhalon.
 162 O blegid d'air wyflawn iawn,
 fel pe cawn dlyfau mawron.
 163 Celwydd ffeidd-dra a gaffais,
 a hoffais dy gyfreithiau:
 164 Saith waith bob dyddd y rhof it
 am fod yn dda dy farnau. (glod,
 165 Y fawl a gâr dy air, cânt hedd,
 drwg nis goddiweddd monyn.
 166 Gwyllais *Arglwydd* wrth dy lechyd
 gun wneuthyd dy orchymyn.
 167 Dy ddeddf cadwodd fy enaid i,
 a hi yn fawr a hoffais.
 168 Am fod fy llywybrau ger dy fron
 d' orchymynion nid anghosais:
Tau. **Rban.** 22.
 169 O' th flaen *Arglwydd* neisied fy
 oylg imi ddeall d' eiriau (nghri
 170 Gwared fi'n ol d'ymadrodd rhad
 del attad fy ngweddiau.
 171 Dy fawla draetha 'ngenu' n wych
 panddyfgychim' dy ddeddfau.
 172 Datgan fy nhasodd d'air yn
 herwydd dy gyfiawn eiriau. (rhwydd
 173 Cymmorthedyd law i' ar gais,
 Dewisais dy orchymynion.
 174 Cefais dy lechyd a' th ddeddf fydd
 lawenydd mawr i'm calon.
 175 Bo f' enaid byw, a mawl it rhoed:
 dy farnboed i'm amddiffyn.
 176 Crwydrais fel cen, dy wâs o cais,
 can't cofais dy orchymyn.
P S A L. CXX.
I'm ing y gelwais ar f' *Arglwydd*,
 ac ef yn rhwydd a'm clybu.
 2 Duw gwared fi rhag tafod gau,
 a genau yn bradychu.
 3 Dywaid i mi oesles neu fael,
 i'w gael o dafod distryw?
 4 Geiriau fel llymynion iaethau cawr
 ynghyd â marwawr meryw.
 5 Gwae fi aros honof yn Hech.
 ynghyd â Mefech dwyllgar:
 A chyfanneddu a'm gwerfyll,
 yn nrhawion bebyll Cedar.
 6 Hir y bu f' enaid i sut hon
 y'mysg cawion beddwch.
 7 Os son am lonnydd a wna'n i,
 rhyfelai rhei'ny'n rhafwch.
P S A L. CXXI.
Dlsgwyllaf o'r mynyddoedd draw
 lle 'daw i'm help, wylliglar.
 2 Yr *Arglwydd* rhydd i'm gymmorth
 hwn a wnaeth nesa daiar. [gref,
 3 Dy droed i lithro ef nis gâd,
 a' th Geldwad fydd heb huno:
 4 Wele Ceidwad Israel lôn,
 heb hun na heppian arno.
 5 Ar dy law ddeau mae y *Dduw*,
 yr *Arglwydd* yw dy geidwad.
 6 Dy lygra ni chaff haul y dydd,
 a'r nos nid rhydd i'r lleuad.
 7 Yr lôn a' th geidw rhag pob drwg
 a rhag pob cilwg anfad:

Psalm CXXII, hyd Psalm CXXXVIII.

8 Cai fynd a dyfod byth yn rhwydd,
yr *Arglwydd* fydd dy geidwad.
P S A L. CXXII.

I Dy'r *Arglwydd* (pan ddwedent) awn
i'm llawen iawn oedd gwrandio.

2 Sai'n traed o fewn Caer-Salem byrth,
yr un ni fyth oddiyno.

3 Caerfalem ian ein Dinas ni,
ei tair fydd ynddi' hunan,

A'i phobl fydd ynddi yn gyttun,
a Duw ei hun a'i drigian.

4 Cans yno y daw y llwythau'nghyd,
yn unfryd, llwythau'r *Arglwydd*:

Tystiolaeth Israel a'i drig-fod,
a chlod i'w fawr sancteiddrwydd.

5 Cans yno cadair y farn fydd:
eisteddfod Dafydd vno.

6 Erchwch i'r ddinas hedd a mawl:
a llwydd i'r tawl a'th garo.

7 O fewn dy gaerau heddwch boed,
i'th lysoedd doed yr hawddfyd.

8 Er mwyn i'mrodyr ma'er Arch hon
a'm cymmydogion hesyd.

9 Acer mwyn i'r *Arglwydd* ein Duw,
hwn ynot yw'n rhagorol:

O achos hyn yr archaf fi,
i ti ddaioni rhadol.

P S A L. CXXXIII.

Tuedda' ngolwg at y ne,
(y Nuw) dy le trigannol.

2 Fel y tro gweision eu llygaid
at ddwylo 'n meistrad bydol,

Llygaid llaw forwyn ar bob tro,
a ddilyn ddwylo 'i meistras,

Disgwyliwn arnat (*Dduw*) r un wedd,
am dy drugaredd gynnes.

3 Dy nawdd *Arglwydd*, dy nawd yn
dygatom ormodd dirnwg. (rhodd,

4 Gan watwor y tynn a'r balch iawn,
yr ym yn llawn boenedig.

P S A L. CXXXIV.

Dyma'r amier yn ddi ymgel,
gall Israel fynegi.

1r *Arglwydd* nef oni bai fod,
a'i arfod gyd a nyri.

2 Gyd a nioni bai fod,
pan ddaeth gwarth drafod dynion:

3 Pan gododd eu lliid i'n poeni,
llynscatent ni yn fywion.

4 Y dyfroedd a'n boddafent ni,
a'n hoeddann gefnlli buan:

5 Chwyddafent drofom, felchwydd dwr,
fel dyna gylfaw truan.

6 Bendigaid ior ei law a droes:
ac ef ni roes mo honom

Yn yfghlaeth i'n rhwygo'n frau,
i'w gwâgfeiliau llymion.

7 Ein henaid aeth yn rhydd o lŷn,
fel yr aderyn gwilion.

Rhwyd yr adarwr torri' wnaeth,
a ninnau aeth yn rhyddion.

8 Ein holl gynnorthwy ni a'n llwydd,
f'n nerth yr *Arglwydd* hawddgar,

Yr hwn drwy waith ei ddwyllaw ef,
a greawdd nef a daiar.

P S A L. CXXXV.

Sawl a'mddiriedant yn Nuw i'cn.
lydant fel Seion fynydd,

Yr hwn ni'th: a'i sylwedd fry
a bery yn dragywydd fry.

2 Fel y tair tair Caerfalem fry,
a'i chylchu mae mynyddoedd:

Felly yr *Arglwydd* yn gaer fydd,
dragywydd cylch ei Lobloedd.

3 Er na orphwys rhwyg cleda hir
yr enwir ar gyfawmuid,

Rhag i'r rhai cyfawn yfyn llaw,
i deimlaw campan diriaid.

4 O *Arglwydd Dduw* yn brylur gwna
i bob dyn da ddaioni;

Sef union attat ti yn glau
y bydd calonau'r rheiny.

5 Onid y dryg-ddyn Duw a'i gyrr
gyd a gweithwyr anwired;

Mewn drwg yndroes, felly yndroed
ar Israel boed ranusfedd.

P S A L. CXXXVI.

Pandychwelodd ein gwir *Dduw* i'cn
gweithiwd Sion sanctaidd;

Mor hyfryd gennym hyn bob un,
a rhai mewn bân nefolaidd.

2 Nyri a'n genau yn dda'n gwedd,
gorfolodd er ein tasod.

3 Ymhllith cenhedloedd dwedynt hyn
se wnaeth Duw drofyn yn yitod.

4 Ytodd fawr a wnaeth Duw yn wir,
ein dwyn i'n tir cynnesin:

O gaethiwd y gelyn llymyn,
am hyn yr ym yn chwerthin.

5 O cynnull ein gwledidion ni,
tro adre'rheiny eilwaith,

Gan dy lif-ddyfroedd fel y gwlych
y dehaufych a diffaith.

6 Y rhai i'yn haumewn dagrau blin,
hwynt-hwy dan chwerthin medant:

Felly'r *Arglwydd* dan droi y byd,
dwg ni i gyd i'r meddiant.

7 Y rhai dan wylo aeth o'r wlad,
fel taffu had rhyd grynniau:

Drwy lawenydd y dont ynghyd,
fel catglu y'i yn dyrrau.

P S A L. CXXXVII.

Y Ty ni adeilado'r Nêr,
a'n ofer gwaith y laeri;

A'r ddinas hun nis ceidw ef,
ni thycia gwylis vnddi.

2 O borau godi, os hun hwy'r,
a byw drwy lwy'r ondio.

Ofer i gyd: Duw a rydd hun,
i pob rhw un a'i caro.

3 Wele y plant a roir i ddyn,
hiliogaeth yn i'r *Arglwydd*.

Ac o'r rodd ef daw ffrwyth y bru,
i'w magu mewn sancteiddrwydd.

4 Fel gwr cryf, p'le bynnag y daw,
ac yn ei law ei faethau:

Plant yr ieuencid felly 'maen'
yn barch o flaen y tadau.

5 Sawl' honynt fydd a'i gwifr yn llawn
mae'n ddweddydd iawn ei foddion.

Hwy nis gweradwyddir pan ddêl mann,
i'm ddiddan a'u gelymion.

P S A L. CXXXVIII.

A Oho'r *Arglwydd* gwyn ei fyd,
a rhodiaw rhyd ei lwybrau.

2 Bwyttel o ynnill gwaith dy law,
a blith y daw i'thau.

3 Dy wraig ardu dy dy is nenn,
fel pâr winnydden ffrwythkon.

Pſalmau CXXIX, CXXX, CXXXI, CXXXII.

Dy blant ynghylch dy fwrdd a fydd
 fel olewydd blanhigion:
 4 Wele, fel dymma'r modd yn wir
 bendithir y gwr cyfion,
 A ofno'r *Arglwydd Dduw* yn ddwys,
 rhydd arno bwys ei galon.
 5 Cei gyflawn fendith gan *Dduw* Iŵn,
 bydd dithar Seion ddedwydd,
 Fel y gwelych a' golau drem,
 Gaerſalem mewn llawenydd.
 6 Holl ddyddau d'eiinioes. Plant dy
 cei weled llwyddiant iddynt, [blant
 Ac ar holl deulu Iſrael.
 daw hedd diogel arnynt.

P S A L. CXXIX.

L Lawer gwaith cefais gystudd mawr,
 Iſrael yn awr dyweded.
 Om' hieuendid hyd yr awr hon,
 fe wyr fy mronneu trwmmed.
 1 A llawer gwaith y cefais lid,
 o'm gwannieuendid allan,
 A blin gystudd ar lawer tro,
 ac etto ni'm gorluan.
 3 Yr arddwy'r arddent y cefnau,
 drwy rwygo cwyfau hirion:
 4 Y cyfion Ner torrodd yn ſrau,
 bleth-didau'r annuwiolion.
 5 Parai bynnag, a roelant gŵs
 ar degwch dinas Seion.
 Gwradwydder hwynt, cillient i'w hol,
 y rhai annuwiol creulon.
 6 Byddant fel y glŵs wellt a ſai
 ar bennau tai yn tyfu,
 Yr hwn fydd, cyn y tynner ſo,
 yn gwywo, ac yn methu.
 7 Ni leinw'r medelwr ei law,
 ni chair o honaw ronynt:
 Ir caiglwr nis till ddim mo'i droi,
 na'i drin, nar rôl mewn rhwymyn.
 8 Fel na bai byth gwiw gan y rhai
 ar a drammwai heibio,
 Ddwedyd unwaith, Duw a rollwydd
 neu, 'r *Arglwydd* a'ch bendithio.

P S A L. CXXX.

O R dyfnder gelwais arnat Iŵn,
 1 O *Arglwydd* tſion goſtwng
 Dy gluit yſtyria y llais mau,
 clyw fy ngweddiau teilwng.
 3 Duw, pwy a ſaif yn d'wyneb di,
 os creſſi ar anwired?
 4 Ond fel i'r ofner di yn iawn,
 yr wyt yn llawn trugaredd.
 5 Diſgwyliaſt *Arglwydd* dwyrth ſyr rhaid
 diſgwyloddſt enaid arno.
 Rhodſy holl obaith yn ei air,
 6 F'enaid a gair yn effro,
 Ac am yr *Arglwydd* gwyllo y bydd,
 ſwy na gwilyddyd diſtri,
 A edrych blygain bob pen awr,
 a welo'r wawr yn codi.
 7 Un wedd diſgwylled Iſrael.
 yn ddirgel am yr *Arglwydd*.
 Canſ mae nawdd gyd-a'r *Arglwydd*
 mae ynddo eſfrygiogrwydd. (neſ,
 Ei drugareddau ânt ar led,
 ſe rydd ymwared ini.
 8 Fe weryd Iſrael; ſel hyn,
 ſoi tynn o'i holl ddrygloni.

P S A L. CXXXI.

Y N fy nghalon ni bu ſalch chwydd;
 O *Arglwydd*, na dim tynder,
 Ni chodſt chwaith drahwſwg
 i'm golwg o dra uchder.
 2 Ac ni roddiaſt yma a thraw,
 i dreiglau pethau mawrion;
 Ni ſanwl chwiliais am wybod,
 rhyfeddod a dirgelion.
 3 Goſtyngais ſt enaid mewn pryd,
 ſel pan dddiddysoid herlod:
 Fy enaid fydd ſel un a fu
 gweili dddiddysu'n barod.
 4 Ond diſgwylled ty Iſrael
 wrth wir Imanuel beunydd.
 Sef wrth yr *Arglwydd* o'r pryd hyn
 heb derſyn, yn dragwydd.

P S A L. CXXXII.

O Cofa Ddaſydd ſy Nuw Ner,
 a'i holl wrth-hinder hefyd;
 2 Pa lwadduned a roesſo
 i *Dduw* Iago, gan ddweddyd
 3 Nid af o ſewn pabell ſy nhſ,
 a'm gwely mwy nis dringaf:
 4 Ni roddaf i'm dau lygad hun,
 amrantum chwaith ni chyſgaſt:
 5 Nes caſſwylſ gyſſe yn ddi-rus,
 i *Arglwydd* grymmus Iago.
 6 Wele'n Ephrata clywſom ſod
 lle o breſwylſod iddo.
 7 Cawſom hi ymmeſydd y coed,
 Pawb doed i'w hebyll tſion;
 Awn ymgrymmwn, pawb ufuddhaed,
 wrth ei ſaingc draed yn union.
 8 F' *Arglwydd* cyſod i'w eſmwyth Iſo
 a'w arch o rymus Fawredd.
 9 Gwſiged d'offeriadau gyſion fraint,
 gwſiged dy Sainſt wirionedd.
 10 Er mwyn Ddaſydd dy ſyddlon wſ,
 na thynn dy ras yn ſliddio:
 Ac na wrthneba di er neb,
 mo wnebd dy enneſiog.
 11 I Ddaſydd rhoes yr Iŵn lw gwr,
 a chedwir hwn heb wyredd,
 O ſſwyrth dy gorph rhof ar dy ſaingc,
 it iraidd gaingc i ſeſtedd.
 12 Ny neddfau a'm cyſammodi;
 dy ſeibion di os cadwant;
 O blann i blann o gaingc i gaingc,
 hwy ar dy ſaingc a ſarnant.
 13 Cans ſy *Arglwydd* o ſerch a bodd,
 a rag-ddewilſod Iſion:
 I drigo ynddi rhoeſei fryd,
 gan ddweddyd geiriau tſion;
 14 Hon ſyth fydd ſy ngorhwysſai,
 o hoſſerynddi trigaſt.
 15 Bendithiaſ hi a bwyd di ball,
 a'i thlawd diwall o fara.
 16 A et achawd wriaeth, medd Duw
 y gwſigaſt ei heglwylwyr, (Nat.
 A rhoddaf yngenuau pob Sainſt
 o'i mewn, ogoniant pſallwyr.
 17 Paraſ hyn oll, ac ſelly bydd,
 corn Ddaſydd yn goronog:
 Felly darperaſ, gan ſy mhwyll,
 briſ gawſyll i'm enneſiog.
 18 Am ei elynion, o pob porth,
 y gwſigaſt warch a gwradwydd,
 Paraſ hefyd i'w goron ſo
 ſhodeno: medd yr *Arglwydd*.

CXXXIII, CXXXIV, CXXXV, CXXXVI.

P S A L. CXXXIII.

WEle, fod brodyr yn byw nghyd,
mor dda, mor hyfryd vdoedd !
2 Tebyg i olew o sawr wert
mor brydferth ar y gwisgoedd,
Felpe diſgynnai draw o'r nonn,
rhyd barf a phen ofeiriad,
Sef barf Aran a'i wiſg i gyd,
yn hyfryd ei aroglad.
3 Felpe diſgynnai gwlith Mermon
yn do dros Seion ſynydd.
Lle rhwymodd Duw ſywydd, a gwlith
ei fendith, yn dragywydd.

P S A L. CXXXIV.

WEle, holl weision *Arglwydd* nef
bendithiwyd ef, Ne'r ydych
Ynſefyll yn nhŷ *Eduw* y nos,
a'i gyntedd diddos trefn-wych.
2 Derchefwch chwi eich dwylo glân
yn ei gwisgeir-lân annedd :
A bendithiwyd a chalon rwydd,
yr *Arglwydd* yn gyfannedd.
3 Yr *Arglwydd*, a'i ddeulaw gref,
hwn a wnaeth nef a daiar,
A roddo ei fendith a'i ras,
i Seion ddinas hawddgar.

P S A L. CXXXV.

O Molwch enw'r *Arglwydd* nef,
ei weision ef molliennwch.
2 Y rhai a ſaif i'w dy a'i byrth,
i'n Duw a'i fawrwyrth cenwch.
Molwch yr *Arglwydd* cans da yw,
clod i'r lór byw a berthyn :
Cenwch ei giod dros yr holl fyd,
a hyfryd yw y teſyn.
4 Oblegid yr *Arglwydd* a'i nawdd;
ef aetholawdd ſago.
Ac Iſrael i'w mysg y trig,
yn deulu unig iddo.
5 Cans mawr yw'r *Arglwydd* yn eilys,
mi awn yn hyſpys hynny :
Ymmhell uchlaw 'rholl ddauwiau mân
mae'r *Arglwydd* glân a'i allu.
6 Hyn oll a ſynnodd a wnaeth ef,
yn uchder nef eithafon :
Ar ddaiar, ac yn ymorcau,
a holl ddyfnderau'r eigion.
7 O eithaf daiar cyfyd tARTH;
dau'r mellt o bob parth hwythau
Ac oer dymheiloedd, glaw'a gwynt,
a godynt o'i dryforau.
8 Yn nhir yr Aipht dynlon, a da,
a llawer pla y trawodd,
ſyntaf-anedig o bob un,
a'i law ei hun a laddodd.
9 I'rh ganol dlo Aipht greulon,
rhoes Duw arwyddion rhyfedd,
Ar Pharo a'i holl weision i gyd :
dug drwy'r holl fyd orfoledd.
10 O nerth ei fraich efe a wnaeth.
lawer cenhedlaeth ſeirwon :
A lladdodd lawer yr un wedd
o ben brenhin'edd cryſion.
11 Sef o'r Amoriaid Sehon fawr;
ac Og y cawr o Baſan :
A'r un ddinistriad arnynt aeth,
a holl frenhiniaeth Canan.
12 A'u holl diroedd hwynt hwy i gyd :
gyd a'u holl ſywyd bydol.

I Iſrael ei roi a wnaeth,
yn etifeddiaeth nerthol.
13 Dy Enw (*O Arglwydd*) a'th nerth
a bery yn dragywydd, (cry
Ac o genedl i genhedlaeth
dy goſadwriaeth, lywdd,
14 Cans ar ei bobl y rhydd ef ſarn,
yr *Arglwydd* cadarn cyſion,
Ac yn ei holl lywodraeth bur,
bydd doſtur wrth ei weſion.
15 Y delwau oll, gwaith dwylaw yn,
a dyfais dyn anffyddlon :
Oaurac arian, dyn a'u gwnaeth,
o hil cenhedlaeth weſion.
16 O waith dyn, genau rhwyth y fydd,
heb ddim lleſerydd iddyn ;
Ac mae llun llygaid mawr atled, i
a'r rhai'n heb weled gronyn.
17 Dwy glust dymnion fydd i bob un;
heb glywed mynryn etto.
Eu ſafn yn ehang, ac ni chaid
na chwyth nag enaid ynddo.
18 Un fodd a'r delwau fydd y rhai
a'u gwnelai hwynt a'u dwylo.
Ac nid yw well na'r rhai'n yr un.
ynddyn a ymddiriedo.
19 Ty Iſrael na choeliwch chwi,
ty Aaron, Leſi uludd.
20 I'r rhai'n ddim, ond i'r *Arglwydd*
bendithiwyd e'n dragywydd. (nef
21 Bendithier ſyth mawr Enw'r lôn,
o Seion hen a barchem.
Bendithier moler ei enw fo,
ſy'n trigon yn Ghaer Salem.

P S A L. CXXXVI.

Molwch yr *Arglwydd*, cans da yw
molliennwch *Eduw* y llywydd,
Cans ei drugaredd oddi fry,
a bery yn dragywydd.
2 Molwch ei wld *Eduw* y dawiau'n rhwyd
3 ac *Arglwydd* yr arglwyddi.
4 Hwn unig a wnaeth wyrthau mawr,
drwy ei ddirfawr ddaioni.
5 Gwnaeth a'i ddoethineb nef uwchben
6 a'r ddaiaren a'r dyfredd.
Y rhai yw prif ſylwedd y byd,
ac i gyd o'i drugaredd.
7 'Rhwn a wnaeth oleuadau mawr,
o'r nef hyd lawr a'i fawredd.
8 Hauli dydd 9 a'r lleuad y nos,
iddangos ei drugaredd.
10 'Rhwn a drawodd yr Aipht i'w ddig
a'r blan-anedig ynddi.
11 Ac a ddug Iſrael i'r daith,
ac ymmaith o'u holl gyni
12 A hyn drwy law gref a brach hîr,
o rymm ei wir ogonedd :
13 A holl i'r mor coch yn ddwy rann,
o anian ei drugaredd.
14 Dug Iſrael i'r lann yn wch,
ſel dyna ddrwy gorfodedd :
15 Ygyttio Pharo, a'i holl lu,
a hyn fu ei drugaredd.
16 A dwyn ei bobloedd yn ddi chwyſ,
drwy wledydd dyrys antan :
17 Taro brenhinoedd ereu mwyn,
ac ſelly 'dwyndwy allan.
18 Lladd llawer brenhin cadarn llonn,
19 ſef Sehon yr Amoriaid :
20 Ac Og o Baſan yn un wedd,
o i fawr drugaredd dibaid.

Plasmau CXXXVII, CXXXVIII, CXXXIX.

- 21 A'u holl diroedd hwynt hwy i gyd, en rhoi yn fywyd bydol.
- 22 Iſrael ei was a wnaeth, yn etifeddiaeth nerthol.
- 23 Hwn i'n cyfrudd a'n coſodd ni, o'i fawr ddaioni tirion.
- 24 Ac a'n hachubodd yn ddiswrth oddiwrth ein holl elynion.
- 25 Yr hwn a ymbryth bob rhyw gŵad, yn ddidlawd o'i drugaredd.
- 26 Clodforwch Dduw brenhin y nef, rhowch iddo ef ogonedd.
- 27 Molwch Arglwydd yr arglwyddi, uwchben pob rhi o Fawredd. Duw'r duwiau iſur uwchben pob iſon, a ffynh y drugaredd.

P S A L. CXXXVII.

- P**An oedd ym gaeth yn Babilon, ar lann prif afon groyw. Mewn coſfadwriaeth am Seion, hidlaſon ddaigrau'n loyw.
- 1 Rhoddaſon ein telynau' ngrŵg, ar goed cangheniog irion, lle yr oedd prenniau helyg plann, o ddeutu glann yr afon.
  - 2 Y rhai a'n dug i garchar caeth, ini yn ffracth goſynnen, a ni'n bruddion, gerddi Seion, yſywaeth peth nis gallen.
  - 3 O Dduw pa fodd y canai neb, (rhoem ateb yn yſturiol) i chwi o gerdd ein Harglwydd Dād, a'm mewn gwlad eſtronol?
  - 4 Os a Caerſalem o'r cof mau, anghoſed dehau ganu;
  - 5 Na tharoed fy nhaſod, oni bydd, hi'n ben llawenydd imi.
  - 6 Coſa di Dduw, blant Edom lemm, yn nydd Caerſalem hawddgar: Noethwch dinoethwch (meddei rhai'n) ei mura'i main i'r ddaiar.
  - 7 Bydd gwyn eu bydi i'r ſawl a wnel i ti, merch Babel rydoſt, Yr unrhyw ſefur, gan di blaſ, in ninau ſel y gwnaethoſt.
  - 8 Y ſawl a gymro dy blant di, bo'r rhei'n ſendigedig, Ac a darawo'r eppil tau, a'u pennau wrth y cerrig.

P S A L. CXXXVIII.

- R**Hof fawrgold iti, fy Nuw Iſon, o ddyfnder calon canaf: Yngwydd holl Angelion y nef, a'm hoſſef i'th ſoliannaf.
- 1 Ymgrymmaſ tua'th ſanſtaidd dy, dan ganu o'th drugaredd.
  - 2 A'th enw mawr unchlaw pob peth, a'th aſr diſſeth wirionedd.
  - 3 Y dydd y gelwais arnat ti, gwrandewaſt ſi yn ſuan: Yno y nerthaiſt a chref blaid, ſy enaid i oedd egwan.
  - 4 Deed brenhinoedd y ddaiar hon, a rhoen i'ti union ſoliant: Addolent oll ein gwir Dduw ni, can't d'eiriau di a glywſant.
  - 5 Yn ffyrdd yr Arglwydd yr un wedd, ac am ei Fawredd canant:

- Gan ddangos drwy'r hollſyd ei ſtrain a maint yw ei ogoniant.
- 6 Uchel yw'r Iſon, erto ſe wel yr ufudd iſel ddymion:
  - 7 A gwel o hirbell, er eu plau, y beilch'r gwarrau iſythion.
  - 8 Pe bai yn gyſing arnai'r byd, ti a'm bywheid eilwaith:
  - 9 Gan yſtyn llaw i ddwyn dy was oddiwrth rai atcas ynmaith,
  - 10 Yr Arglwydd a gyflawn a imf, Duw dy ddaioni rhag llaw, Ac yn dragwydd i mi dod: na wrthod waith dy ddwylaw.

P S A L. CXXXIX.

- A**Arglwydd, manwly chwiliast ſi, da i'm adwaeni hefyd:
- 1 Eſteddiad, codiad, gwyddoſt hyn, a'm meddwl cyn eiddweddyd.
  - 2 Yr wyt ynghylch fy lloches i, a'm ffyrdd ſydd iti'n hyſpys:
  - 3 Nid oes air nas gwyddoſt ei fod ar ti-en fy nhaſod ofnus.
  - 4 O'm hol ac o'm blaen i'm lluniaiſt, dy law a ddodaiſt arnaf.
  - 5 Gwybodaeth ddiethr yw i mi, a'i deall hi nis medraf:
  - 6 I ba leddaf ſi roi tro, i'mguddio rhag dy Yſpnyd:
  - 7 I ba le ſtoaf rhag dy wydd, drwy gael ſfordd rwydd iſathlyd.
  - 8 Os dringaf tua'r neſoedd fry, wyt yno i'th dy perffaiſt:
  - 9 Os tua'r dyſeder, goitwng tro, yr wyt ti ono eilwaith.
  - 10 Pe cawn adenydd borau wawr, a mynd i ſor mawr anial,
  - 11 Yno bydd dy ddeheu-law di, i'm tywys, i a'm cynnal.
  - 12 A phe meddyllwn yr ail tro, ymguddio mewn tywyllwch, Canol y nos ſel hanner dydd, mor clauſydd yn d' olwg.
  - 13 Nid mwy tywyllwch nos i ti nag yw goleuni haf-ddydd:
  - 14 A'r ddau i ti maent yr un ddull, y tywylla'r goleu ddydd.
  - 15 Da' gwyddoſt v dirgelwch mau, ſ' arennau a feddiennaſt Ynghrŵth ſy mamu pan oeddwin i, yno tydi a'm cuddiaſt.
  - 16 Cans rhyfedd iawn y gwanethbwyd ſi a'th waith di ſy ryfeddod.
  - 17 A'm henaid a wyr hynny'n dda, a hon a wna i't fawrglod.
  - 18 Ni chuddiwydd ſy narym rhagot ti pan wnaethoſt ſi yn ddirgel, Fel llunio dyn o'r ddair hon, o ſewr pridd eigion iſel.
  - 19 Dy lygaid gweſtant ſy nhrefn wael, cyn imi gael perffaiſt-hun:
  - 20 Oedd pob peth yn dy ſyſt yn llawn, cyn bod yn iawn yn groyw.
  - 21 Mor anwyl dy feddyll a imi, mor fawr vw ſiann y rhei'n y:
  - 22 Wrth ſwrw, anlach gwn-eu bod nâr tywod o rifeidi.
  - 23 Mſyſrio par, i deſſeſwef ſi, i'r wyf gyda thi yn gwblol.

Psalmau CXL, CXLI, CXLII.

19 O *Dduw* pa achos yn dyllid,
na leddid yr annuwiol?
Dduw pe cospid rhai o'r rhai'n
y llydd yn arwain traha.
Wrth y gwaedlyd fo gaid dwedyd,
dydi dds oddiymma.
20 Y rhai ari danaf f' *Arglwydd* cu,
sy'n traethu pethau f'geler,
A'th elynion dibris eu llw,
cwm'rasant d' enw'n ofer.
21 Ond cas yw gennyf, O *Dduw* lôn,
dy holl gafeion gwaedlyd?
Ond ffaidd gennyf si bob dyn,
a ai yn d' erbyn hefyd?
22 A llawn gas y caleais hwynt,
ynt fel ar bwynt gelynyon.
23 O chwilia si o *Dduw* yn hy,
cei hynny yn fy nghalon.
Duw prawf fy meddwl i'n fy mol,
24 Oes ffordd annuwiol gennyf?
Gwel si, twys, dwg si yn f' ol,
dod ffordd dragwyddol imi.

P S A L. CXL.

R Hag y gwr drwg gwared si (Ner)
rhag gwr y trawider estrydd,
2 Rhai sy'n bradychu yn ddirgel,
a chafglu rhyfel beunydd.
3 Fel colynfaph yn llythrig wau,
yw eu tafodau llymaion:
Gwenwyn yr asp sydd yn parhau
dan eu gwefusau creulon.
4 Rhag yn dyn drwg, rhag y gwir traws
sy'n myfyr lliaws faglan,
Duw gwared si, rhag gofed brad,
ynghylch fy ngwaethad lwybrau.
5 Y beilch cuddiafant fagl arhwyd,
wrth hon gofodwyd ti mau;
Ar draws fy ffordd i ddal sy nhroed:
ynghudd, y rhoed llynyddau.
6 Dwedais wrth f' *Arglwydd* fy Nuwwyd
tynn si o'u rhwyd a'u maglan;
O gwrandon fuan f' *Arglwydd* nef,
ar brudd lef fy ngweddiau.
7 Fy *Arglwydd* yw fy nerth i gyd,
a'm coel a'm lechyd calon:
Ti a roist gudd tros fy mhen mau,
yn nydd yr arfau gloiywon.
8 I'r dyn annuwiol, Duw, na dd
ddymuniad drwg ei 'wyllys:
Rhag ei wneuthur efo yn gry;
a'i fynd yn thy drahaus.
9 A'u holl ddymuniad drwg i mi,
a'u rhegain weddi greulon,
10 Rhai'n yn llwyr a diont ym mhen
y cadpen o'm cafeion.
11 Sythiedarnynt y marwor tân,
ac felly llofgan ymmaith,
Bwrier hwynt mewn cau-ffoedd nant,
fel na chyfodant eilwaith.
12 Dyn llawn siarad fydd anwaftad,
ni eistedd ef yn gryno:
A drwg a ymild y gwr traws;
o hyn mae'n haws ei gwmpoi.
13 Da gwn y rhydd yr *Arglwydd* dâl
i ddial cam y truan;
Ac yr iawn farna y dyn tlawd
sy'n byw ar gardawd sechan.
14 Y rhai cyfiawn drwy yr holl fyd,
dy enw a gyd-foliannant,

A'r holl rai union, heb ofn neb;
o flaendy wyneb trigant.

P S A L. CXLI.

O Bryffia *Arglwydd* clyw fy llais,
o bryfur gelwais arnad;
O'r mann lle bwyf, gwrandon fy llef,
a doed i'r nef hyd attad.
2 Fy ngweddi ger dy fronon ddaw,
gan godi dwylaw'n uchel.
Yn argoliharth ac a berth hwyr,
fel union ddiwywr lefel.
3 O *Arglwydd* gofod, rhag gair ffracth;
gadwraeth ar fy ngenau,
Rhag i'm gam-ddwedyd, gofod ddor
a gyfor fy ngwefusau.
4 Na phwyllia'nghalonat ddrwg beth,
ynghyd-bleth a'r annuwiol,
Nac mewn cydfwriad gwaith neu wedd,
rhag twylleu gwled ddaiteiddiol.
5 Broed colp a cherydd cyfiawn,
fel olew gwerthlawn arnaf;
Ni ffrw fy mhen bo mwyaf fo,
mwy trosto a weddiaf.
6 Eu barnwyr pe bwrid i'r llawr,
ar greigiau di fawr drys:
Gwrandawent ar f' ymadrodd i,
a chlywent hi yn felys.
7 Fel darnau cynnyd o goed mên,
a fwrion rhyd y ddaiar,
Mae'n heigyrn ninnau yr un wedd,
ym mron y bedd ar waifar.
8 Mae'ngolwg a'm holl obaith i,
Duw arnat ti dy hunan:
Duw bydd di'n unig yn fy mhlaid,
na fwrw f' enaid allan.
9 Cadw si *Arglwydd* rhag y rhwyd,
hon a olodwyd imi,
Telm yr annuwiol, hoenyn main,
rhag ofn i'r rhai'n f' maglu.
10 Yr anwiredwyr 'b ado un,
cwmpant eu hun i'w rhwydau,
Ymddiried ynot ti a wnaf,
ac felly diangaf innau.

P S A L. CXLII.

R Hois weddi ar yr *Arglwydd* nef
yn llymm fy llef ymbilias;
2 A'm holl fgyfyrdod ger ei fronon,
o'm calon y tywelltais.
3 Ond pan fynegais it fynthur,
a'm dolur o'm meddylliau,
Da gwyddit ti bob ffordd a'r mann;
y rhoefan i mi faglau.
4 O'r tu deau nid oedd im' neb,
trown f' wyneb, a'm hadwaenaf,
Na nawdd, na neb, o du'n y byd,
fy mwyyd a'mgeleddai.
5 Arnad llelais wrthyt dwedais,
Duw, ti a ydwynt union:
Fy nghwbl obaith wyt ti yn wir,
a'm rhann yn nhir y bywion.
6 O ystyr *Arglwydd*, faint fy nghri,
wyf mewn trueni diglon:
Rhag fy erlidwyr gwared si,
mae rhei'ny yn rhy gryfion.
7 O garchar caeth fy enaid tynn,
dy enw am hyn a solaf:
Pan weler dy fod ar fy rhan,
y cyfion twylgan attaf

P S A L.

Psalmau CXLIII, CXLIV, CXLV.

P S A L. CXLIII.

ERglyw fy arch, O *Arglwydd*, mād
wyf arnad yn gweddio:

O'th wirionedd, a'th gyfiawnedd,
gofynnaf i'th fy ngwrando.

2 Ac na ddos i'r farn i'th was gwacl,
(pa les i'm gael cyfiawnder:)

Am nad oes dyn byw ger dy fronh
yn gyfion pan ei teimlir.

3 Y gelym a erlidodd f'oes,
mewn llwch i'm rhoes i orwedd:

Fel y rhai meirwon a fai'n hir,
is tywyll dir a'u hannedd.

4 Yna fy yspryd mewn blin ing,
a fu mewn cyfyng-gyngor:

5 Ac ar fy nghalon drom aeth braw:
ond wrth fyfyrïaw rhagor,

Mi a gofiais y dyddiau gynt,
a helynt gwaith dy ddwylo.

Am hyn myfyrïais fy Nuw Naf,
am hyn myfyrïafetto.

6 Fy nwyllaw attat rhois ar led,
lle y mae f' ymddiried unig.

Am danad f' enaid fydd yn wir,
un wedd a'th tir i'ychedig.

7 Ynebrwydd gwrando si yn rhodd,
O *Arglwydd*, pallodd f'yspnyd:

Rhag i'm fyned i'r pwll du,
fel rhai a ddarfu' bywyd.

8 Parim' ar frys glywed dynawdd,
cans ynot hawdd y credais:

A dysgim' rodio dy ffridd rhad,
cans f' enaid attad codais.

9 A gwared si fy Nuw, a'm lôn,
rhag fy ngelymion afurus,

Am fod fy lloches gyd-a thi:
O dyg i mi d'ewylllys:

10 Cans tydi ydwyf y Duw mau,
boedd f'yspnyd tâu i'm tywys

Ar yr uniondeb yn y tir,
dyna dy wir ewyllys.

11 Duw, er mwyn d'enw si bywhâ,
a helpa f' enaid tyner.

Allan o ing Duw cais ei ddwyn,
ac er mwyn dy gyfiawnder,

12 A gwna ar yr elynol blaid,
cafeion f' enaid, gerydd:

Disetha hwynt er mwyn dy ras
Cans mi wyf dy was ufudd.

P S A L. CXLIV.

BEndigaid fo'r *Arglwydd* fy nerth,
mor bry'ferth yr athrawa

Fy nwylo i'm ladd, a'r un wedd,
fy myledd i ryfela.

2 Fy nawdd, fy nerth, fy nug fynghred,
fy nhwr, f' ymwared unig.

Cans trwyddo ef fy mhobla gaf
tanaf yn oftyngedig

3 Pa beth yw dyn, dywed, O *Dduw*,
pan fyddit i'w gydabed?

A mab dyn pa beth ydyw fo,
pan fych o hono'n darbod?

4 Pa beth yw dyn? peth yr unwedd
a gwagedd heb ddim 'hono;

A'i ddyddiau'n cerdded ar y rhod,
fel cyddiau yn mynd heibio.

5 Gofwng y nesoedd, *Arglwydd* da,
ac edrych draha dynion:

Duw cyffwrdd a'r mynyddoedd fry,
gwna iddynt figu digon.

6 I'w gwaifar hwynt gyrr fellt i wau
i'w lladd gyrr faethau tanbaid.

7 Disgyn, tynn si o'r dyfroedd mawr
hyn yw, o law'r efroniad.

8 Duw gwared si, Geneuau'r rhain
a fydd yn arwain gwegi:

A'u dehau law fy yr un bywll,
ddeheu-law twyll, a choegni.

9 I'ti *Dduw*, canaf o fawrhâd,
yn llafar ganiad newydd,

Ar nabl, ac ar y deg tant,
cei gerdd o foliant beunydd.

10 Duw i frenhinoedd rhoi a wnaeth
ei swccraeth at iawn-reol:

Dan ymwared Dafydd ei was,
rhag cleddyf cas niwediol.

11 Duw gwared, achub si wrth raid:
rhag plant efroniad digus;

A'u safn yn llawn o ffalder gau,
a'u dehau yn dwyllodrus.

12 Bydd ein meibion fel plan-wydd tu
a'r rhai'n yn tyfu'n iraid.

A'n merched ni fel cerrig nadd,
mewn congla'u neuadd sanctaidd.

13 A'n congla'u'n llawnion o bob peth,
a'n defaid, difeth gymydd.

Yn floedd (mawr yw'r llwyddiant hwn)
a myrddiwn i'n heolydd.

14 A'n hychen cryfion dan y wedd,
yn hywedd, ac yn llonydd:

Heb dorr na foriant i'n myfgrî,
na gwaeddi i'n heolydd.

15 Dedwydd ydyw y bobl y fy,
a phob peth felly ganddynt:

Bendigaid yw'r bobl y rhai'n yw.
a'r *Arglwydd* yn *Dduw* iddynt.

P S A L. CXLV.

MI a'th sawrygaf dy, fy Nuw,
cans tydi yw fy llywydd.

Bendithio dy enw byth a wnaaf,
mi a'i molaf yn dragwydd.

2 Dy enw a solaf si bob dydd,
a'th glod a fydd heb orphen.

3 Yr *Arglwydd* fydd glod-fawr heb
a'i fawredd fydd heb ddiben [wedd,

4 Cenedl wrth cenedl a ront fawl
i'th ogoneddawl wyrthiau;

Gan danu dy nerth rhyd y byd,
a dwedyd dy gynnoddfa.

5 Am dy ogonedd mawr, fy Naf,
mynegaf, a'th gadernid.

6 Sôn am dy berthau ofnadwy,
gwnant hwy a minnau hefyd.

7 Llwy'r goffadwriaeth honot ti,
a'th fawrddaioni 'draethant;

Ac o'th gyfiawnder fy Nuw lôn,
a llafar dôn y canant:

8 Sef graflawn yw ein *Arglwydd*, ni,
ac o dofturi rhyfedd:

Hwy'r ac anniben yw i ddi:
llawen-frydig i drugaredd.

9 Da yw yr *Arglwydd* i bob dyn,
a'i noddod fy'n dycciannol:

Ac ar ei holl weithredoedd ef
daw nawdd o'r nef yn raiol.

10 Dy holl weithredoedd di i'th lwydd,
O *Arglwydd* a'th glod forant:

Dy wrth pan welo dy saint di,
y rhei'n y a'th fendithiant

Psalmau CXLYI, CXLVII.

- 11 Gan fon am drugaredd a grâs
dy deynas, a'i chadernid:
Fel dynna'r gerdd fydd yn parhau,
yn eu geneuau hyfryd.
- 12 Fel y paront trwy hyfryd glod,
gydnabod a'th deymasiad,
A'th nerth ym meys holl ddynol blant,
a'th lawn ogoniant gwaftad
- 13 Brenhiniaeth dy deyrnas difry,
a bery yn waftadol,
A'th lywodraeth o oed i oed,
hon a roed yn dragwyddol.
- 14 Yr *Arglwydd* cynnal ef yn Ionn,
y rhai fy'nnon eu cwmpod.
Ac ef a gyfyd bawb yn wir,
ar a oftyngir ifod.
- 15 Welle, mae llygaid yr holl fyd
yn disgwyl wrthyd *Arglwydd*,
Tithau a'u porthi hwynt i gyd,
bawb yn ei bryd yn ebrwydd.
- 16 A phan agorech di dy law,
o honi daw di wall faeth,
D'ewyllys da yw ymborth byw,
a hynny yw eu lluniaeth.
- 17 Holl ffyrdd yr *Arglwydd* cyfion ynt
a'i wyrthiau ydynt fanciaidd:
- 18 Agosiawn i bawb ydyw iŵ,
a cilw arno'n buraidd.
- 19 Sef at y gwyr a'i hofnant ef,
fo glyw eullef i'w gwared,
Fo rydd eu h'wyllys hwynt a'u harch
o'i wlr barch, iŵn gogoned.
- 20 Pob dyn a garo'r *Arglwydd* nef,
caiff ganddo ef ei mddiffyn:
A chan ddisetha rhvdd oes fers,
i bob yfeler cyndyn.
- 21 Fy enaid traethed fendith rwydd,
a mawl yr *Arglwydd* nefol:
A phob cnawd rhoed i'w enw, y Sanct,
ogoniant yn dragwyddol.

P S A L. CXLVI.

- F**Y enaid mola'r *Arglwydd* nef,
2 Mia'i molafef i'm bywyd:
Dangosiad glod i'm Harglwydd *Dduw*
tra gallwyf fyw no fy'n mud.
- 3 Na wnewch hyderar dwysogin,
nac ar blant dynion bydol:
Am nad oes ynddynt hwy i gyd,
na help nac iechyd nerthol.
  - 4 Pan el y ffun o'r genau gwael,
a'r corph i gael daiar-lan;
Felly dychwyl, fel syna'r dydd
y derfydd ei holl amcan.
  - 5 Y pryd hwn gwyn ei fyd efo
a roddo ei holl obaith.
Ar *Dduw* lago yn gymmorth da;
pan el oddlymma ymnaith.
  - 6 Iŵn *Dduw* a wnaeth nef, daiar môr,
a'r holl ystod fyd ynddynt:
Hwn a falf yn ei wlr ei hun,
pryd na bo un o honynt.
  - 7 Yr hwn i'r gwael a rydd farn dda
a barz i'r newynllyd,
Fè ollwng *Dduw* y rheidus gwar,
o'i garchar ac o'i gaethlyd.
  - 8 Yr *Arglwydd* egyr ygdall dall,
ef a ddr wall gwael ddynion:
Yngloddur gwan mae'n Harglwydd ni,
a holl y rhai cyfion.

- 9 Dieithraid, a'r ymddisad gwann
a'r weddw droan unig
Daw a'i pryth: ond dyryfu wnaif
holl ffyrdd pob rhai cythraulig:
- 10 Yr *Arglwydd* yn teyrnau afydd;
dy *Dduw* tragwydd Seion:
O oes i oes pery dy lwydd:
molwch yr *Arglwydd* tirion.

P S A L. CXLVII.

- M**OLwch yr *Arglwydd* can'ta da yw,
canu i *Dduw* yn llafar:
O herwydd hyfryd yw ei glod,
a da yw bod yn ddiolchgar.
- 2 Caerfaleu dinas gyflawn fydd,
yr *Arglwydd* fydd i'w darpar:
Gangaf iŵ Israel ynghyd,
a fur drwy'r byd ar walgar.
  - 3 Yr unig *Arglwydd*, symiachau,
yn rhydd o friwiau, r galon;
Yr *Arglwydd* rhwym eu briwiau niawn
y rhai dolur-lawn cleision.
  - 4 *Arglwydd* fydd yn rhifo'r ffer,
a phob rhyw nifer honant:
Ef a'i geill hwynt oll yn glau,
wrth briod enwau eiddynt.
  - 5 Mawr yw ein *Arglwydd* ni o nerth,
a phrydferth o rafoldeb:
Ac mae'n bell iawn uwch-ben pob rhif,
fon am ei brif ddoethineb.
  - 6 Yr *Arglwydd* unig fydd yn dall
i gynnal y rhai gweinïad,
Ac ef a oftwng hyd y llawr
y-dorf, fawr annuwiolaid.
  - 7 Cenwch i'r (*Arglwydd*) fely gwedd
clodfforedd iddo berthyn:
O cenwch, cenwch gerdd i'n *Dduw*,
da ydyw gyd-i'r delyn.
  - 8 Hwn a chwmylau toes ynnenn,
a glaw'r ddaiaren glwychodd,
I wellt gwnaeth dyfu ar y froenn,
a llyflau i ddynion parodd.
  - 9 Hwn i'r anifail ar y bryn
a rhydd yr hyn a'i portho;
Fè, bortha gywion y cygfran,
pan fo'n yn llefain artho.
  - 10 Nid oes ganddo mewn grym un march
na fers na pharch, na phlefer:
Nac mewn efgair, neu fforddwyd gwr,
fel dyna gydw'r ofer.
  - 11 Yr *Arglwydd* rhoes ei fers ar ddyn
yr hwn y fy'n ei hofi:
Ac fydd yn disgwyl cwl ei nawdd,
caiff hwn yn hawdd ddaioni.
  - 12 O Caerfaleu gyflawn o lwydd,
molianna'r *Arglwydd* eiddod;
O Seion Sanctaid, dod un wedd
i'th *Dduw* glodfforedd barod.
  - 13 Herwydd yr *Arglwydd* a'i fawr wyrth
a wnaeth dy byrth yn gryfion:
A rhoes ei fendith a thycciant,
ym mhlith dy blant a'th wyrion.
  - 14 Hwn a roes heddwch yn dy fro,
fel y cynhyddo llwyddiant,
Ac a ddiwallodd yn eich plith,
o ffraser gwenith, borthiant.
  - 15 Iŵi orchymyn ei a ddenfyn,
o'i ddown-fawr air cymhefur,
Hwn ar y ddaia'r a ar led,
ac yno rhed yn brylur.

Pfalmau CXLVIII, CXLIX, CL.

Eirch i'r eira ddisgyn fel gwlan:
 eirch rew fel tân, fel lludw.
 17 Eirch ia; se ddaw yn defyll cri;
 pwy'erys oerni hwnnw?
 18 Wrth ei air eilwaith ar ei hynt,
 se bairi'r gwynt ochneidio
 I doddi'r rhai'n, ac felly bydd
 i'r holl afonydd lifo.
 19 Grym ei air, a'i ddeheu-law gref,
 a ddengys ef i fago,
 A'i ffyrdd a'i farn i Israhel,
 a'r rhai a ddol o hono.
 20 Ni wnaeth efe yn y dull hwn,
 a neb rhyw naflawn arall;
 Ni wyddent farnau'r *Arglwydd* nef,
 O molwch ef yn ddiball.

P S A L. CXLVIII.

O Molwch yr *Arglwydd* o'r nef,
 rhowch les i'r uchel-leoedd.
 2 Molwch hwn holl angelion nef,
 molwch ef ei holl luoedd.
 3 Yr haul, a'r lleuad, ar holl iâr
 y gloydwr, a'r goleuni
 4 Nef y nesoedd, a'r ffurfafen,
 a'r dieith uwch-ben y rheiny.
 5 Moliant enw'r *Arglwydd* nef,
 hwynt a'i air ef a wnaethbwyd.
 Dwedodd y gair, a hwy fel hyn
 ar ei orchymyn crewyd.
 6 Rhoes reol iddynt i barhau,
 fel deddfau byth i'w dilyn:
 Rhoes bob peth yn ei le'n ddi os,
 nad elo dros ei derfyn.
 7 Molwch yr *Arglwydd* o'r ddaiar
 chwydchi yitrygar ddreigiau.
 8 Y tân, a'r cenllyg, eira, a tharth,
 a'r gwynt o bob-parth ynau.
 9 Mynnyddoedd, brynniau, ffrwythlon
 a'r tirlon gedrwydd brigog. [wydd,
 10 An'feiliaid, ac ymlusgiaid maes
 ac adar llaes asgellog.
 11 Brenhinoedd daiar, barnwyr byd,
 [wydd, wyr ynghyd a'r bobloedd,
 12 Gwyr ieuainc gwryfon, gwyr hen,
 pob bachgen ym mhob oesoedd.
 13 Molant ei enw ef ynghyd,
 uchel a hyfryd ydoedd,
 Ei enw ef fydd uchel ar
 y ddaiar oll, a'r nesoedd.
 14 Can's corn ei bobl, a dderchafawdd
 yn fawl a nawdd i'r eiddo,

I Israhel ei etholedig,
 a drig yn agos atto.

P S A L. CXLIX.

C Enwchi'r *Arglwydd*, ac iawn fydd,
 ryw ganiad newydd rhyfedd:
 A chlywer ynghynlleiddfa'r Sainc,
 ei fawr fraint a'i orfoledd.
 2 Boed Israhel lawen a ffrath,
 yn Nuw a'u gwnaeth yn ddibrin:
 A byddant hyfryd blant Seion,
 y Nuw eu tirlon frenhin.
 3 Molant ei Enw ar y bibell,
 a thympanell, a thelyn;
 4 Can's bodlon yw i'w bobligyd,
 rhydd iechyd i'r lledneis ddyn.
 5 I'w Sainc ef boed gorfoledd iawn,
 a hon yn llawn gogoniant.
 Yn eu gwela'u, (yn llawen ddull)
 ac yn eu ffesyll canant.
 6 Yn eu genau bydd cerdd bob awr,
 ein Duw a'i fawr ryseddod,
 Ac yn eu dwyllaw bydd i'w drin,
 y cleddyf deufin parod.
 7 Ar estroniaid i'n dial ni,
 ac i gosh-boeni'r bobloedd:
 8 I roi mewn caethder cadwyn dro,
 i rwympo eu brenhinoedd.
 I roi eu pendegion chwym,
 mewn gefyn heym ffyrnig.
 9 I wneuthur amynt union farn,
 yn gadarn sgifennedig.
 Dymma'r glânardderchog rwydd fydd
 i'w Sainc y fydd yn credu:
 10 Clodforch oll yr *Arglwydd* nef,
 o molwch ef am hynny.

P S A L. CL.

M Olwch *Deiws* yn ei gessgr lenn,
 sef ei ffurfafen nerthol.
 2 Molwch ef i'w gadernid fymm,
 ac amllder rymm rhagorol.
 3 Ar lais udcorn rhowch y mawl hyn
 ar nabl, telyn, tympan,
 4 Molwch chwi ef â llawn glod glau,
 â thanpau, pibell, organ.
 5 Ar y fymbalau m'ach ef,
 a'r rhai'n a'u llef yn sein-gar:
 O molwch ef â moliant clau,
 ar y fymbalau llafar.
 6 Holl bethau molent un Duw byth,
 fydd ynddynt chwyth y bywyd;
 Rheont gyd gerdd foliont i barhau
 clodforwn ninnau hefyd.

T E R F Y N.

18 16 Rhy'n Hymn

H Y M N.

H Y M N A U.

Te Deum.

TYDD (o Dduw) a folwn ni,
addefwn di yn *Arglwydd*
Y ddaiar-ioll (dragwyddol Dad)
gwna it addoliad hylwydd.
Arnat ti holl Angelion nef
a ronteu llef heb dewi,
Y nefoedd hefyd oddiar hyn,
a'r nerthoedd sy'n y rhei'ny.
Cherub, a Seraphin, a fydd,
yn llefain beunydd attar,
Sanct, Sanct, Sanct, *Arglwydd Saboth*
fel hyn y galwan arnat. (glan,
Nefoedd, a daiar fydd yn llawn
o'th wirddawn, a'th ogoniant.
Yr Apostolion, hyfryd gor,
a ron it' ragorfoliant,
Moliannus ryl y Prophwydi
sy'th fofi o'r dechrenad.
A'r Merthyrion ardderchog iu,
syddi'th foliannu'n wastad.
Dy Eglwys wir Gatholig ian.
(hon fydd ar dan drwy'r hollfyd)
O *Arglwydd*, a'th addola di,
yn Un ac yn Dri hefyd
Y Tâd o anfeidrol fowredd,
gwir Fab gogedd unig:
A hefyd y glan Y pryd par,
sydd i ni'n gyflur diddig.
Ti wyt (O Crist yr unig Sanct)
frenhin gogoniant grafol,
Wyt hefyd i'r dragwyddol Dad,
yr wirfab rhad dragwyddol.
Pan gym'raist arnat wared dyn
o feddiant gelyn answyn,
Dystryr gennyt ti ni bu.
dy eni o fru y forwyn.
Pan sethraist angu: Teyrnas nef
i bob fydd gref agoraist,
Yngogoniant yr hael Dad byw,
ar ddeau Duw eisteddaist.
Credur yr ym â difgl fydd
mai ti fydd barnwr arnom:
Am hyn, er ein cynnorthwyaw,
tyd dy ddeheulaw drofom.
Dy bobl di ydym (O Dduw'n nerth)
prid werth dy waed sancteiddiol;
Par gael ein cyrif gyd a'th sanct
mewn gogorian tragwyddol.
Cadw dy bobl (O *Arglwydd*) da
bendithra d'etfieddiaeth.

Dyrcha hwynt byth, gwna iddynt fod
dan gyfod dy lywodraeth.
O adydd i ddydd i'th glodforwn:
mawrygwn dy enw bythoedd.
Teilynga ein cadw ni heddyw
rhag pechu (O Dduw'r lluced)
O *Arglwydd* wrthym trugarh,
trugaredd gwna â'r eiddod.
Dy fersch di arnom tywynned,
bydd ein ymddiried ynod.
Mewn dim nid ymddiriedais i
ond ynot ti (O *Arglwydd*)
Nad byth im' gwilydd achos hyn.
O Dduw, na derbyn gwradwydd.

Benedicite omnia Opera.

CHwi holl weithredoedd *Arglwydd*
bendithi'wch ef ein llywydd: (nef
Gogonedd'wch, a chlodforwch,
mawrygwch yn dragwydd.
Chwi yr Angelion glan o'r nef
moliennwch ef yn hyfryd.
Chwithau nerthoedd, a ffurfafen,
a'r dyfroedd unchben hefyd.
Chwithau nefoedd mawr: haul, allber,
Cawodau oer a gwyntoedd,
Chwi dan â gwres; gaeaf, a haf:
a gwlith araf o'r nefoedd.
Chwithau oerfel noethni ac iâ,
a rhew ac eira tewdrwch;
Chwi'nŵeithiau a dyddiau, chwi
oleuni a thywyllwch.
Mellt, cwmmylau, a daiar gronn,
ac fydd ar hon yn ysfu;
Mynyddoedd uchel, a'r brynniau,
a'r gloyw ffyrhonnau obru,
Y moroedd, a'r llifeiriain mawr,
rhyd eigion llawr a'u helynt:
Mornlod braifg, a physgod mân,
y rhai a nohan' ynddynt.
Holl adar is ymawr lenn
a phob perchen adenydd,
Anfeiliaid maes, bwythlod coed.
i'r *Arglwydd* doed a'i gywydd.
Chwi holl Ddynion, eu plant, a'u hil,
a'u heppil darbodedig,
Ty Israel yn anad yn,
ei bobl ei hun enwedig.
Chwi Offeiriad fyddi'w Deml wenn,
a'i hollawl lawen weision.
Chwi'frydoedd ac eneidiau glan,
a phawb fydd burlan galon.

Ana-

H Y M N A U.

Amias, Azarias,
y sy a'r awen dduwiol,
Tithau yn drydydd Mîael,
o Israel ddewifol.
Chwi holl weithredoedd, &c. fel yny
dechreu.

Can Zacharias.

68 **H**WNSydd dros Israel *Arglwydd*
bendigaid yw uwch oesoedd:
Am ymweled a ni mor gu,
ac am brynu ei bobloedd.

69 Yr hwn a roes gorn a nerth fïeth
yn iachawdwriaeth ddedwydd,
A'i godi i ni o'r air a'i ras
o deulu ei wâs Dafydd.

70 Yr hwn addewidd Aid noeddau
o enau y prophwydi,
Y rhai oedd o ddechran y byd:
wele ei gyd-gydwini.

71 Sef, y rhoe in y ymwared hon
rhag eingelynion hynny:
A'n gwared o ddwylo'n holl gas,
wel' dyna'i ras y ffynnu.

72 Y rhoe nawdd 'n tatau nyni,
a chofo'i sanct ddygymmod,

73 A'i lw i Abraham ein Tad,
yn rhwymaid o'r cyfammod.

74 Sef gwedi'n rhoddi ni ar léd
oddiwrth gaethiwd gelyn:
Cael heb ofu ei wa'nætheu ef,
heb un llaw gref i'n herbyn.

75 Holl ddyddiau'n hemioes ger ei fron
yn union ac yn sanctaidd
Holl ddyddiau'n heinioes, &c. Cenwch
ddwywaith.

76 Tithau fab bychan, fo'th elwir
yn brophwyd i'r Goruchaf;
Can'sai o'i flaen i barottoi
ei ffydd, a'u troi i'w noddau.

77 I rol gwybodaeth i'w bobl ef
ddyfod o'r nef âg iechyd
Drwy ei faddeuant i'n rhyddhau
oddiwrth bechodau enbyd.

78 O ferion trugaredd Duw Tad
a'i ymwelediad tyner
Tywynnodd anrwm ymhob mann
yr haulglan o'r uchelder.

79 I roddi llewyrch disglairst glod
i rai sy'nghysgod angau,
A chyfeirio ein traed i'w ol
ar hyd heddychol lwybrau.

*Gogoniant syth a fo i'r Tad,
i'r Mab rhad, air glan Iſpyd,
Fel y bu, y mar, ac y bydd,
un Duw tragywydd byfryd.*

Can Mair forwyn.

FY enaid a fawrha'r *Arglwydd*,
yr uniwydd gwna fy yſpyd,
47 Yr hwn yno'n hyfryd yw,
diwy gredu'n Nuw fy iechyd,

48 Can'sedrychodd ar ifel wedd
a gwaieidd ei lawforwyn.

A dedwydd syth y gelwir a
igan bob rhieni addwyn.

49 Can's hwn fydd alluog Benaeth
a'm gwnaeth i yn fawrhgar,

Bendigaid fyddo ei enw ef,
yr *Arglwydd* nef a dalar.
50 A'i drugaredd ef byth a fal,
dros bob rhai a'i hoſnant:

51 A'r beilch gwaſgarodd ef, a'i nerth
mae'n brydferth ei ogoniant.

52 He dynnodd y rhai cedyrnamwr
i lawro'u holl gadernid:

Fe a gododd ac a fawrhadd
y rhai ifel-radd hefyd.

53 A phethau da y llanwodd rai
a fyddai yn newynog:

Ac ef a anfonodd yn wag,
drwy nâg, y rhai goludog.

54 Fe helpiodd Israel ei wâs,
gan goſio i ras a'i ammod:

I'n tatau (Abraham a'i hâd)
hyd byth, a'i rad gyfammod.

Gogoniant, &c.

Can Simeon a'r Iſuyn ei freichlau.

29 **A**rglwydd bellach gollwng dy wâs
mewn heddwrch addas imi,
Yn ol dy air, hwn oedd ynghyd
â'm hyſpyd i'n dîddanu.

30 Can's gwelais i â'r golwg hyn
y Crist a brynn ein iechyd.

31 Hwn a roit ini yn *Arglwydd*
a hyn yngwydd yr hollfyd.

32 Hwn a ofodais di yn ddrŷch,
i lewych i'r cenhedloedd:

Hefyd i Israel, dy blant.
yn ogoniant byth bythoedd.

Gogoniant, &c.

Nu fel hyn.

WRth d'air caſ bellach *Arglwydd*
ymadu yn heddychlon, (cu,

30 Canys i'm golwg i y daeth
dy iachawdwriaeth dirion:

31 Mon a ddarperaist yn ddi-ddrwg,
yngolwg pawb o'r hollfyd.

32 Yn oleu i'r byd, i Israel blant
yn fawr ogoniant hyfryd.

*Gogoniant syth a fo i'r Tad,
i'r Mab rhad, a'r glan Iſpyd:
Fel y bu, y mar, ac y bydd,
un Duw tragywydd byfryd.*

Credo'r Apostolion.

YN Nuw Dâd Creuwr Dai'r a Nef,
a gwir ffydd grêf y credaf;
Ac yn ei Fab ef, Crist ein myd,
a gaed o'r Yſpyd glanaf:
O'r Wryf Fair y ganed hwn
tan Pilat trwm ddioddefodd.
Marw, claddwd, bu'n Uſſern, daeth
dydd trydydd, aeth i'r Nefo'dd.
Lle arddehenlaw *Dduw* ei Dâd,
mre ei eisteddiad cyſſon:
Oddiyno daw yn niwedd Byd,
i'n barnu' gyd yn gyſſon.
Yn'r Yſpyd glân mae'nghred a'm ffydd
a'r Eglwys fydd Gatholig.
Cyfuned Saind wy'n gredu fod,
Madduant pechod yllig.

Gwir

HYMNAU

Gwir Adgyfodiad bydd i'n Cnawd
pan ddel Dydd brawd i'n barnau.
A bywyd perffaith hŷdi-dawl
tragwyddawl i'w feddiannu

Oh ti a'n gwyddost hwynt eu gyd
y lle ar pryd y gwnaethbwyd.
Trwy ddeigr hallt y dof am hyn
i erfyn a dymuno,

Amen: Megys y bachgen a wnaï ddrwg
yn ofni gwg i'w guro.

Galarnad Peehadur.

I'w ganu fel y ckrwebed Psalm.

NA thro wyneb *Arglwydd* glân
oddiwrth un truan agwedd,
sydd o flaen dy borth di ynawr
mewn cyfludd mawr yn gorwedd.
Yr wyf yn gorwedd wrth dy ddôr
attolwg egor imi:

Er bod fy muchedd yn ddi-rôl
r wy'n edifeiriol gwelli.

Na alw monofi ger bron

i roddi union gyfrif:

Yr wy'n cydnabod fy Nuw hael

y bywyd gwaeloedd gennif

Nid rhaid i mi addef ychwaith

bob enwir waith fu rydoit,

Y furt ar modd yr oedd fynghlwyf,

ac fel yr wyf ti wyddost.

Ti wyddost sydd yn awr *Dduw* cu,

ar hyn a fu yn fanwl,

Ti wyddost hefyd beth a ddaw,

mac ar dy law di'r cwbl.

Ti wnaethost nesoedd yn un mann

a datar tan wybrennau:

Ti wyddost beth sydd wedi hyn

a pheth oedd cyn y dechrau.

Ac felly fy holl feiau i

byth rhagot ti ni chuddiwyd,

Felly y deuaſ at dy borth

i ddiſgwyl cymmorth ddigon,

ſef dy drugaredd i lanhau

fy holl wellau budron.

Y peth a geisſaf ſydd rodd wych

nid rhaid moi mynych henwi

Yr hon ti a' gwyddost fy Nuw gwyn

cyn darſod gofyn iti.

Trugaredd *Arglwydd* heb ddim mwy

yw'r cwbl rwy'n ei geisio,

Trugaredd yw fy newis lwyddo,

trugaredd *Arglwydd* dyro.

Y Pader ar gan.

EIn Tad nefol o'r uchelder

d'enw graſol a ſanſteiddier,

Bydded d' ewyllys ar ddaïaren

ſel y mae'n y nesoedd lawen.

Dyro heddyw wir Jehofa

ini ein beunyddiol ſara,

Dod ſaddeuant o'n dyledion,

ſel a rhown i'n cyn-grïſmogion.

I dentafïwn paid a'n twyſo,

gwared ni rhag drwg yn hudo,

Canys eiddot yw teyrnau,

nerth, gogoniant oll a gallu,

Yn oes oedde wrth yſtyno

yn dragywydd ſelly byddo.

Amen.

John Owen

